

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 5/17, marraskuu-joulukuu 2017, 16. vuosikerta, irtonumero 2 €

Sote-kaappaus on rikos joka tulee estää!

Lokakuun vallankumous 100 vuotta s. 2

Kiky on kirosana s. 4

Sote pysäytettävä s. 5

Talvivaara on katastrofi s. 6

Yksityiset terveysyhtiöt ostelevat s. 10

Valtalaki Suomen historiassa s. 11

Ribbentrop sopimuksesta s. 12

Kesän 1918 muistot s. 15

Suomen työväen vallankumous s. 16

Kataloniako itsenäiseksi s. 17

**SOTE-KAAPPAUS
PYSÄYTETTÄVÄ**

"Sipilöinti seis"-tapahtumassa 2.9.-17 muistutettiin näkyvästi sote-kaappauksesta ja toimeentulon leikkauksista.

Hyvinvointivaltion kulmakivi on julkinen sosiaali- ja terveydenhoito. Aiemmin suuryhtiöt ryöstivät siirtomaita ja markkina-alueita. Ne on tänään jaettu. Vastavoiman puuttuessa nyt ryöstetään tuottavimmat julkiset laitokset sote-, vesi- ja energiahuolto. Siirtomaiden ryöstö suojeltiin lailla. Samoin uusliberalistisen energiansiirron ja sote:n luovuttaminen suuryhtiöiden rikastumisen välikappaleeksi verhotaan lailla. Tämä on kuitenkin täysin siirtomaiden ryöstöön verrattava rikos. Rikolliset tulee saada vastuuseen teoistaan.

Katso sivut 3, 4, 5, ja 10

Vesivarojen yksityistäminen ja pilaaminen estettävä

Muonion Pakasaivoon vesi ei pitkään riittäisi paperitehtaan käyttövedeksi.

Uusliberalismi kehittyy koko ajan vaarallisempaan suuntaan. Ei riitä, että luonnonvaroihin haetaan hallintaoikeuksia sodan keinoin. Samaan aikaan pyritään yksityistämään ja patentoimaan jopa kasvit, eläimet ja juomaveden varannot. Suunnittele mattoman maankäytön, kaivostoiminnan ja veden likaamisen seurauksena monilla alueilla, jopa paikoin Suomessa, puhdas vesi alkaa loppua. Kapitalistit hamuavat kuitenkin suurten voittojen toivossa vesivarantoja energia- ja sote-toiminnan tavoin haltuunsa.

Sivut: 6 ja 8

Itsenäisyytemme perustui Lokakuun kumoukseen

Vuosien 1917-1918 myrskyisistä tapahtumista on paljon kirjoitettu.

Porvarit "unohtavat", miten itsenäisyytemme kytkeytyi lokakuun kumoukseen. Porvarit vastustivat työväenemmistöisen eduskunnan päätöstä erota valtalalla Venäjältä ja tilasi Kerenskin hajottamaan eduskunnan. Lokakuun jälkeen antoivat porvarit itsenäisyysjulistuksen. Tunnustamisen ehtona ulkomaat vaativat, että neuvostohallitus hyväksyy ensin itsenäisyysjulistuksemme. Leninin johdolla neuvostohallitus hyväksyi itsenäisyytemme. Kerensin hallitus ei olisi koskaan tähän suostunut.

Sivut: 2, 11, 15 ja 16

Sivut 2-3

- Ahdingosta nousta syvällisillä muutoksilla
- Lokakuun vallankumous 100 vuotta
- Ei myytävänä - loppu palvelujen kilpailutukselle
- On aikoihin eletty

Sivut 4-5

- TES-neuvottelut käynnissä
- Oikeutta duunareille
- Eräs palkkariita
- On vain yksi ratkaisu: Soten alasajo pysäytettävä
- Kuntapolitiikka murroksessa
- Muistellaanko Laila Kinnusta

Sivut 6-7

- Talvivaaraan upotettu verorahoja satoja miljoonia
- Oikeus työhön turvattava ihmisiä kunniottaen
- Eläkerahastot jättimäisiä - miksi?
- Reput selkään ja kaupunkiin
- Eläkeläisten hyväksikäyttöä

Sivut 8-9

- Poimintoja mediasta
- Pohjavedestä pulloon
- Yksityinen monopoli
- Mihin menet - Suomi?
- Länsimaista demokratiaa

Sivut 10-11

- Yksityiset hoiva- ja terveysyhtiöt ostelevat
- Valinnanvapaus
- Valtalalla pyrittiin Suomen itsenäistymiseen

Sivut 12-13

- Sota kypsä kapitalistisen maailman sisällä
- Boikotoi Israelia
- Halpaa huvia

Sivut 14-15

- Tilanne Korean niemimaalla kireä
- Venezuelassa PSUV voitti aluevaalit
- Kesän 1918 muistot

Sivut 16-17

- Suomen työväen vallankumous 1918
- Puolan kommunistit värentämisestä
- Kataloniako itsenäiseksi?

Sivut 18-19

- Työkansan ääni kuuluu
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Virossa paikallisvaalit toivat yllätyksen
- Viron vaalien taustaa
- Vallankumouksen kauhistus
- Jartsevin huomioita Eestistä

Tilaan

K

ansanäänen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta on 20 €.

☐

Olen maksanut tilaushinnan 20 €

☐

Maksettu tilille Op FI08 5541 1420 0279 66

☐

Lehti laskuttaa

Sukunimi

Etunimi

Lähiosoite

Postinumero ja -paikka

Tilaus os. Kansan ääni PL 780, 00101 Helsinki

Tilaus sähköpostilla: tilaukset.kansanaani@gmail.com

Tilausohje: Jos tilaat Kansan äänen ainoastaan maksamalla tilausmaksun pankkitilille FI08 5541 1420 0279 66, laita viesti-osaan ehdottomasti osoitteesi. Ilman osoitetta emme voi lähettää lehteä sinulle. Osoitteen voit ilmoittaa myös sähköpostilla tilaukset.kansanaani@gmail.com.

Jatkuu sivulla 18

Ei myytävänä! - loppu palvelujen kilpailutukselle

Allekirjoitusten keräystä jatketaan keräysajan loppuun eli 12.12.2017 saakka. Aloitteen tekijät ovat asettaneet tavoitteeksi 60 000 allekirjoitusta, koska uskotaan allekirjoitusten suuren määrän antavan sille enemmän painoarvoa päättäjien silmissä. Jos et ole vielä allekirjoittanut, kannattaa käydä allekirjoittamassa aloite alla olevasta linkistä. Aloitteen tekijöinä ovat useat vammaisjärjestöt sekä Vammaisfoorumi.

Vammaisten henkilöiden välttämättömän avun ja tuen kilpailuttaminen on vastoin YK:n yleissopimusta vammaisten henkilöiden oikeuksista, järjestöt sanovat aloitteessaan. Suomi ratifioi kesäkuussa 2016 vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen, joka korostaa vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta kaikessa päätöksenteossa. Sopimuksen mukaan vammaisella ihmisellä on oikeus valita asuinpaikansa eikä häntä saa velvoittaa käyttämään tiettyä asumisjärjestelyä.

Aloitteessa esitetään, että julkisia hankintoja koskevan lain 9. pykälään lisätään 16. kohdaksi soveltamisalueen seuraava rajaus: ”Tätä lakia ei sovelleta sellaisten vammaispalveluiden hankintaan, joissa on kyse vammaisten henkilöiden välttämättömän huolenpidon ja tuen tarpeista ja tarpeisiin liittyvistä palveluista asumisessa ja jokapäiväisessä elämässä.”

Kilpailutus aiheuttaa ihmisoikeusloukkauksia

Vammaisten henkilöiden koko elämän mittaisten, välttämättömien palvelujen kilpailutus on vastoin ihmisoikeuksia, aloitteessa todetaan. Kilpailuttamismenetelyn seurauksena vammaisilla henkilöillä ei ole itseä koskevien asioiden järjestämi-

Vammaisten oikeuksien puolesta perustettu Ei myytävänä! -kansalaisaloite on kerännyt reippaasti yli 50 000 kannatusilmoitusta 12.10.2017 mennessä eli alle puolessa vuodessa. Se siis voidaan luovuttaa eduskunnan käsittelyyn keräysajan loputtua 12.12.2017. Kansalaisaloite esittää vammaisten ihmisten välttämättömän avun ja tuen rajaamista hankintalain ulkopuolelle. Kilpailuttamiseen ei ole mitään pakkoa. Monissa EU-maissa vammaisten elinikäiset palvelut onkin rajattu kilpailutuksen ulkopuolelle, mutta ei Suomessa.

Kuva: Heikki Mänttö

Sote-kaappauksella saatava 3 miljardin ”säästö” on pois palveluista, laadusta ja toimeentulosta. Samaa tavoittelee KELA kilpailuttaessaan vammaisten tulkkauksipalveluja, joka vaarantaa mm. tulkkauksipalvelujen saatavuuden ja tekee viittomakielen tulkeista työttömiä. Tämä johtaa alan yksityistämiseen ja palvelujen kallistumiseen. Alan väki luovutti KELA:lle 2.6. adressin, jossa vaadittiin kilpailutuksen keskeyttämistä.

sessä osallisuutta eikä oikeussuojaa eikä heillä ole oikeutta valittaa hankintapäätöksestä.

Paljon vahinkoa on tehty vammaisille ja heidän läheisilleen kuntien järjestämissä kilpailutuksissa. Kun tutuksi tullut henkilökunta ei kilpailutuksen jälkeen siirry uuden toimijan palvelukseen, menettävät asumispalveluiden asiakkaat heitä ymmärtävät ja heille tärkeät työntekijät. Silloin arjen rakentaminen on jälleen aloitettava alusta. Henkilökunnan on opeteltava

vammaisten yksilölliset tarpeet, jotka ovat hyvin erilaisia. Osa vammaisista ei kykene kommunikoimaan, joten he ovat täysin heitä auttavan henkilökunnan armoilla.

Kilpailutusta tehdään jopa kahden vuoden välein, joten palveluntarjoaja eli elämää auttava henkilökunta voi vaihtua usein. Myös koti saattaa vaihtua aina vain uuteen paikkaan. Tällä voi olla kohotalokkaat seuraukset. Vammaisen mielenterveys ja toimintakyky saattavat heikentyä.

Miksi palveluja kilpailutetaan?

Mistä jatkuvassa palvelujen kilpailutuksessa on kysymys? Vielä 1980-luvulla meille kaikille oli selvää, että kunnat tuottavat sosiaali- ja terveyspalvelut ja sillä siisti. Globaali kapitalismi havaitsi 1990-luvulla, että hyvinvointivaltion kuten Suomen palveluissa liikkuu isot rahat. Yritykset halusivat ne rahat taskuunsa.

Paavo Lipposen hallitus alkoi 1990-luvulla syöttää kunnille pal-

velutuotannossa tuottaja-tilaaja -mallia. Sen myötä mahdollistui palvelujen kilpailutus. Suuryritykset alkoivat kilpailutuksessa syrjäyttää kunnan oman tuotannon. Myös pienet paikalliset yritykset, joilta kunnat olivat ostaneet palveluja silloin, kun kunnalla ei ollut tarjolla vastaavaa palvelua, hävisivät hintakilpailussa. Suuryrityksillä oli mahdollisuus kilpailla halvoilla hinnoilla. Kuntien pitää hankintalain mukaan valita halvin tarjous. Kilpailutus siis tukee kansainvälisten suur-yritysten pääsyä sieppaamaan osuutensa yhteiskunnan palvelutuotantoon osoittamista budjettirahoista.

Kilpailuttamisen pakkoa ei ole

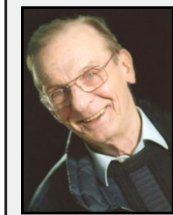
Ei myytävänä! -aloitteen herättämässä keskustelussa on tärkeää korostaa sitä, että ei ole mikään pakko kilpailuttaa. Kilpailutuksen tarkoitus on mahdollistaa pelkästään voittoa tavoittelevan globaalin pääoman tunkeutuminen hyvinvointivaltion rahapussille eikä suinkaan palvelujen parantaminen. Ja esimerkiksi vanhusten palveluiden tilasta tiedämme, että kukaan ei pysty valvomaan, toteutuuko palveluissa niille asetetut kriteerit edes minimissään.

Työ aloitteen puolesta ei lopu siihen, kun se luovutetaan eduskunnalle. Sen jälkeen pitää vaikuttaa kansanedustajiin, että he ymmärtäisivät, mitä kilpailutus merkitsee täysin muiden tuen varassa eläville ihmisille, niin vammaisille kuin dementoituneille vanhuksillekin.

Marjaliisa Siira

Allekirjoita kansalaisaloite Ei myytävänä! ennen 12.12.2017.
<https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/2538>

ON AIKOIHIIN ELETTY

Nykyaikana oikeistolaisella propagandalla ei ole mitään äärtä ei rajaa, kun vasemmalla sille ei ole vastusta. Kaikki valheet menevät läpi ja ihmispoloisten päihin kuin häkä. Jos saksalainen propagandaministeri eläisi uudestisyntyneenä nykyajassa, hän olisi kateudesta vihreä ja katkera, kun kukaan ei muista, että hän loi perustan nykyiselle medialle ja sen journalismille. Hän, Göbbels, korosti, että mitä suurempi valhe se on sitä uskottavampi.

Yhtenä esimerkkinä nykyajasta voi ottaa Hesarin lokakuun alussa olleen pääkirjoitussivun (!) kolumnin, jossa kirjoittaja sanoo, että ”Kommunismien uhrien määräksi tutkijat arvioivat liki 100 miljoonaa.” Kirjoittaja antaa selvän kuvan siitä, että kyse oli Neuvostoliitossa tapetuista. Asia ei ole uusi. Sitä on taottu ihmisten kalloihin vuosikymmeniä. Siksi jutun kirjoittaja (Kaja Kunnas) luuli puhuneensa totta.

Vähällä vaivalla hän olisi huomannut, että vuonna 1920 Neuvostoliiton väkiluku oli 138,0 miljoonaa, joten toisen maail-

mansodan alkaessa olisi ollut lapsia, vanhuksia, naisia ja miehiä pyöreästi 38,0 miljoonaa. Tämä mahdollisuus on median jankuttamisen ansiosta muuttunut kirjoittajan mielessä todeksi.

Mutta miltä se näyttää todellisuuden valossa? Sodan lopussa NL:n väkiluku olisi ollut 184,4 miljoonaa, joista sota tuhosi 26,2 miljoonaa. Sodan jälkeen väestön kasvuvauhti kiihtyi niin, että 1991 väestöä oli 293,7 miljoonaa. Vuodesta 1920 väkimäärä kasvoi keskimäärin 1,6 % vuodessa. Samaan aikaan Suomen väkiluku kasvoi keskimäärin vain 0,8 % vuodessa.

ooo

Täällä kotimaassa valtamedian suosima valheiden kirjo on mittaamaton. Muun muassa se, että maassa on nykyaikana monenmoisia kasvavia keskiluokkia, joten työväenluokka on kutistunut ja kutistuu. Kuitenkin jo kaukana menneisyydessä todistettiin, että kapitalismissa on vain kaksi luokkaa; kapitalistit ja työväenluokka. Niiden edut ovat sovittamattomassa ristiriidassa keskenään.

Luokkien välissä on vain pieniä erityisryhmiä, joista ani harva muuttuu kapitalistien kaltaisiksi, sillä suurin osa muuttuu työläisten kaltaisiksi. Jo nyt jokaista palkkatyöstä riippuvaisia koulutukseen ja ammattiin katsomatta uhkaa pu-

toaminen lopputilien ja pätkätöiden kurjuuteen.

Viimeisen 2015 verotilaston mukaan tulonsaajia oli 4,3 miljoonaa tulonsaajista. Kaikkien tulonsaajien keskimääräinen tulo oli 2 301 euroa kuukaudessa. Hieman tyypistien tuloryhmiä oli seitsemän. Kahdessa alimmassa ryhmässä oli tulonsaajia yhteensä 90,7 %. Heillä tulojen yläraja oli 4 583 euroa kuukaudessa. Viidessä ylemmässä ryhmässä on tulonsaajia 9,3 %. Heillä tulon alaraja oli 4 584 euroa kuukaudessa. Tässä jälkimmäisessä ryhmässä ovat ne, jotka hallitsevat ja omistavat tuotantopääomien määrävän osan.

Tuotantopääomien määrävän osan kuitenkin omistaa pieni ydinryhmä, joka kirkkaasti erottuu tulonsaajista. Tuloista sai 90,3 % keskimäärin 21 001 euroa vuodessa, kun 0,1 % sai 59 376 euroa kuukaudessa.

Näin toimii luokkayhteiskunta tuloilla mitattuna. Se kuuluu kapitalismin luonteeseen. Mutta tuloerojen jatkuva hurja kasvuvauhti ei ole yksin kapitalistien aikaansaannosta, vaan myös työväenliikkeen hajanaisuus ja ay-liikkeen hampaattomuus. Ay-liikkeellä on voimaa vaikka mihinkä, mutta suurpalkkaiset johtajat eivät halua häiritä omaa mukavaa peukaloidensa pyörittämi-

sen elämää. On aikoihin eletty!

ooo

Väestön pienet tulot johtuvat olemattomista eläkkeistä ja palkoista. Kurjat eläkkeet johtuvat työväenliikkeen suostumuksella tehdyistä eläkelakien huononnuksista. Palkat ovat ay-liikkeen tekemien huonojen malliisten ja nolla työehtosopimusten seurausta. Palkat ovat huonot myös pätkätöiden ja työttömyyden vuoksi. Se taas joutuu työväenliikkeen saamattomuudesta, kun se salli maan liittymisen Euroopan unioniin ja sen sisämarkkinoihin.

Tilastokeskus tekee kuukausittain työvoimatutkimusta, joka perustuu 12 000 otokseen. Sen perusteella lasketaan työpaikkojen määrä. Tässä työpaikka voi olla mikä hyvänsä riippumatta siitä montako työtuntia siinä tehdään. Siten työttömyysprosentti näyttää todellista pienemmältä. Viime vuonna se oli 9,6 %, mutta oikeampi luku on 442 tuhatta työtöntä, 15,7 %. Sitä parempi kuva syntyy työtunneista, joita haaskattiin työttömyyteen 1,07 miljardia tuntia, 21,6 % ja haamutuntien jälkeen 1,26 miljardia tuntia, 25,2 %.

Menetettyjen palkkojen kanalta tilanne on pahempi, sillä työvoimatutkimuksen mukaan työvoimasta oli töissä kokoaikaisina 1,35 miljoonaa ja pätkätöiläisinä lähes

saman verran 1,03 miljoonaa. On sanomattakin selvää, että kokoaikaisiin verraten pätkätöiläisten palkat ovat kurjat.

Työttömyys on kapitalistisen yhteiskunnan suurin vitsaus. Tänä päivänä kaikki itseään kunnioittavat tutkijat kailottavat, että taloudessa menee taas lujaa. Kymmenen vuoden pysähtyneisyys on päättynyt. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että koko kansantaloudessa työn tuottavuus on tuotannon kasvua suurempi tai ainakin yhtä suuri, joten työtunnit eivät lisäänty. Ne voivat edelleen vähentyä, eikä työllisyys parane.

Näillä näkymin voi ennustaa, että 2060 tuotannon ja sitä nopeamman tuottavuuden kasvun seurauksena työttömyyteen kuuluu hurjat 2,6 miljardia työtuntia, 51,7 % käytössä olevista työtunneista. Tosin digitalisaatio ja robotiikka voivat kasvattaa tuottavuutta arvioitua nopeammin, joten tarvittavien työtuntien määrä voi olla tätä ennustetta pienempi ja työttömyys suurempi.

Nykyaikana oikeiston jumalattomalla propagandalla ei ole mitään rajaa. Sillä maan ja kansan juna kulkee globaalien kapitalistien raiteilla, jolla kurjuus lisääntyy vauhdilla, kun vasemmiston jarrumiehet ovat myyneet sielunsa pirulle. On aikoihin eletty!

Kai Kontturi

TES-neuvottelut käynnissä; KIKY muuttunut kirosanaksi

EK ohjailee taustalla

KIKY-sopimuksen mukaiset työehtosopimukset päätyvät lokakuun loppuun. Neuvottelut uusiksi työehtosopimuksiksi ovat menossa. Koska elinkeinoelämän keskusliitto (EK) ei uuden strategiansa mukaisesti neuvottele palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa ns. keskitetyistä työmarkkinaratkaisusta, on nyt meneillään alakohtaiset neuvottelut.

Niistä vähistä tiedon muruista, joita neuvotteluista on saatu, voi päätellä, että EK kuitenkin ohjailee jäsenliittojensa alakohtaisia neuvotteluja. Palkankorotuksista ei ole päästy sopuun tiettävästi vielä yhdelläkään alalla juuri EK:n ohjailusta johtuen.

Nolla ei kelpaa

Ay-liikkeen puolelta puolestaan on ilmoitettu, että nolla ei kelpaa. SAK:n puheenjohtajan Jorma Elorannan mukaan nyt tarvitaan palkansaajien ostovoiman turvaavat palkankorotukset. Näyttää siltä, että työnantajapuoli pyrkii ajamaan nollakorotuksia kaikille aloille, mutta niillä ei työehtosopimuksia SAK:laisille aloille synny. Käynnissä on liittokierros ja tämän mukaisesti työehtoratkaisut voivat vaihdella alakohtaisesti, sanoo Eloranta ja huomautti, että nollakorotukset eivät ole perusteltuja myöskään talouden näkökulmasta.

SAK:n hallitus käsitteli työmarkkinatilannetta 9.10. Se päätti tiivistää liittojen yhteistyötä ja lisätä tietojen vaihtoa, jotta kaikille

Viime vuonna Suomessa solmittiin perusporvarihallituksen painostuksen alla kilpailukyky sopimus eli KIKY. Ay-liikkeen johto ja myös liittojen hallinnot hyväksyivät kiky-sopimuksen, joka sisälsi mm. vuosityöajan pidennyksen 24 tunnilla ansiotasoa nostamatta. Koska kiky ei sisältänyt palkankorotuksia, tuo työajan lisäys ansiotasoa korottamatta oli itse asiassa palkanalennus. Kikystä onkin työpaikoilla tullut pikkuhiljaa uusi kirosana Suomen kieleen. Työajan pidennys on aiheuttanut kaikenlaista harmia työntekijöille. Myös työnantajilla on palanut aikaa ja rahaa, kun palkanlaskijat tuskailevat ylimääräisten tuntien kanssa. Työnantajat saivat sitä, mitä tilasivat.

Kuva: Heikki Männikkö

Kevään ja kesän protesteissa on muistutettu palkankorotusten välttämättömyydestä. Pitkään ei voida mennä nollalinjalla. Jos ei ole palkkaa ostaa tuotteita, ei talous myöskään pyöri.

aloille saadaan ostovoimaa parantavat työehtosopimukset. Lisäksi SAK:n hallitus totesi, että liitot nostavat toimintavalmiuttaan.

Toimintavalmiutta ylläpidettävä

Tällä hetkellä (22.10) tiedetään, että TES-neuvotteluita käydään ja että useimmissa teksti- ja asiakasyhteisöissä on saavutettu osapuolten välillä

lä yhteisymmärrys. Ja tiedetään, että edes palkankorotusten toteutustavasta ei ole päästy yhteisymmärrykseen eikä niiden tasosta ole puhuttu vielä mitään. Tämä johtuu siitä, että työnantajapuoli EK:n ohjauksen mukaisesti vaatii, ettei mitään yleiskorotuksia tule, vaan mahdollisista palkankorotuksista sovittaisiin työpaikoilla. Se taas ei käy Ay-liikkeelle, joka pitää kiinni periaatteesta, että kaikki saavat samantasoiset yleiskorotukset.

Osapuolilla on siis varsin erilaiset näkemykset. Toivoa sopii, että Ay-liike pitää kiinni omastaan. Se

saattaa tarkoittaa sitä, että sitä nostettua toimintavalmiutta voidaan joutua testaamaan ja ryhtyä työtaisteluihin.

Työnantajat eivät vastaa Sähköliitolle

Ensimmäinen työtaistelu onkin jo todennäköisesti tulossa. Sähköliitto on ilmoittanut aloittavansa lakon ja ylityökiellon 1.11 alkaen teknologiateollisuudessa. Lakko koskisi noin tuhatta sähköliittolaista. Lakon syynä on se, että Teknologiateollisuus ry ei ole vastannut sähköliiton neuvottelukutsuun! Se ei ole kerto-

nut aikooko se ylipäättään neuvotella sähköliiton kanssa. Sähköliitto on neuvotellut teknologiateollisuudessa työskenteleville jäsenilleen yleisittävän työehtosopimuksen jo 50 vuoden ajan ja nyt työnantajapuoli ei suostu edes vastaamaan neuvottelukutsuun. Sähköliitto tarvitsee ja ansaitsee kaiken mahdollisen tuen. Toivottavasti SAK:n hallituksen päätös tiivistää liittojen yhteistyötä pitää kutinsa ja sähköliittolaiset saavat tukea.

Liittojen tiedotus ontuu

Tässä on suurin piirtein kaikki, mitä meneillään olevista neuvotteluista tiedetään. On hämmästyttävää, että liitot eivät tiedota jäsenilleen neuvottelutilanteesta. Miksi? Työehtosopimukset vaikuttavat jokikisen duunarin elämään mitä suurimmalla tavalla, mutta heille ei kerrota juuri mitään. Kaukana ovat ajat, jolloin toimittajat olivat mikrofoneineen ja kameroineen neuvotteluhuoneiden ovilla kommentteja neuvottelijoilta kyselemässä. Mediaa ei näy kiinnostavan eikä niillekään taideta kertoa, missä ja milloin neuvotellaan.

Talkoiden aika on ohi

Suurin osa nykyisistä työehtosopimuksista päättyi 31.10. Nyt on aika duunareiden olla yhteydessä liittoihinsa ja vaatia tietoa siitä, missä työehtoneuvotteluissa mennään. Se ei ole kohtuuton vaatimus. Eikä ole kohtuutonta vaatia kaikille samansuuruisia euromääräisiä palkankorotuksia. Työläisten raami, tyky- ja kikytalkoiden aika alkaa olla ohi. On aika saada ne ostovoimaa nostavat korotukset nyt, kun yritysten tilauskirjat alkavat olla täynnä. On työnantajien vuoro osallistua talkoisiin.

Markku Nieminen

Oikeutta duunareille

Työnantajat ovat viimeisten parinkymmenen vuoden aikana käyneet yhä röyhkeämmiksi. Tästä käy hyvänä, vai pitäisikö sanoa pahana esimerkkinä Delta Auton työntekijöihinsä kohdistamat palkanalennusten ja irtisanomisten yritykset.

Delta Auto aloitti keväällä yt-neuvottelut ja ilmoitti irtisanovan suurimman osan huoltomyyjistään. Töiden vastaanottajiksi palkattaisiin palvelumestareita, eli Delta Auton omia asentajia. Asentajista tulisi palvelumestareita, jotka ottaisivat vastaan ja luovuttaisivat itse työnsä.

Asentajille tarjottiin uutta työsopimusta - pienemmällä palkalla tietenkin. Kun he eivät tähän suostuneet, oli seurauksena potkut. Kenkää saaneissa oli myös pääluottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja.

Teollisuusliitto (entinen Metalliliitto) aloitti Delta Autoa vastaan painostustoimet, joihin kuului pari lakkoa, hakusaarto ja uusien autojen käsittelykielto. Painostusta tarvittiin, koska Delta Auto ei aluksi suostunut edes neuvottelemaan asiasta. Kiistassa saavutettiin sopu 29.9. ja kaikki irtisanotut saivat työpaikkansa takaisin. Sopimusneuvotteluissa oli mukana myös työnantajien Autoalan Keskusliitto. Teollisuusliiton mukaan se sai turvattua jäsenilleen kaikki keskeiset tavoitteet. Sopimus on salainen, mutta liiton neuvottelijat suosittelevat yksimielisesti sen hyväksymistä ja Delta Auton luottamusmiehet sen yksimielisesti hyväksyivät.

Teollisuusliiton varapuheenjohtaja Turja Lehtosen mielestä (Ahjo-lehti nro 13) prosessi oli hyvä näyttö siitä, miksi

liittoon kuulumisen ja luottamusmiesten valitseminen on tärkeä: "Uskallan väittää, että ilman ay-liikkeen määrätietoista etenmistä jäsenistön ja luottamusmiesten kanssa tällaiseen sopimukseen ei olisi päästy". Lehtonen näkee Delta Auton kiistan harvinaisena poikkeuksena.

Työntekijällä ei ole kuin yksi painostuskeino, työtaistelu tai siihen rinnastettavat toimet. Se on ja sen on oltava jatkossakin äärimmäinen keino, jolla työnantaja tai muita tahoja painotetaan inhimilliseen, kohtuulliseen lopputulokseen pääsemiseksi. Tai että päästään ylipäänsä edes neuvottelupöytään, kuten Delta Auton tapauksessa jouduttiin useampaankin kertaan tekemään. Teollisuusliitolla olisi ollut Lehtosen mukaan valmius laajempiinkin toimenpiteisiin, mutta niitä ei onneksi jouduttu käyttämään.

Vaikka tämä jupakka sai työläisiä tyydyttävän ratkaisun, on se kuitenkin yksi esimerkki työnantajien yhä röyhkeämmiksi käyvistä työntekijöidensä kusetusyrityksistä. Onneksi syntymässä oleva uusi suuri Teollisuusliitto näytti taistelun ja neuvotteluvuomaansa. Ja samalla nähtiin, miksi liittoihin kuulumisen on tärkeä asia.

MN

Lähteet: teollisuusliiton www-sivut, Ahjo-lehti s. 13.

ERÄS PALKKARIITA...

Helsingin Herttoniemessä sijaitsevassa metallipakkauksia valmistavassa Huber - Packaging Oy:ssä tehtiin kesäkuussa 2014 (siltoin vielä Crown Pakkaus Oy) paikallinen määräaikainen sopimus palkkiopalkasta luopumisesta ja aikapalkkaan siirtymisestä siten, että kenkään palkka ei noussut, mutta ei myöskään laskenut. Sopimus oli voimassa 1.6.2014 - 31.12.2014 välisen ajan ja sen mahdollisesta jatkosta piti neuvotella 15.12.2014 mennessä. Työntekijäpuoli kirjasi sopimukseen ehdon, että jos sopimusta ei jatketa, palataan takaisin palkkiopalkkaan.

Sopimuksen jatkamisesta ei määraikaan mennessä neuvoteltu ja vuoden 2015 alusta alkoi riita. Työnantaja tulkitse sopimuksen paluuehtoa siten, että sen mielestä voitiin palata mihin tahansa palkkiopalkkaan. Työntekijäpuoli oli paluuehdolla tarkoittanut nimenomaan paluuta alkuperäiseen palkkiopalkkaan. Työnantaja esitti uusia "bonus" palkkamalleja, jotka kaikki olisivat laskeneet työntekijöiden palkkaa 5 - 10 prosenttia. Työntekijöiden esityksistä ei työnantaja suostunut neuvottelemaan, vaan otti yksipuolisesti käyttöön "bonus" mallinsa.

Palkkariidasta neuvoteltiin useita kertoja työntekijöiden ja työnantajan kesken pääsemättä yhteisymmärrykseen. Tilanne johti myös ulosmarssiin 2015 vapunaatonna. Hätiin kutsuttiin metalliliiton ja teknologiateollisuus ry:n asiantuntijat - nekin neuvottelut päättyivät kaikki erimielisinä. Lopulta työntekijät tekivät erimielisyysmuistion ja metalliliitto vei asian työtuomio-

istuimen käsittelyyn.

Työtuomioistuimessa juttu oli kesäkuussa 2017 ja päätös tuli elokuussa. Tuomiolauselman mukaan yritys oli sopimuksen päättymisen jälkeen velvollinen maksamaan sopimukseen sidotuille työntekijöille palkan noudattaen samaa palkanmaksutapaa ja samoja palkan määräytymisperusteita, joita noudatettiin 31.5.2014 asti. Duunarit voittivat ja vieläpä työtuomioistuimen yksimielisellä päätöksellä! Huber Packaging Oy joutuu pulittamaan sopimukseen sidotuille työntekijöille palkkarästejä yhteensä kuusinumeroisen summan.

Tämä palkkariita päättyi työntekijöiden voittoon. Jos siitä jotain voi oppia niin sen, että koskaan ei saa antaa periksi. Varsinkaan jos tietää olevansa oikeassa.

Ja yt-neuvottelut

Helsingissä on tehty metallipakkauksia yli sata vuotta ja Herttoniemessä jo 70 vuotta. Muutaman omistajavaihdon jälkeen Herttoniemessä tehdas päättyi saksalaisen

Huber Groupin omistukseen v. 2015. Samaan aikaan kun palkkariita kärjisty, alkoivat YT-neuvottelut kesällä 2015. Sadasta työntekijästä puolet sai kenkää. Yritys on Herttoniemessä kiinteistössä vuokralla ja sopimus päättyisi kahden vuoden kuluttua. Siksi se päätti muuttaa Vantaalle - ja samalla käytiin YT-neuvottelut, joiden jälkeen taas puolet porukasta sai kenkää! Henkilöstöryhmien edustajat toivat neuvotteluissa esille epäilyksensä, että asiat oli päätetty ennen työnantajan esittämää neuvottelukutsua. Työnantajan edustajat väittivät, että mitään ei ole päätetty.

Tehtaassa oli vielä 80-luvulla lähes 500 työntekijää. Viimeisen YT-kierroksen jälkeen koko henkilökunnan määrä on 25! Kato on ollut melkoinen. Vielä jäljellä olevalla porukalla on hautajaistunnelma. Pisimmät työsuhteet ovat kestäneet yli 40 vuotta, lyhimätkin viisi vuotta.

Osa porukasta on työskennellyt koko elämänsä Herttoniemessä ja nähnyt tehtaan parhaat päivät ja sukelluksen nykytilanteeseen. Kun muutto Vantaalle on saatu tammikuussa päätökseen, tehdas puretaan. Samalla katoaa jälleen yksi helsinkiläinen teollinen työpaikka.

MN

On vain yksi ratkaisu: Soten alasajo pysäytettävä!

Hyvinvointivaltion keskeisin kulmakivi on julkinen sosiaali- ja terveydenhoitojärjestelmä. Perustuslakimme mukaan terveystoimi on yhteiskunnan vastuulla. Olimme jo niin pitkällä, että terveyskeskumaksut oli poistettu. Uusliberalismin rantauduttua Suomeen 1980-luvun lopuilla, tätä perustaa on yritetty monin tavoin kangeta.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Rahapiirien tavoite on ryöstää julkiselta valalta tuottavimmat alat – sote-, vesi- ja energiahuolto jne. Terveystoimen romutus tulee torpata. On vain yksi ratkaisu. Sote-kaappaus tulee estää.

Sote-”uudistuksen” alku-tahdit

Joulukuussa 1991 ulkoministeriön valtiosihtööri Martti Ahtisaaren johdolla laaditun salaisen selvityksen mukaan EY-jäsenyys aiheuttaisi tulli- ja valmisteverotuottojen vähentymistä 17-20 miljardilla mk/v. ”Esille nousisi myös sosiaaliturvan rahoittaminen omavastuuperiaatteella.”

Pyrkimys tasaverotukseen tai regressiiviseen verotukseen

Ennen uusliberalismin aikakautta progressiivisella valtionverotuksella kerättiin 25 - 30 % julkisen valan tuotoista. Nykyään progressiivisen verotuksen osuus lienee alle 10 %. Koska julkisen vallan menoista noin puolet on sote-menoja, niitä pyritään rajusti siirtämään omavastuun piiriin.

Siirtomaasodista sähkö-, vesi- ja sote-markkinoiden valtaukseen

Menneinä vuosisatoina suuret kansainväliset yhtiöt valloittivat siirtomaita raaka-aineiden ryöstön ja markkina-alueiden laajentamisen takia. Nyt markkina-alueet on jaet-

tu suuryritysten kesken - öljystä käydään vielä sotia. Suurpääoman tavoite on ryöstää julkiselta valalta tuottavimmat alat – sote-, vesi- ja energiahuolto jne. Sote-toimi olisi liikevaihdoltaan teknologia- ja met-säteollisuuden kokoinen teollisuudenala.

Kunta- palvelurakenteen uudistus (Kupru)

Matti Vanhasen hallitus aloitti vuonna 2007 ns. Paras-hankkeen, joka tähtäsi suur kuntien muodostamiseen. Paras-laissa veloitettiin muodostamaan vähintään 50 000 asukkaan ammatillisen koulutuksen alueet. Perusterveydenhuollossa laki edellytti vähintään 20 000 asukkaan alueita. Kuntien valtionosuuksia leikattiin rajusti, kun taas yhdistyneille kunnille luvattiin uuden kunnan puitteissa lisää valtionosuusmäärärahoja joiksikin vuosiksi. Kuntien määrää väheni 431:sta 320:een.

Leveiden hartioden malli

Jyrki Kataisen hallitus asetti tavoitteeksi kuntien määrän pudottamisen 70:een. Suomessa 20 000-40 000 asukkaan kunnat tuottavat palvelut tehokkaimmin. Sote-toimen suurimmat nettokustannukset ovat al-

le 2 000 ja yli 100 000 asukkaan kunnissa keskimäärin 2 500. Hallituksen mukaan uudistukset säästävät noin 3 miljardia euroa.

Kuntaliitoksissa palaa rahaa

Kokemukset tehdyistä kuntaliitoksista ovat murheelliset: liitoksen jälkeen yhdistyneen kunnan menot ovat rajusti kasvaneet verrattuna liitoskuntien yhteenlaskettuihin menoihin. Kuntaliitokset aiheuttivat terveyskeskusten, päiväkotien, koulujen, vanhainkotien, nuorisotalojen, postien ja pankkien paon liitosalueilta sekä usein veroäyrin korotuksen. Uunituore VATT:n tutkimus on vahvistanut, että kuntaliitokset ovat lisänneet kustannuksia.

Sote-soppa paloi pohjaan Erva-puuroksi

Maaliskuussa 2014 neljän puolueen puheenjohtajat löivät päänsä yhteen ja kertoivat sopineensa sosiaali- ja terveydenhoidon uudistuksen päälinjoista. He totesivat, että kesäkuuhun mennessä valmistellaan parlamentaarisesti lakiesitys asiasta.

Neljän koplan muodostivat Jyrki Katainen, Jutta Urpilainen, Juha Sipilä ja Timo Soini.

Neljän koplan mallin mukaan muodostetaan viisi erityisvastuualuetta yliopistosairaaloitten ympärille. Nämä miljoonapiirit järjestäisivät sote-palvelut. Kunnat ja yksityiset terveyspalveluyritykset toteuttavat palvelut. Kuntayhtymämuotoinen suuralue olisi palvelujen järjestäjä ja ostaja. Sote-toimi siirtyy kunnilta suuralueiden vastuulle. Kuntien rooli supistuu.

Himmeliä himmeli

Kataisen hallitus asetti tavoitteeksi kuntayhtymähimmeliä purkamisen. Erva-malli oli kuitenkin mutkikas viritelmä, joka kaatui mahdottomuuteensa. Sipilän hallitus kehitti läänihallinnon ja sote-toimen yksityistämisen sekasotkun

– himmeliä himmeliin. Lausunto-kierroksen kritiikki oli murskaavaa: ”Sote-palveluissa alkaisi ryöstökäpäläismin aika”, ”Valinnanvapaus lisääisi väistämättä kustannuksia”, ”Hyvästi palveluyhteiskunta”, ”Takapuoli edellä puuhun”. Lopulta hallitus viittasi kintaalla lausunnolle ja vei esityksen eduskuntaan.

Eduskunta hylkäsi esityksen

Ensiksi tarkastusvaliokunta totesi, että kerran yksityistettyjä toimintoja voi korvausvaatimusten takia olla mahdotonta palauttaa julkisiksi. Se piti todennäköisempänä, että sotes-ta syntyy lisämenoja eikä säästöjä.

Valtio ottaa kantaakseen ison taloudellisen riskin, jos tulee esimerkiksi tarve palauttaa jo kertaalleen yksityistetyt palvelut julkisen tahon tuotettaviksi. Myös perustuslakivaliokunta tyrmäsi yksimielisesti ryöstöhanke. Se listasi 15 koh-taa, joissa esitys on ristiriidassa perustuslakiemme kanssa.

Suomen terveydenhoitoa ihaillaan maailmalla

Terveydenhoitoamme pidetään maailmalla esikuvana. Meillä käydään ottamassa oppia toimivasta ja taloudellisesta terveydenhoi-dosta. Selvitysten mukaan Suomi on Euroopan 8. paras maa vain pienellä erolla parhaisiin. Suomen terveysmenot asukasta kohden ovat alle 4 000 \$. Ruotsissa ne ovat yli 5 000 \$ ja muissa kärkipään mais-sa 6 000–7 000 \$. Maailmanmitassa Suomi kuuluu niiden 4 maan jouk-koon, jotka ”ovat inspiraation lähde muillekin”.

Soten yksityistäminen merkitsisi alueellisen itse-hallinnon loppua

Vuonna 1865 annettiin asetus kun-nallisesta itsehallinnosta maaseu-dulla. Maalaisliitto-keskusta on aja-nut maakuntien itsehallintoa yli sata vuotta. Sote-haikailu olisi itsenäisyy-den ajan suurin päätösvallan keski-tys valtion aluehallinnon yksiköihin eli lääneihin. Se olisi paluu 2010 lak-kautettuun lääninhallintoon. Itse-hallintoa ei ole se, että valtio antaa rahat ja 1600-sivuisen ohjeen niiden käytöstä.

Keskustan ja kokoomuk-sen välirauha

Sote-ratkaisu horjuu jälleen. Talous-, terveys- ja perustuslakiasiantuntijat laidasta laitaan varoittavat viemästä tuoreinta versiota eteenpäin. Asia-kassteleilla yksityiset terveysyrityk-set saisivat nykyistä paremman pää-syn erikoissairaanhoidon, mikä ro-muttaisi julkisen erikoissairaanhoidon.

Keskustan vanhaisäntä Sep-po Kääriäinen toteaa: ”Tänään hallituksen eväät on syöty.” Keskustan kansanedustaja Sirkka-Liisa Anttila toteaa: ”Sote-uudistus voi vielä kaa-tua, nyt roiskitaan laput silmillä”. Jos nyt ajamme julkisen terveydenhuo-lon alas, sitä ei enää koskaan raken-neta takaisin. Sote-valiokunnan va-rapuheenjohtaja, keskustan Hanna-kaisa Heikkinen lausuu: ”Hallituksen toteutettava lausunnoilta tulevat ra-jaukset ja muutokset. Ollaan pattiti-lanteessa, koska kokoomus ei kuun-tele asiantuntijoita eikä virkamiehiä. Jos asiantuntijatahoilta tulee viestiä tarvittavista rajoituksista ja muutok-sista, hallituksen täytyy kuunnel-la niitä herkillä korvalla ja toteut-taa ne.” Keskustan kansanedustajat Niilo Keränen, Pekka Puska ja Mar-tti Talja kritisoivat erikoissairaanhoi-ton haikailtua valinnanvapautta.

Myös demarien ”sote-vete-raani” Susanna Huovinen tuskas-tui hallituksen lehmänkauppaan. ”Sote-uudistuksen alkuperäisenä tarkoituksena oli vahvistaa perus-terveydenhuoltoa, jossa on ollut on-gelmia muun muassa lääkäriin pää-ssyissä. Sote-asiantuntijat pelkäävät, että erikoissairaanhoidon tarve on lisääntynyt.” THL:n pääjohtaja Juhani Eskolan mukaan hallituksen esittämät sote-ratkaisut lisäävät kustannuksia, eri-koissairaanhoidon järkevyys on koo-ko systemistä tulee vaikeasti hallit-tava. Enemmistö sote-valiokunnan jäsenistä katsoo, että Eskolan huo-li on aiheellinen. Hallituspuolueet ovat keskenään sopineet, että jos valinnanvapauslaki jää syntymättä, myös soten järjestämislaki ja maa-kuntalaki vedetään eduskunnas-ta pois. Hallitus lähettää taas raaki-leen esityksen lausunnoille. Keskus-ta ja kokoomus tekivät vain välirau-han. Sote-kiista repeää uudelleen joulun jälkeen.

Juhani Tanski

Kuntapolitiikka murroksessa

Suomalaiset rakastavat niin sanottuja maalaiskomedioita. Niissä juonikuvio on samansuuntainen. Ketkut, kunnan silmätekevät yrittävät kepulikonstein ajaa omia etujaan yhdessä paikkakunnalle saapuvan mahdollisen yrittäjän kanssa. Pienessä piirissä juonitaan ja koetetaan saada kuntalaisia myymään maita ja mantuja ym. yrittäjälle ja siinä sivussa myös ”siivuja” asiaa ajaville päättäjille. Kun kuntalaiset saavat vihiä suunnitelmista ja alkavat lyödä hanttiin, selitetään asian tärkeyttä kunnan elinvoiman paranemisella, uusil-la työpaikoilla ja sitä kautta kuntalaisten vaurauden kasvamisella.

Television äärellä ihmiset päivitelevät, kuinka tämä on juuri niin kuin meidän kunnastamme. Tuolalaisia ne peevelit ovat, kuntalais-ten selän takana vain juonitaan salaseuroissa, kabineteissa kahvia ryyistäen ja viinereitä syöden ja ties vaikka moukkuja kallistelevat. Mitään ei saada aikaan, kylät autioituvat ja keskustat hiljenevät ja kun-nantalolla vain papereita pyöritel-lään.

Eivät nuo maalaiskomediat tyhjästä synny. Varmasti on totta toinen puoli, vaikka kiinnostavuuden takia sarjoja täytyy elävöittää ja kärjistää, komedian keinoin saada mahdollisimman paljon katsojia. Vai onko sittenkään kärjistetty, kun ajatellaan kuinka usein put-kahtaa esiin erilaisia konkeloita eri kunnissa tai kaupungeissa?

Uusi kuntalaki vaatii kuntia

tekemään ns. Kuntastrategian. Avoimuutta, kuulemista ja kunta-laisten osallistumista sekä vaikutta-mista kehitetään uuden strategian myötä. Maalaiskomedioitten teko kuulema loppuu, mutta loppuvatko avoimuuden myötä kuntalais-ten epäilyt päättäjäänsä kohtaan? Ei-vät lopu, mikäli kuulemiset ja avoi-muudet jätetään puolittiehen. Ei riitä tiedotustilaisuuksien järjestäminen, pöytäkirjojen vieniä nettiin ja muun tiedotuksen parantaminen.

Tarvitaan päätöksentekojen valmisteluihin laajaa kuulemista, mukaan ottamista niin, että kunta-laiset ja asukkaat kokevat aidosti tu-levansa huomioiduiksi ja heidän aja-tuksillaan sekä ideoillaan on merki-tystä, kun asioita lyödään aikanaan loppuun.

Ihmiset tuppaavat olemaan muutosvastarintaisia, vanhempi

väki etenkin. Siksi varmaan mo-ni päättäjänkonkari ei oikein ym-märrä, mihin päättäjiä sitten tarvi-taan. Miksi heidät vaaleilla va-litaan, jos kuntalaiset päästetään entistä enemmän mukaan kun-tien kehittämisiin ja jopa asioiden valmisteluihin?

Meidän Kyykystä ylös -listan valtuustoryhmä kannattaa laa-jaa ja avointa kansalaisyhteis-kuntaa, jossa kuntalaisten kans-sa yhdessä viedään kuntaa eteen-päin. Se ei tarkoita, etteikö lopul-lisen vastuun päätöksistä kantai-si kuntapäättäjä. Mitä avoimem-pi suunnittelu ja kuntalaisten mu-kaan ottaminen päätöksentekojen alkumetreiltä loppuun saakka on, sitä vähemmän jää arvailuja päät-täjien jo valmiiksi salassa sovitui-sia asioista ja kähminnöistä.

Toki avoimuus ja kuntalais-ten mukaantulo laajasti tuo mu-kanaan yhden huonon puolen. Ihmisiltä jää pois huvi ja hauskuus haukkua päättäjiä sekä kiroaminen heitä kohtaan, mutta kait se hinta on maksettava avointa yhteiskun-taa kehitettäessä.

Hannu Tiainen

Muistellaanko Laila Kinnusta?

...hän vain arkana nurkasta kat-soo....nimittäin SAK:n puheen-johtaja. Sinne, nurkkaan, hä-net ovat ahdistaneet ainakin Si-pilän hirmuhallitus, työnantaja-järjestöt ja jopa SAK:n omat eko-nomistit! Toivottavasti sieltä nä-kyy selvästi, miten kansan työl-lä hankitut miljardit valuvat vi-lisevänä virtana globaalikapita-listien pussiin.

Eikä vain raha: sinne menee – eikä vain näytä menevän - myös kansa-lisomaisuus, jota sukupolvien ajan on kerätty kansalaisten hyvinvoin-nin takeeksi. Sipilän hirmuhalli-tuksen kaataminen eduskunnassa näyttää olevan mahdotonta – on näes onnistuttu järjestämään niin, että luottamuslauseäänestyksis-tä on aina sopiva ja riittävä määrä opposition edustajia pois.

Mutta: Ay-liike voisi käyttää Suomessakin muualla Euroo-passa kasvavaa ja suosiota naut-

tivaa joukkovoimaa. Sitähän am-mattiliitoilla on. Eikä juuri muuta voimaa olekaan? Muistuu mie-leeni, kuinka kansainvälinen leh-distö päivittäin, jopa tunneittain kannusti, ihaili ja tuki aikanaan Puolan Solidaarisuus-liikettä sen kammetessa hallitusta palliitaan. Eipä pysynyt Ukrainankaan edel-linen hallitus vallassa hyvin tue-tun joukkovoiman paineessa. Sa-ma sankaritarina jatkuu nyt Ve-nezuelassa, missä sama rahoittaja kuin Ukrainassa tukee väkeä kaata-maan laillinen hallitus...

Jaa...eihän toki SAK:n pu-heenjohtaja yksin siellä nur-kassaan ole! Eikös mitä; siellähän piirtyy myös Suomen suurimman ammattiliiton, Teollisuusliiton, pu-heenjohtajan siluetti ...ellen ihan väärin tunnista.

Pauli Eskelinen
Joensuu 14.9.2017

Talvivaaraan upotettu verorahoja satoja miljoonia

Kankkulan kaivo

Kaivosyhtiö Talvivaara ja sen tytäryhtiö Talvivaara Sotkamo päättivät hakeutua yrityssaneeraukseen vuonna 2013. Seuraavan vuoden marraskuussa kaivostoimintaa hoi-
tanut Talvivaara Sotkamo hakeutui konkurssiin. Valtion omistajayhtiö Solidium oli Talvivaaran suurin yksittäinen omistaja ja valtio myönsi Talvivaaralle lisärahoitusta yli 50 miljoonaa euroa.

Helmikuussa 2015 valtio perusti kaivostoimintaa jatkamaan Terrafame-osakeyhtiön, jonka kautta se osallistui Talvivaaran kaivosta koskeviin järjestelyihin. Tarkoitusta varten varattiin 97 miljoonaa euroa. Kesäkuussa valtio myönsi 112 miljoonan euron lisärahoituksen Terrafamen pääomittamiseen.

Vuoden 2016 helmikuussa vuoden ensimmäisen lisätalousarvion yhteydessä päätettiin 38,5 miljoonan euron lisäpääomasta Terrafamelle, toukokuussa eduskunta antoi yhtiölle 144 miljoonaa euroa lisäpääomistusta ja joulukuussa hallitus myönsi sille vielä 100 miljoonaa euroa.

Tämän vuoden helmikuussa Talvivaaran kaivoksen uusiksi vähemmistöosakkaisiksi tulivat monikansallinen suuryhtiö Trafigura ja siihen kuuluva Galena Asset management sekä Sampo Oyj. Terrafame Groupin omistusosuus Terrafamesta oli järjestelyn toteutushetkellä 84,2 prosenttia.

Julkisuuteen tulleiden tietojen perusteella Trafigura vähät välittää ympäristönsuojelusta. Suurin yhtiöön liitetty ympäristökatastrofi on tapahtunut Länsi-Afrikan Norsunluurannikolla. Leasing-sopimuksella yhtiön laskuun toiminut tankkerilaiva purki lastin myrkyllistä, öljypohjaista jätettä Abidjanin kaupungissa. Jätettä vietiin lukuisille kattamatomille kaatopaikoille ja sen jälkeen paikalliset asukkaat alkoivat kärsiä terveysoireista. Myrky aiheutti myös 15 ihmisen kuoleman.

Uraanikaivos takaoven kautta

Vaikka Talvivaaran uraani oli ollut tiedossa jo pitkään, niin kaivosta perustaessaan Talvivaara Projekti Oy salasi sen hakiessaan ympäristölupaa. Samoin salasi tietämässä uraanin erottamisen bioliuotuskasasta liuokseen ja päättymisen kipsisakka-altaisiin. Uraanin tuotanto on itse asiassa toiminut koko ajan, ilman lupia, tuottamalla uraania kipsisakka-altaisiin. Koska uraani salattiin kaivosta perustettaessa, niin kipsisakka-altaita ei myöskään rakennettu uraanijätealtaan vaatimien turvamääräysten mukaisiksi.

Uraani paljastuu

Salattu uraani ei kuitenkaan pysy-

Uusliberalistisen politiikan mukaisesti hallitukset ovat pyrkineet rajoittamaan valtion roolia maamme talouselämässä. Tuottavia valtionyhtiöitä on yksityistetty ja luovutettu kansainvälisen suurpääoman voitonteon välineiksi. Mutta poikkeuksiakin löytyy. Valtio on pumpannut veronmaksajien rahoja satoja miljoonia euroja kannattamattoman Talvivaaran kaivoksen pelastamiseen. Kaivos aloitti toimintansa vuonna 2008 Sotkamon kunnan alueella. Jo ennen avaamistaan se sai 52 miljoonaa euroa valtion infratukea rataa, tiehen ja sähköverkkoon. Vuonna 2009 Finnvera myönsi Talvivaaralle 50 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan.

Kuva: Asko Julkunen

Yhtään pilkkijää ei Nuasjärven jäällä parhaana kevätpäivänä tapaa. Myös ammattikalastajat ovat kaikonneet, koska markkinat eivät ota vastaan alueelta pyydettyä kalaa. Kesämökin alueelle rakentaneet ovat saaneet huomata kiinteistöjensä arvon pudonneen nolnaan. Olisi siinä kunnanisillä ja päättäjillä ajateltavaa.

nyt piilossa. Se aiheutti yllättäen ongelmia Norilsk-Nickelin Harjavalan (NNH) tehtailla, jonne Talvivaara alkoi toimittaa nikkelikasteensa vuonna 2009. NNH jätti uraanilupahakemuksen Säteilyturvakeskelle saman vuoden lopussa. Jyrki Kataisen hallitus myönsi keväällä 2011 äänin 11–6 Talvivaara Sotkamo Oy:lle luvan uraanin talteenottoon. Valtioneuvoston mukaan hanke oli yhteiskunnan kokonaisedun mukainen ja täytti ydin- ja säteilyturvallisuu-
suutta koskevat vaatimukset.

Ympäristöministeriö puolisi talteenottoa, joka pudottaisi kipsisakka-altaaseen päätyvän uraanin määrän kymmenesosaan. Muualta tuotavan uraanin talteenottoon Talvivaaralle ei annettu lupaa. Muun muassa Suomen Luonnonsuojeluliitto valitti valti-
neuvoston päätöksestä korkeim-
paan hallinto-oikeuteen, joka joulukuussa 2013 palautti uraaniluvan uuteen käsittelyyn. Yhtiö ajautui yrityssaneeraukseen ja myöhemmin konkurssiin.

Uraanikauppa kannattaa

Myös Terrafame on ilmoittanut haluavansa aloittaa uraanin talteenoton. Sillä onkin lähes valmis uraanin talteenottolaitos Talvivaaran jäljiltä. Laitoksen päärahoittaja oli kanadalainen uraaninyhtiö Cameco, joka sijoitti rakentamiseen 70 miljoonaa dollaria. Talvivaaran olisi pitänyt maksaa se takaisin uraanitoimituksina. Cameco menetti kuitenkin saatavansa Kaivosyhtiö Talvivaaran konkurssissa.

Uraanikauppa olisi Terrafamelle erittäin kannattavaa. Uraanin tuotantoa varten malmia ei tarvitsen louhia erikseen, vaan uraani saadaan talteen nikkelin ja sinkin tuotannon yhteydessä. Suomen Luonnonsuojeluliitto on epäillyt, että jo tällä hetkellä yhtiö myy kansainväliselle ostajalle rafinaattialtaa-

seen metallitehtaan paluukierron tuotesakkaa, joka sisältää nikkeli- ja sinkkisuльфidin lisäksi myöskin uraania. Terrafame ei ota kantaa, onko raffinaattisakkaa saatu myytyä.

Stop Talvivaara -kansanliike on yrittänyt selvittää luvatta tuotetun uraanin määriä Sonkajärvellä järjestetyissä kaivosyhtiö Talvivaaran ympäristötilaisuuksissa. Mutta yhtiöltä ei saatu tietoa siitä, paljonko kipsisakka-altaassa on uraania. Marraskuussa 2012 tapahtui massiivinen kipsisakka-altaan vuoto ja voi vain arvailla, paljonko uraania päätyi Oulujoen ja Vuoksen vesistöihin.

Lähivesistöt pilaantuneet merkittävästi

Talvivaaran kaivos on koko olemassaoloaikansa aiheuttanut merkittävää lähivesistöjen pilaantumista. Maanselän vedenjakajalla sijaitsevan kaivoksen jätevesipäästöt ovat puhuttaneet myös Pohjois-Savon asukkaita, koska osa niistä laskee Vuoksen vesistön suuntaan. Kainuun puoleisten Lumijärven ja Kivijärven jälkeen vedet tulevat maakuntien rajalla olevaan Laakajärveen ja siitä eteenpäin Kiltuanjärveen. Jä-

tevesi on sisältänyt suuria määriä muun muassa sulfaatteja, rautaa ja mangaania. Vuoden 2012 kipsisakka-altaan massiivisen vuodon jälkeen Lumijoen otetuista näytteistä löydettiin lisäksi kadmiumia, alumiinia ja uraania.

Kalastajat eivät suostu vaikenemaan

Kaivosyhtiö Talvivaaran aiheuttamien ympäristövahinkojen korvausasioita on käsitelty Kainuun käräjäoikeudessa tammikuusta lähtien. Käsittely jatkuu tämän syksyn aikana. Sovittelumenettelyssä on tällä hetkellä 45 korvauksenhakijaa, sekä elinkeinonharjoittajia että mökkiläisiä.

Savon Sanomat uutisoi syyskuussa 2017 Terrafamen luvanneen kaivoksen lähialueella toimiville kalastajille rahallista korvausta kaivoksen aiheuttamista ympäristöhaitoista. Mutta ehdot ovat tiukat. Lehden mukaan tiukin ehdoista oli lupaus luopua kaikista nykyisistä ja tulevista korvausvaatimuksista. Lisäksi siihen suostuminen olisi merkinnyt usean vuoden vaitiolovelvollisuuteen suostumista. Kertaluontoiseen korvauk-

seen ei ole tiettävästi suostunut yksikään kalastaja.

Savon Sanomat kertoi myös, että esimerkiksi sonkajärveläiselle kalastajalle Terrafame on tarjonnut 15 000 euron kertakorvausta. Hänen ja hänen vaimonsa yritys on hakenut Kainuun käräjäoikeudessa vähintään 55 000 euron korvauksia Laakajärven kalakannan muutoksesta ja vesistön saastumisen aiheuttamasta maineenmenetyksestä. Summa on perustunut Talvivaara Sotkamo Oy:n aluehallintovirastolle tekemään selvitykseen. Kalastajan mielestä vuosia sitten esitetyt korvaussummat ovat sittemmin osoittautuneet liian pieniksi. Todelliset summat ovat laskelmien mukaan 150 000 euron tietämissä.

Pari vuotta sitten kalastajan elinkeino oli katkolla, koska iso ahventen toimitussopimus irtisanottiin Laakajärven maineen mentyä. Vaikka kalat olivat edelleen syömäkelpoisia negatiivinen julkisuus vaikutti tilaajaan. Kaivoksen päästöt ovat happamoittaneet Laakajärven vesiä, mutta tilanne ei ole yhtä paha kuin yläpuolisella Kivijärvellä. Siellä sulfaattipitoiset vedet ovat kerrostaneet veden niin, etteivät alus- ja pohjavesi enää sekoitu ja sen pohja on lähes kokonaan eloton.

Monet suurella työllä mökkinsä Laakajärven rannalle rakentaneet ovat syystäkin suivaantuneita, koska eivät uskalla käyttää järven vettä talous- eikä edes saunan löylyvetenä. Uimisen jälkeen on peseydyttävä puhtaalla vedellä. Sanomatakin on selvää, että kiinteistöjen arvo on romahtanut eikä mökkikauppa käy.

Talvivaaran kaivoksen väitettiin aikoinaan olevan hyvinvointia Kainuuseen ja Pohjois-Savoon luova Sampo. Ympäristön katastrofaalinen pilaantuminen ja valtion maksamat sadat miljoonat eurot ovat kuitenkin kohtuuttoman kova hinta Terrafamen muutamasta sadasta nykyisestä työpaikasta.

Asko Julkunen
Sonkajärvi

Oikeus työhön turvattava ihmisiä kunnioittaen

Työttömiä kokoontui 18.10 kirkkokoukseen, jossa puheenvuoroissa todettiin, että nykylinjauksissa tuntuu, kuin heitä yritetään pudottaa yhteiskunnan ulkopuolelle sänkkiin, jossa on reikä. Monet taloustieteilijätkin arvostelevat hallituspolitiikkoja, että vastuu sysätään työttömien omalle kontolle. Työtä olisi, muttei maksajia.

Kuva: Antero Nummiranta

Alppilan kirkkoon kokoontui 18.10. runsaat 100 työtöntä sekä asiantuntijoita eri virastoista pohtimaan työttömän vaikeaa asemaa.

Työllisyyspalveluissa tulee arvioida myös asiakkaiden kokonaishyvinvointi. (5) Mikäli valinnanvapautta lisätään työllisyyspalveluihin, työttömille turvataan asiakasseteli, jolla työtön voi valita palvelutoimittajan. (6) Valtion budjettiin on korva-
merkittävä rahaa yrityksille, joiden erityinen tehtävä on pitkäaikaistyöt-

tömien ja osatyökykyisten työllistäminen (vrt. Ruotsin Samhällen-malli). (7) Kirkon on lisättävä työllisyystoimiin panostamista. (8) Ulosoton järjestelmää on uudistettava. Suojaosa on nostettava 900 euroon. (9) Vähävaraisten asuntotuotantoa on lisättävä.

Toim: Antero Nummiranta

Mikä naurattaa?

Minulta on kyselty minkälainen tulevaisuuden fiktio eniten naurattaa. Kerron sen lyhyesti.

Suomen ulkoministeri Teuvo Hakkarainen on presidentti Trumpin rukousamiaisella. Kummallakin riittää höpinöitä, koska ovat samalla aaltopituudella eli toisissa maailmoissa. Menee rukousamiaiselle kuka hyvänsä niin toivoi-

sin Trumpin saavan lahjaksi pallokartan. Presidentin hahmottaminen maailman eri maista on todella puutteellista. Kun Trump väittää "tuhoavansa Pohjois-Korean, pitäisi hänen ymmärtää samalla myös Etelä-Korean tuhoutuvan siellä olevine amerikkalaisjoukkoineen".

Reino Welling
eläkeläinen, Jämsänkoski

ELÄKERAHASTOT JÄTTILÄISMÄISIKSI – MIKSI?

Kapitalistisissa maissa pääomien omistuksesta määräävä osa ja sen seurauksena myös kaikki oleellinen yhteiskunnallinen valta ja voima ovat keskittyneet pienelle joukolle. Yhdysvalloissa tämä joukko on yksi prosentti väestöstä. Sen ydin kokoontuu vuosittain niin sanotuille poikamiespäivällisille. Näin oli ainakin ennen, mutta ei ole tiedossa, toimiiko homma tänään samoin vai onko sillä jokin uusi muoto.

Kuva: Antero Nummiranta

Lipposen hallitus päätti, että työeläkkeitä tarkistetaan taitetun indeksin mukaan. Siinä palkkatason painokerroin on 0,2 % ja hintatason painokerroin 0,8 %. Tämän seurauksena työeläke on enää 0,45 % palkasta, kun se v. 1995 oli 60 %. Kimmo Kiljusen aloitteesta kerättiin kansalaisaloite taitetun indeksin muuttamisesta palkkaindeksiksi. Kaikki eduskuntapuolueet vastustivat yksimielisesti esitystä. STTK:n Antti Palola asettui eläkeläisiä vastaan koko STTK:n voimalla. Eläkeläiset kokoontuivat 8.10.2015 kansalaistorille vastustamaan leikkauksia. Siellä puhuivat mm. Matti Hellsten (EKL), Martti Korhonen (Eläkeläiset ry.) ja Antti Rinne (SDP). Kaikki totesivat, että leikata pitää, ”kunhan se tehdään oikeudenmukaisesti”. Tämä on petos eläkeläisiä kohtaan.

Aiemmin Suomessa vastaava voima ja vaikutusvalta olivat Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitolla, joka oli maan todellinen hallitus. Se pysyi pystyssä, vaikka poliittiset hallitukset kaatuilivat. Sen näkyvä valta on siirtynyt Elinkeinoelämän keskusliitolle Eteläranta kymppiin. Voi olla, että sen käskijänä pieni ydin on julkisuudelta piilossa. Olkoon miten tahansa, niin jossain istuu se kapitalistien mahtisyllytyhdäs, jonka taholta kaikki päättäjät toteuttavat.

Hyvänä, mutta vain yhtenä esimerkkinä voi pitää suomalaista eläkejärjestelmää. Siihen vaikuttavat monenlaiset instanssit ja instituutiot eduskunnasta ammattiyhdistysliikkeeseen saakka. Ne toteuttavat samaa linjaa ilman merkittäviä soraäänä, vaikka on helppo huomata, kuinka tietoisten valheiden seurauksena se pitää pääomien kasaamista ensisijaisena ja

eläkkeitä toissijaisena.

Eläkerahastot

Helsingin Sanomissa kirjoitettiin (3.6.2017): ”Eläkejohtajan mukaan eläkerahoja ei ole siirretty pois eläkejärjestelmästä”. Niinpä aiheellisesti voi kysyä, missä ne sitten ovat? Telan mukaan maaliskuun (2017) lopussa eläkerahastoja oli 194,7 miljardia euroa.

Niitä on sijoitettu piru ties minne. Joka tapauksessa euroalueen ulkopuolelle 55,5 %, euroalueen maihin 18,4 % ja loput 26,1 % Suomeen. Ulkomailla eläkejärjestelmän ulkopuolella on 144 miljardia euroa. Loput 50,8 miljardia euroa ovat Suomessa, mutta eläkejärjestelmän ulkopuolella. Eläkejohtaja puhui siis puuta heinää.

Eläkevarat on sijoitettu hyvin tai huonosti. Olkoon miten tahansa Eläketurvakeskuksessa (ETK)

jotkut nerot ovat laskeneet, että seuraavien 65 vuoden aikana rahastojen pitää kasvaa joka herran vuosi. Vuonna 2080 yksityisissä eläkerahastoissa pitää olla 1 520 miljardia ja yhdessä julkisten rahastojen kanssa jättiläismäiset 2 410 miljardia euroa. Mitä varten?

Eläkeläisennusteet

ETK:n laskelmat perustuvat turkin hihasta vedettyyn mielikuviin. Koko homma on kotoisin pääoman syllytehtaalta, joka on antanut Tilastokeskukselle ohjeet. Sen on tilastoilla todistettava tulevien vuosien hurjat eläkeläislaumat, väestön ikääntyminen. Niinpä Tilastokeskus kertoo naama peruslukemilla, että kun vuonna 2010 oli 65 vuotta täyttäneitä 941 tuhatta, niin 2040 heitä on 1,57 miljoonaa ja 2070 jo komeat 1,74 miljoonaa.

Ongelma on kuitenkin syntyvyys. Se ei riitä lähellekään moisia lukuja. Siksi Tilastokeskus joutuu näkemään päivänia ja ennustaa, että vuonna 2040 maassa on 1 567 511 yli 64 vuotiasta. Siinä on 80 vuotta täyttäneitä 497 939. Se on nykyiseen määrään verraten valtava eli noin kaksinkertainen. Mutta sen jälkeen tapahtuu oikea ihmeiden ihme, kun kaudella 1961–75 syntyneistä 1 069 572 jokainen on elossa eikä kukaan ole muuttanut pois maasta. Näin 65 vuotta täyttäneiden määräksi saadaan ennustettu 1 567 511.

Kuten näkyy, väestön ikääntymisluvut on vedetty turkin hihasta. Kun tempun teki Tilastokeskus, kaikki luottavat siihen kuin pukki sarviinsa. Kaunista!

Syntyvyys

Syntyvyyden perusteella tulevaisuus on dramaattisesti toisenlainen. Kaudella 1931–60 syntyi 2 512 216. Vuonna 2040 heistä on parhaassa tapauksessa elossa 310 150. Se on 20 % enemmän kuin vastaava osuus syntyneistä oli 2010. Kaudella 1961–75 syntyneistä kuolee ennakkoarvot mukaan vähintään 25,1 %. Vastava kuolleisuus 2010 oli 43,2 %. Näin ollen yli 64 vuotiaita olisi enimmillään 1 111 143. Luvusta puuttuvat maasta pois muuttaneet, joita samalla kaudella oli 331 858. Jos heistä jäi pysyvästi uuteen kotimaahan-

sa kolme neljännestä, silloin ikään-tyneitten luku laskee 862 249. Se on 55 % Tilastokeskuksen ennusteesta.

Tilastokeskuksen ennusteissa on 65 vuotta täyttäneitä liikaa noin 456 368–705 262. Ja mitä pidemmälle ennustejassa menään, sitä järjettömämmäksi tilanne muuttuu. Syy on selvä. Kansan kalloihin on pitänyt saada iskostetua väestön ikääntyminen. Sen perusteella voidaan tehdä kaikenlaisia ja kaiken kattavia konnuuksia, konnuuksia, joilla kansa voidaan kupata henkivieroon. Siinä eläkejärjestelmällä on valtava merkitys.

Eläkekeskustelussa unohdetaan maastamuuttajat ja niiden erilainen vaikutus. Maasta poismuutto näyttää olevan pysyväisluonteista. Opiskelijoissa saattaa olla toiveikkaita, jotka palaavat kotiin, mutta ei tarvitse olla kummoinenkaan oraakkeli, kun voi väittää yhä useamman jäävän sille tielle. Sen sijaan maahanmuuttajat ovat toisenlaista joukkoa. Heidän ikärakenteensa on sellainen, ettei se koskaan tule rasittamaan Suomen työeläkejärjestelmää, kun suurin osa hakee turvapaikkaa. Se voi olla lyhytaikainen. Kun olot rauhoittuvat lähtömaassa, alkaa takaisinmuutto kuten kävi Chilen kohdalla.

Eläkerahojen hallinta

Nyt kysymys kuuluu: Miksi tavoitellaan mielettömän kokoisia eläkerahastoja? Tässä asiassa jäljet johtavat syllytehtaalte. Siellä tiedetään, että eläkejärjestelmän pääoma on vähin äänin muuttunut palkansaajien omaisuudesta eläkevakuutusyhtiöiden kapitalistiseksi omaisuudeksi kokonaan riippumatta siitä, että niitä hallinnoi ammattiyhdistysliike. Hallinnointi on muuttunut muodolliseksi, sillä pääomamarkkinat ja muut ulkoiset vaikuttajat sanelevat eläkevakuutusyhtiöiden käyttäytymisen.

Moista raadollista ajatusta tukee eläkerahojen sijoituskanta 194,80 mrd. euroa. Se jakaantuu kolmeen lohkoon: (1) osake- ja osakeyhtymäosuuksien sijoitukset 99,4 mrd. euroa, 51,0 %, (2) korkosijoitukset 79,2 mrd. euroa, 40,7 % ja (3) kiinteistöosuuksien sijoitukset 16,2 mrd. euroa, 8,3 %. Näistä osake- ja korkosijoitukset ovat varsin riskialttiita, sil-

lä ne ovat pelkkiä papereita, joilla ei ole vakuutta. Siksi ne voivat yhtenä yönä haihtua taivaan tuuliin.

Rahamarkkinoilla uskotaan, että kaikki on hyvin, kun niille virtaa jatkuvasti uutta rahaa. Lien-ee selvää, että mitä suurempi varallisuus sitä enemmän se yhtäältä nostaa arvopapereiden hintoja ja tuottaa voittoa. Toisaalta uusi raha tukee rahamarkkinoita, jotka kestävät tilapäiset osake- ja rahamarkkinatappiot. Siitä huolimatta ja kokemuksestaakin tiedetään, että kansainvälisiä rahamarkkinoita koko ajan uhkaa romahdus.

Jakojärjestelmän muutos

Alun alkaen eläkejärjestelmä rakennettiin niin sanotuksi jakojärjestelmäksi. Osa käytettiin eläkkeisiin ja osa rahastointiin. Yritykset voivat ottaa rahastot valtion takauksella käyttöönsä takaisinlainauksena. Näin yritykset saisivat halpakorkoista pääomaa toimintansa kehittämiseen. Itse asiassa takaisinlainaus on loppunut iät ja ajat sitten. Samalla järjestelmä on muutettu niin, että jokainen palkansaaja kerää omat eläkerahansa. Niihin ei kuitenkaan ole perintöoikeutta. Käyttämättä jääneet rahat jäävät aina eläkevakuutusyhtiöiden voitoksi.

Eläkejärjestelmä on siis kokenut täydellisen muutoksen. Siitä on tullut rahamarkkinoiden tukijärjestelmä, jossa rahastoinnit ovat pääasia ja eläkkeet toissijainen. Nykymeno on käännettävä päälaelleen: eläkkeet ovat pääasia ja rahastointi toissijainen. Palkkatyöläisten edessä onkin suuri tehtävä. Se edellyttää, että nähdään selkeästi perusasia: vaatimattomasta syntyvyydestä ei kasva jättimäinen eläkeläisjoukko.

Eläkejärjestelmä on kasvanut uskomattoman suureksi ja monimutkaiseksi bisnekseksi, josta kotija ulkomainen suurpääoma ottavat kaiken mahdollisen hyödyn, hyödyn, jonka suuruutta voi vain arvella. Eläkejärjestelmä on kasvanut niin suureksi bisnekseksi, ettei uh-rata palkansaajille eikä eläkeläisille. Suurpääoman Eteläranta 10:ssä ymmärretään valtavista eläkevaroista sille eri tavoin koitua hyöty.

Kai Kontturi

Reput selkään ja kaupunkeihin

Voi talouskasvuparkaa. Ilman maaseutua talouskasvu kukoistaisi, tiesi kertoa ruotsalainen tutkija aamun uutisissa. Tietty suurta uutista hoetaan iltaan asti ja ehkä ihan ajankohtaisohjelmia myöten. Me maalla asuvat olemme itsekeskeisiä paskiaisia, kun emme piittaa talouskasvusta pätkään. Sitkeästi ja muun yhteiskunnan kiusaksi ja turmioksi asumme maalla.

Talouden ja talouskasvun alttarille on jo uhrattu työläiset, vähäosaiset ja muut pienituloiset. Talouskasvu on keppihevonen, jonka varjolla voidaan ryöstää ja riistää ilman uskallusta todellisiin vastaväitteisiin. Nyt sitten on vuoro maaseudun ja sen väestön jou-tua yhä kiivaammin talouskasvun hampaisiin. Mitäs siinä sitten, jos kerran talouskasvu vaatii maaseutujen tyhjentämistä, niin ei muuta kuin toimeksi. Äkkiäkös puolitoisamiljoonainen väestö kaupunkeihin siirretään.

Kaupungeissa on varmaan tyhjiillään paikkoja vanhusväes-tölle, joihin linja-autopatteristot

kuskaavat maaseutujen kurjuuksista vanhuksia onnen kultamaille kaupunkien sykkeeseen. Samalla kyydillä kuskataan työttömät, koululaiset ja lapsiperheet ihaniin lähiöiden betonikennoihin asumaan.

Maataloudesta elannon saaneille löytyy varmaan tekemistä elintarviketeollisuudessa. Kuinka kotoisalta tuntuukaan teurastamoissa käsitellä vaikka sikaa, sitä ulkomailta tuotua. Olla leipomossa töissä leipomassa jauhoista, niistä ulkoa tuoduista leipää ja pullaa, ihan kuin omassa pirtissä silloin aikoinaan, kun vielä ei talouskasvun piru kolkutellut ovelta.

Teolliset työpaikat ajetaan tie

tysti alas ja työläiset asettuvat kuka mihinkin kaupunkiin työtöminä työvoimareserviksi suurpääomien käyttöön. Kaikki nämä puolitoistamiljoonaisen väestön siirrot tulevat valtiolle ja kaupungeille edullisiksi ja ylpeinä saavat viisaat päättäjämme esitellä talouskasvumme yhä vain hulppeimpia lukuja.

Ja mikä parasta, kaupungeissa ihmiset tutkitusti elävät lyhemmän elämän kuin maaseudulla ja sekin talouskasvua hidastava asia saadaan pois päiväjärjestyksestä. No, onnettomimpia ihmisiä elää kaupungeissa kuin maalla, mutta mikä etuoikeus maalla olevilla on onnellisuuteen. On hyvä olla kollektiivisesti onneton, pääasiahan on talouskasvu, vai onko joku eri mieltä?

Punainen leka

Eläkeläisten hyväksikäyttöä

Moni yksinäinen eläkeläinen on vaikeuksissa monenkirjavien kaup-pamiesten ja naisten kanssa. On saatu kaupattua useita sähköso-pimuksia ja useita puhelinliittymiä. Lehtiä kaupataan mahdollisia voito-toja luvaten. Sukulaisilla on täysi työllisyys peruuttaessaan ostettu-ja liittymiä ja lehtiliitauksia.

Onkohan puhelinmyyjillä jonkinlainen rekisteri, jossa on huijattavien vanhusten nimiä ja puhelinnumeroita? Osa puhelinmyyjistä on hyväksikäyttöisiä, mutta liian moni on aggressiivinen. Eläkeläisiä on miljoonaa verran Suomessa. . Yhtenäisenä joukkona he saisivat aikaan parannuksia asemaansa.

Yhtenäisyys on tuosta joukosta kaukana. Kaikilla poliittisilla puolueilla on oma eläkejärjestön-sä. Se on jollain tavalla luonnollis-takin. Onhan joukossa hyvin toi-meentulevia eläkeläisiä, mutta on pieni joukko pelkällä kansanelä-keellä nälässä kituuttavia. He ovat uskonsa menettäneet poliittiseen vaikuttamiseen, eivätkä lähde ää-nestämään.

Eläkeläispuoluettakin on pe-

rustettu moneen kertaan, mutta tulos on ollut limbo. Joku on vain halunnut nostaa omaa egoaan olemalla ko. puolueen puheen-johtaja - hienoa mutta ei ansiokas-ta. Melkoisen absurdi oli Esko Jär-venpään kannanotto Keski-suoma-laisessa 22.6.-17. Puolue, joka ha-vaitsee, että hyvinvointi-Suomes-sa miljoonaa äänioikeutettua elä-keläistä syrjitään, voittaa seuraavat eduskuntavaalit. Ainakaan se ei ole perussuomalaiset, jotka eivät tule edes keskenään toimeen. Esko Jär-venpään kannanotot ovat outoja. Järvenpäälle on tärkeintä oman ni-men näkyminen lehden palstoilla. Poliitiikka on teatteria niin kunnalli-sella tasolla, kuin myös valtiollisel-la tasolla.

Reino Welling

Poimintoja mediasta

Pohjois-Korea tuhottu jo kerran. Korean sodassa kaikki Pohjois-Korean kaupungit tuhottiin, väestöstä kuoli viidennes. **Ilta-lehti 18.10.2017**

o o o
Suojattu wifi paljastui juuri reikäiseksi: tutkijat keksivät, miten wpa2:n salauksen voi purkaa. Niin kotona kuin yrityksissäkin langattomat verkot ovat hyvin yleisiä. Niiden suojauksessa käytetään tyypillisesti wpa2-salausprotokollaa. Tietoturvatutkijoiden tuoreen löydöksen mukaan wpa2 ei olekaan turvallinen, sillä siihen saa puhkottua reiän tuosta vain. Ars Technica kertoo, että belgialaisen KU Leuvenin yliopiston tutkijoiden löytämän tempun avulla hyökkääjät voivat muun muassa purkaa salauksen, toisintaa datapaketteja, kaapata tcp-yhteyksiä, sekä injektoida halutunlaista http-sisältöä käyttäjän selaimeen. Tempu vaatii tosin tietynlaisen hyökkäyksen. Krackiksi kutsutun kikan nimi tulee sanoista "key reinstallation attack", ja se iskee wpa2:n nelivaiheeseen avainvarmistukseen. **Mikrobitti 18.10.2017**

o o o
Niinistö vertautuu Mannerheimiin siinä, että militarismi on sekä keino että tavoite. [...] Mannerheim toimi kulisseissa ja toimet tehtiin myös piilossa eduskunnalta. Niinistön presidenttikaudella eduskunta on ohitettu keskeisten itenäisyyttämme rapauttaneiden asioiden valmistelusta. Heräähän kysymys, elämmekö Mannerheimin haaveilemassa mutta Niinistön toteuttamassa diktatuurissa, jossa media, erityisesti Yle ja eduskunta ovat tulleet niin aivopestyiksi, että eivät itse sitä edes huomaa. Sallimme hybridisodan omia kansalaisiamme vastaan. Totuuden tavoittelu on jälleen tullut kielletyksi. **Blogi Pirkko Turpeinen-Saari 9.10.2017**

o o o
Venäläiset hakkerit tulostivat Yhdysvaltain vakoiluviraston NSA:n alihankkijalta huippusalaista tietoa 2015, Wall Street Journal kertoo. Tiedot murrettiin työntekijän kotikoneelta, kun tämä oli vienyt aineistoa NSA:n järjestelmistä luvatta omalle koneelleen. WSJ:n lähteet epäilevät, että hakkerit osasivat murtautua työntekijän kotikoneelle sitten, kun tietoturvayhtiö Kasperskyn virustorjuntasovellus oli tunnistanut koneella olleet dokumentit tärkeiksi. Merkittävää tietomurtoa ei ole virallisesti vahvistettu. Se havaittiin vasta 2016. Tiedostojen joukossa on tietoja mm siitä, miten NSA tunkeutuu vieraiden valtioiden tietojärjestelmiin ja vakoiluoperaatioissa käytettyä koodia. **Mikrobitti 6.10.2017**

o o o
Maailman hiilidioksidipäästöistä noin 24 % aiheutuu tropiikin maankäytöstä eli maa- ja metsätaloudesta, joiden tarpeisiin trooppisia metsiä hakataan kiihdyvällä tahdilla. Indonesia ja Brasilia aiheuttavat noin puolet troopisten metsien kadoista. **Yliopisto 7/2017**

o o o
Uralin liittoyliopiston filosofian ja yhteiskuntateorian professori Elena Trubina arvostelee: "Kansainvälinen Olympiakomitea ja FIFA ovat

korruptoituneita, uusliberaaleja haiorganisaatioita. Urheilun diskurssia myymällä nämä tahot pääsevät käsiksi suuriin bisneksiin. Megatapahtumiin liitetään lupauksia ja unelmia sen kaupunkia kehittävästä voimasta, mutta tämä puhe on silkkaa roskaa. Lasku ki-soista lankeaa järjestäjämaan kansalaisten maksettavaksi jopa sukupolvien mittaisena taakkana, kun iso siivu voitoista kulkeutuu korruptiona tapahtuman osakkaiden taskuihin." **Yliopisto 7/2017**

o o o
Modernit kansanvaivat tulivat. Jatkuva kännykän ja tabletin kosketusnäytön räplääminen aiheuttaa peukalolle lyhyen loitontajan tulehduksen, joka on jännetupittulehduksen kaltainen kiputila. Painavat kuulat molemmissa käsissä reuhdotaan paikat hajalle, ja seurauksena on kahva-kuulaolkapää. Niska- ja hartiasaudun kännykkäkytötyrä uhkaa niin nuoria kuin iäkkäämpiäkin kosketusnäytön hiplaajia. **Helsingin Uutiset 20.9.2017**

o o o
Anssi Sinnemäki on arvostellut taistolaisuutta ja osuuttaan siinä. "Nuortaistolaiset valitsivat neuvostoleirin [...] se oli brutaali sortosysteemi." [...] "Virhevalinta oli valtava, on oikeutettua puhua moraalisesta lankeamisesta, ja sitä en mitenkään hyväksy." Sinnemäki oli 1980-luvulla Kulttuurivihkon päätoimittajana. "Eikä Vihkot saanut yhtään rahaa idästä. Päinvastoin siellä jätettiin jakamatta lehden eräitä numeroita, minkä liitän ansioluettelooni." Hän täytti 70 vuotta 18.9. **Helsingin Sanomat 18.9.2017**

o o o
Huima voitto pakolaisbisneksellä. Tilat SPR:n Evitskignin vastaanotokeskukselle on vuokrannut Kirkkonummen Aktiivikeskus Kiinteistö Oy, jonka liikevoitto 2016 oli 1,3 miljoonaa € ja 2015 jo 388000 €. **Länsiväylä 16-17.9.2017**

o o o
Chase Madar kirjoittaa jutussaan "Sosialisoitu terveys Amerikan malliin": Uusien lääkkeiden kehittäminen pitäisi oikeastaan siirtää pois yksityiseltä sektorilta sen tehotomuuden ja voitontavoittelun takia. Kuten taloustieteilijä Dean Baker on kirjoittanut, valtiolliset tutkimuslaitokset voisivat helposti kehittää uusia lääkkeitä ja myydä ne, mikä loisi valtavia säästöjä. Vastoin kapitalismin yleistä legenda, monet 1900-luvun keskeisistä läpimurroista penisilliinistä polio-rokotteeseen kehitettiin valtion ja voittoa tavoittelemattomien tiedeinstituutioiden tutkimuksissa. [...] 1960-luvun alussa republikaanit ja suuri osa lääketieteen ammattilaisista vastusti voimakkaasti Medicare-ohjelmaa – Yhdysvaltojen lääkärien ammattijärjestö palkkasi Ronald Reaganin radiomainoksiin tuomitsemaan ohjelman kommunismina – ennen kuin se vahvistettiin laissa 1965. **Le Monde diplomatique 4/2017**

o o o
Metsäteollisuuden osuus Suomen viennistä 1956 oli 90 %, 1986 alle puolet eli 37 % ja 2016 enää 22 %. **Yliopisto 7/2017**

Hannu Kautto

Pohjavedestä pulloon?

Nelisen vuotta sitten herätti Nestlén silloinen pääjohtaja Peter Brabeck vilkkaan keskustelun joukkotiedotusvälineissä lausue-saan eräessä tv-haastattelussa, että vesi on elintarvike, joka täytyisi yksityistää ja hallinto pitäisi antaa virkamiehille. Vedelle pitäisi antaa hinta, jotta veden merkitys tulisi paremmin näkyviin. Hänen mielestään yksityiset vain tuhlaavat vettä tarpeettomasti. Brabeck antoi nopeasti hälyn kasvaessa lausunnon, ettei tarkoittanut veden yksityistämistä ja että kaikilla ihmisillä on oikeus veteen. Hän kuitenkin tarkoitti veden yksityistämistä! Hän seisoi myös geennimuunnellun ruoan puolella sanomalla, että jo 15 vuotta on syötö sellaista ruokaa eikä mitään hälyttävää ole tapahtunut!

Kuva: Heikki Mämmikkö

Makeaa vettä maapallolla on vain 3 % koko vesivarastosta. Vesi on syntynyt kosmoksessa kemiallisen kehityksen tuloksena jo ennen maapallon syntymistä. Suuri osa aurinkoa kiertävistä asteroideista, meteoreista ja mm. pyrstötähdistä sisältää paljon vesijäää. Niistä on lähtöisin suurin osa maan nykyisestä vedestä. Vettä ei tule mistään lisää. Siksi sen tulee olla yhteiskunnan suojeluksessa. Kuvan vesinäyte Pakasaivon järvi (hiidenkirnu) Muoniossa on Lapin toiseksi syvin järvi.

Maailman suurin mineraalivesien pullottaja Nestlé on kuitenkin käyttänessä osoittanut olevansa epäluotettava yhteistyökumppani, joka käyttää likaisia keinoja kasvatessaan oman alansa imperiumia. Se ei välitä paljoakaan kansainvälisen markkinoinnin säännöistä, vaan tekee kaikessa hiljaisuudessa omia etuja ajavia päätöksiä ja tekoja. Ulospäin se näyttätyy yhteistyökykyisenä, parantavia ehdotuksia antavana alan asiantuntijana, mutta takana on vain kylmästi etujaan ajava jättimäinen monikansallinen yritys, jonka toiminta-alueena on koko maailma.

Nestlé, jonka pääkonttori on Sveitsissä Veveyn kaupungissa, aloitti uransa 1866 maitopulverin ja äidinmaidon korvikkeilla, siirtyen sitten eri fuusioitumisten kautta suklaa- ja makeisalalle. Myöhemmin tulivat sitten pastat, terveystuotteet,

jäätelöt ja kahvit. Viimeisimmät alat ovat mineraalivesitoiminta, kun yritys osti Perrierin ja Sanpellegrinon. Ja tämä ala juuri kasvattaa yrityksen voittoja tällä hetkellä suunnattomasti. Yritys pyrkii ympäri maailmaa yhteyksiin kuntien kanssa voidakseen tehdä sopimuksia pohjaveden käytöstä toiminnassaan. Ja jäl-jet peloittavat.

Veden ryöstö

Maailman suurin elintarvikeyhtiö joutui mielenosoitusten kohteeksi Michiganissa Suurten järvien alueella, kun osoittautui, että kunta oli antanut lisäoikeuden veden pumpaamiselle kyseenalaisilta alueilta järvien läheisyydessä. Yhtiö maksaa 200 dollaria vuodessa, mutta pump-paa 1500 litraa minuutissa, 800 miljoonaa litraa vuodessa, vaikka alueella jo oli kunnon vesiongelmia. Lähialueen asukkaat saivat siivilöidä

lyijyä juomavedestään, eikä tiedetä mitä seurauksia pitkällä tähtäimellä päätöksestä on alueen juomaveden tulevaisuudelle. Yritys saa melkein ilmaista vettä ja amerikkalaiset juovat. Asian korjaamiseksi kerättiin 340000 allekirjoitusta.

Kaliforniassa Nestlé pumppasi 140 miljoonaa litraa pullotukseen aikana, kun ihmisiä pyydettiin säästämään vettä kuivuuden tähden. Yhtiö toimii kehitysmaissa ja pahentaa siellä puhtaan veden saantia ja edistää otoillaan pohjaveden laskua. Intia on hyvä esimerkki: sieltä sai Coca-Cola lähteä, kun sen toiminta pilasi suuret määrät hyvälaatuista vettä, mutta Nestlé on jäljellä.

Nestlén äidinmaidon korvike

Nestlé myös jakelee ilmaisanäytteitä ja mainosesitteitä juuri kolmannessa maailmassa sekä laistamalla vaadituista varoituksista, kun kyseessä on äidinmaidon korvike. Kehitysmaiden suuri ongelma on juuri puhdas vesi. Tämä aiheuttaa sen, että likainen vesi yhdessä korvikkeen kanssa aiheuttaa vaikeita sairauksia lapsille.

Nestlé suosii pullotettua vettä ympäri maailmaa, pullottaa halvan veden ja myy sen jopa 2000-kertaiseen hintaan! Se pumppaa suuret määrät pohjavettä, jonka pinta alenee ja se taas kuivaa kaivot. Vedestä on tulossa rikkaiden etuoikeus! Vesi on kansallista omaisuutta ja kaikilla ihmisillä on oltava oikeus siihen. Vesi ei saa olla pörssikeinottelijoiden väline!

Suomen vedet

Suomella on suuret vesivarat ja on ilmeistä, että Nestlé havittelee niitäkin. Yhtiö on jo ollut pitkän aikaa Suomessakin, ja se on edellytys myös mahdollisten kuntien saamiseksi myötämieliseksi veden myynnille Nestlélle sen sijaan, että maa ottaisi itse vastuun vesistään. Asiassa on pidettävä silmät auki, sillä Nestlén sormet ylettyvät varmasti jollainlailla jo maan pohjavesiin.

Esa Salomaa

Yksityinen monopoli

Valinnanvapaus, tuo ihanuus, on vihdoin koittamassa maakuntahallinnon myötä vasemmistolaisen julkisen sektorin pakkovalan jälkeen, kiitos ja kumarrus kokoomuksen sitkeydelle. Ettei ole ollut valinnanvapautta, miten ihmeessä suomalaiset ovat selvinneet hengissä? Ennen kaikkea, voi niitä yksityisiä lääkäriasemia ja terveyspalveluiden tuottajia, kun ovat joutuneet kitumaan vain rikkaiden ja hyväosaisten käyntien varassa, miljardien lipuessa ohi, massojen täyttyessä julkisten palveluiden odotustilat.

Mikäs hätä meillä Parkanon – Kihniön talousalueella on. Pitkän julkisen sektorin korpivaelluksen jälkeen, on meille vihdoin koittanut onnen aika – hieno ja mahtava valinnanvapaus. Kuten tiedämme sosiaali- ja terveyspalvelumme tuottaa Kolmostien terveys Oy, jonka suuromistaja on Pihlajalinna-konserni.

Paikallislehdestä saimme lukea, kuinka Parkanoon on avattu uusi lääkäriasema. Ah sitä valinnanvapauden riemua, nyt on mistä valita. Uuden lääkäriaseman perusti Pihlajalinna-konserni. Voiko ihminen enempää

toivoa terveyspalveluilta, saa valita käyttäkö Pihlajalinnan omistavaa Kolmostien terveyden palveluita vai Pihlajalinnan lääkäriaseman palveluita.

Valitettavasti emme voi leuhkia olevamme edelläkävijöitä. Mänttä-Vilppula ennätti tehdä saman jo aiemmin. Sosiaali- ja terveyspalvelut hoitaa Pihlajalinna, josta taas ohjataan esim. työterveydenhuoltoa Pihlajalinnan lääkäriasemalle. Kyllä valinnanvapaus on saanut ihmeitä aikaan ja mitä tulee aikaansaamaan, jos maakuntahallinto pyörittää käyntiin.

Markkinauskovaisilla ja re-

helliseen kilpailuun luottavilla on vahva usko, että vajaan 10 000 talousalueella toimivan Kolmostien terveyden ja Pihlajalinnan rinnalle perustetaan uusia lääkäriasemia kuin sieniä sateella. Attendo, Terveystalo, Mehiläinen ja mitä niitä onkaan, rientävät maltaita maksavine lääkäriasemineen tuomaan valinnanvapauden ilosanomaa Parkanon ja Kihniön terveyspalveluiden käyttäjille. Vai onko yksi toimija luonut määrätietoista toiminnalla alueellemme monopolin, johon ei muiden palveluntuottajien kannata tulla kilpailemaan?

Hetkinen, missä paikka julkisen sektorin toiminnalle?? Jokainen voi sitä miettiä tykönään – valinnanvapauden kiemuroita ihmetellessään.

Hannu Tiainen
Kihniö
Kyykystä ylös -yhteislistan valtuutettu

MIHIN MENET – SUOMI?

Suomen todella rivakka ja suhteellisen vakaa kasvu alkoi sodan päätyttyä Neuvostoliiton tuottoisan kaupan siivittämänä. Samaan aikaan työläisten vahvan ja tinkimättömän kansandemokraattisen liikkeen suoran ja välillisen vaikutuksen ansiosta myös kansan elintaso parani. Neuvostoliiton hajottua Suomen kasvu törmäsi seinään. Kun reformistit onnistuivat tuhoamaan työväenliikkeen vasemman laidan, se salli ilman vastarintaa toteuttaa Euroopan unionin jäsenyyden ennakkoehdot pääomien ja tavaroiden vapaasta liikkumisesta yli rajojen. Samalla maan ylin lainsäädäntö-, tuomio- ja budjettilta luovutettiin EU:lle. Nämä yhdessä muuttivat maan politiikan ja tuotantorakenteen sekä aiheuttivat ennennäkemättömän työttömyyden. Myös hurja tilastokeinottelu yleistyi.

Kuva: Heikki Männikkö

Tuotantorakenteen muutos ja maatalojen alasajo viimeisen 40 vuoden aikana ajoi viljelijät liikkeelle 11.3.2016, kun Senaatintori täyttyi traktoreista ja traktorimarssin osanottajista. Maataloustuet jäivät maksamatta ja tulot eivät riittäneet elämiseen ja tuotannon ylläpitoon.

Nykypäivän Suomessa kaikki kynelle kykenevät ovat näkevinään taloudessa voimakkaan kasvun perustan. Kyseessä on kuitenkin pelkkä harha, joka näyttää syntyvän tehtyjen pitkäaikaisten töiden mm. laivatilauten kasaantuneesta laskutuksesta.

Työn tuottavuus ja bkt

Sanomattakin on selvää, että tulevan kehityksen ennakoiminen on vaikeaa. Porvarillisille taloustieteilijöille se on erityisen vaikeaa, sillä he eivät tunne kapitalistisen talousjärjestelmän lainmukaisuuksia. Ennen muuta pääomien keskittymistä yhä harvempien omaisuudeksi, jonka on tuotettava maksimaalista voittoa. He eivät ymmärrä työn tuottavuutta, joka on yritysten välisen kilpailun ydin. Siksi työn tuottavuus kasvaa lähes poikkeuksetta tuotantoa nopeammin niin, että työn tarve vähenee ja työttömyys lisääntyy.

Porvarilliset taloustieteilijät ovat yliopistoissa ja korkeakouluissa aivopestyjä opportunisteja. Tulevaisuuden arvioinnissa tai ennustamisessa heillä on varsin huonot eväät. Sillä käytössä olevana kansantalouden mittana on bruttokansantuote, bkt. Se on petollinen järjestelmä. Sitä voidaan manipuloida, kun sen tulot ja menot eivät ole hyvän kirjanpitoavan mukaan toisistaan riippuvaisia, ne eivät korreloi.

Kapitalismiko kehityksen korkein aste?

Kansantaloustieteilijöiden (makrotalous) samoin kuin kauppatieteilijöidenkin (mikrotalous) opetus perustuu siihen, että kapitalismi on ihmiskunnan kehityksen korkein aste. Sille ei nähdä eikä hyväksytä vaihtoehtoa. Siitä huolimatta monet porvarilliset taloustieteilijät katsovat pessimistisesti tulevaisuuteen.

Ennusteet

Pitkän aikavälin ennusteissa on sanomattakin selvää, että tulevan ennakoiminen on vaikeaa. Arvioinnissa on turvaututtava tietoihin todel-

lisesta menneisyydestä, jonka perusteella voi ennustaa tuotannon, työn tuottavuuden ja työllisyyden, työtuntien yleiset kehitysnäkömät.

Konkreettisten arvioiden perustana on käytettävä kokonais-tuotantoa. Se on kuitenkin porvarillisille taloustieteilijöille ylipääsemätön asia, sillä he eivät koulutuksensa vuoksi tiedä, että kaikki tavarat raaka-aineista lopputuotteisiin saakka tehdään aina varastoon. He eivät tiedä, että varastoissa on tavatoman suuri määrä pääomaa. Vuoden 2016 lopussa sitä oli 204,4 miljardia euroa ja se uusittiin lähes kaksi kertaa. Tavaravarastojen kiertonopeus oli 1,93.

Kaudella 1985–2016 varastojen kiertonopeus vaihteli 1,82 ja 1,95 välillä. Yli neljänkymmenen vuoden keskimääräinen kiertonopeus oli 1,87. Siitä voi päätellä, että vuosikymmenien aikajänteellä varastojen keskinopeus on lähes vakio, vaikka ajoittain syntyy liikatuotantoa ja varastot kasvavat. Silloin työvoimaa vähennetään. Varastojen supistuttua ja kysynnän kasvaessa työvoimaa lisätään.

Tässä on syytä huomauttaa muutamasta vaikuttavasta asiasta. 1) Työn tuottavuus saadaan, kun kokonaistuotanto, ei siis bkt, jaetaan tehdyillä työtunneilla. 2) Työvoimaksi lasketaan 81 % työikäisistä. Virallisesti heistä poistetaan vaikeasti työllistettävät. 3) Tilastokeskus lopetti 1998 todellisten työtuntien keräämisen ja siirtyi työvoimatutkimukseen. Sillä saatiin merkittävä joukko haamuja kaunistamaan virallisia työllisyystilastoja. Näissä laskelmissa haamut on poistettu. 4) Kansantalouden tilinpito (Tilastokeskus) ei ole kovin luotettava mm. siksi, että kunkin vuoden lopulliset luvut saadaan kahden vuoden kuluttua ja lisäksi uutuutena se, että taulukoiden paperi- ja pdf-versiot on lopetettu.

Tuotantorakenteen muutos

Viime lähes neljänkymmenen vuoden aikana kaudella 1981–2017 ta-

varoiden vapaasta liikkuvuudesta seurasi tuotantorakenteen muutos ja maatalojen alasajo. Vienti ja tuonti kaksinkertaistuivat. Vienti ei sa- nottavasti lisännyt työllisyyttä, kun vientiteollisuuden tyhjäkäynnillä ollut kapasiteetti otettiin käyttöön. Sen sijaan tuonnin kasvu lopetti 50 000 pk-yritystä ja työttömyys kasvoi vauhdilla. Kun 1970-luvun hätätilahallituksen ansiosta 1980 työttömiä oli 82 096 henkeä ja työttömyysaste 3,7 %, niin 1990 työttömiä oli 293 709 henkeä, 10,7 %.

Kaudella 1981–2020 tuotanto kasvoi (kolme viimeistä vuotta arvioitu) 2010 rahassa laskettuna 169,5 % (enintään 5,3 %/v) ja työn tuottavuus 202,3 % (enintään 7,7 %/v). Työtuntien mukainen työttömyysaste vuonna 2020, kun työvoiman määrä on hieman laskenut, näyttäisi olevan 24,2 %. Töitä tehdään 3,7 miljardia tuntia ja työttömyyteen haaskataan 1,2 miljardia tuntia. Työttömyysaste on tällä kaudella noussut kokonaan uudelle korkealle tasolle.

Nykyinen taantuma kestää vähintään kymmenen vuotta. Nyt näyttää siltä, että tuotanto olisi vuoden 2008 tasolla aikaisintaan vuonna 2018. Tuotantoon on iskenyt jatkuva kasvun hidastumisen ja työttömyysasteen kasvun trendi.

Taloukasvu hidastuu – työttömyys kasvaa

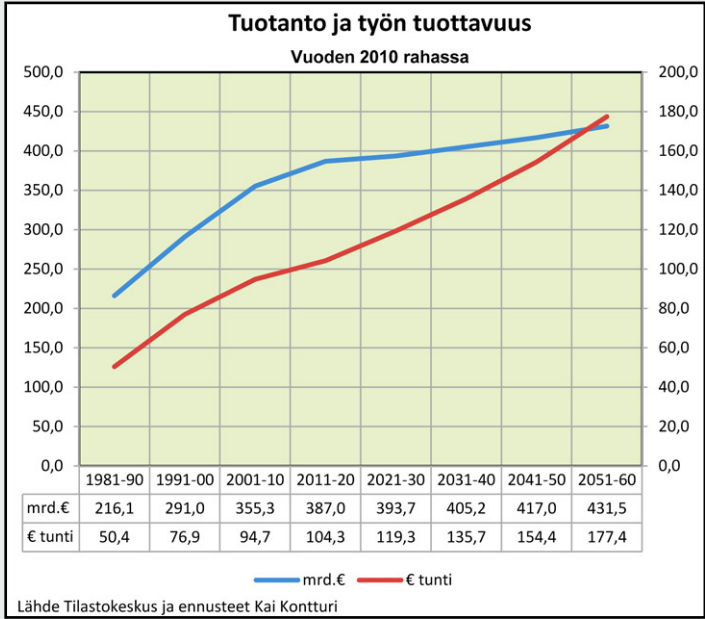
Seuraavan neljänkymmenen vuoden aika siis kausi 2020–2060 on maailman taloudessa hitaan kasvun aikaa. Se vaikuttaa kielteisesti Suomeen. Toiseksi aiheellisesti voi pelätä, että pula- ja taantuma-aikojen välit lyhenevät ja niiden kesto pitenee. Kun arvioidaan, että seuraavien neljänkymmenen vuoden aikana ne iskevät kymmen vuoden välein suhteellisen matalina ja vain kahden vuoden mittaisina, niin ennustetta voi pitää varovaisena. Samaan aikaan uusi tekniikka robotteineen lisää työn tuottavuutta ja vähentää työn tarvetta.

Kaudella 2020–2060 tämän arvion mukaan vuoden 2010 rahassa tuotanto kasvaisi 11,5 % (enintään 1,3 %/v) ja työn tuottavuus 70,1 % (enintään 1,4 %/v). Mikäli Tilastokeskuksen väestöennuste 15–64 vuotiaista toteutuu, niin vuonna 2060 työtuntien mukainen työttömyysaste olisi 52,0 %. Silloin töitä tehtäisiin 2,4 miljardia tuntia ja työttömyyteen haaskattaisiin 2,6 miljardia tuntia.

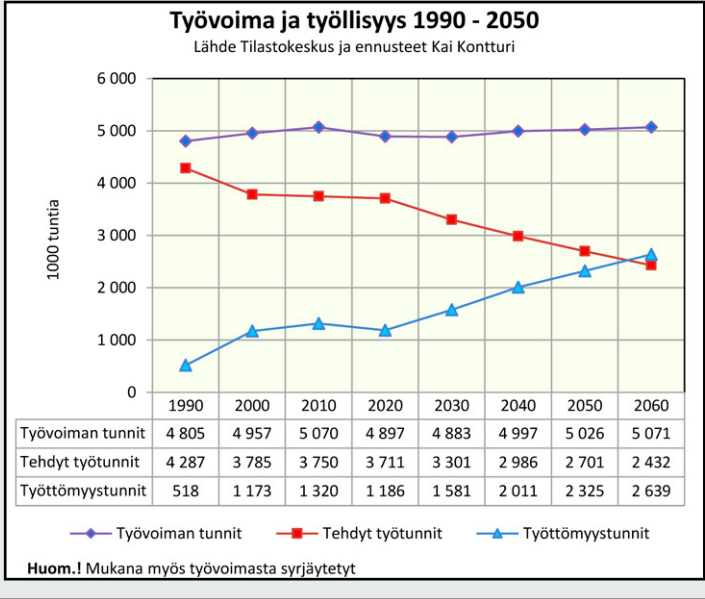
Tuotanto täällä periferiassa on tuomittu hitaaseen kasvuun. Mutta työn tuottavuus ei ole sidot-

Kansantalous 1981-2060 kaaviot

Kaavio 1

Kaavio 2

tu tuotantoon, se on sidoksissa vain yritysten voittoihin. Tässä laskelmassa se hidastuu kolmanneksen aiemmasta. Jos se kipuaa sitä suuremmaksi, niin tilanne muuttuu entistä katastrofaalisemmaksi. Tuotannon kokonaistilannetta voisi helpottaa korjaamalla suhteet Venäjään, mutta nykyinen sotainen uhkavapoliittika ei salli eikä suosi laajaa ja kannattavaa kauppaa itään. Siellä on vihollinen!

Työväenliike aallonpohjassa

On selvää, että tilanne voi siis olla hieman parempi, mutta myös huonompi. Menneiden vuosikymmenien aikana tapahtuneeseen elintason kasvuun vaikutti ennen muuta vahva työväenliike. Tänäpä se on todella huonossa hapessa, niin heikko, että historian taustaa vasten sitä on suorastaan mahdotonta kuvitella. Kun taloudessa ja siinä luvussa

(pien)kapitalisteilla menee kurjasti ja kun koko väestön elintaso laskee, niin siitä seuraa, että kapitalistit eivät enää voi hallita eivätkä palkkatyöläiset elää entiseen tapaan. Tässä kurjuudessa Suomi ei ole yksin. Sama kehitys tapahtuu kaikkialla maailmassa. Siksi hallitsijoiden ja hallittujen välit kärjistyvät.

Tuskin kovin kaukana on aika, kun palkkatyöläiset huomaavat, että kapitalistista järjestelmää ei voi enää korjata. Siitä alkaa kapitalismin lopettaminen joistain Amerikan tai Euroopan suurista maista, joista se leviää vyörynomaisesti maasta toiseen. Tässä muutoksessa palkkatyöläiset muuttuvat hallituista hallitseviksi, jotka toteuttavat uudenlaisen yhteiskuntajärjestyksen. Siinä jokainen osallistuu kykyjensä mukaan ja saa työnsä mukaan.

Kai Kontturi

Länsimaista demokratiaa

Eniten mainostettu asia maailmassa lienee länsimainen demokratia ja ihmisoikeudet. Kun valheita tarpeeksi usein toistetaan, saattaa joku hyväuskoinen valheisiin uskoakin. Jonain päivänä on edessä karun totuuden näkeminen. Sunnuntai 1.10.2017 jää monelle mieleen siitä, mitä länsimainen demokratia on kaikessa alatuomuudessaan.

Meillä Suomessa olemme huolestuneita alenevista äänestysprosentteista. Demokraattisessa (?) Espanjassa yritetään estää kansalaisia äänestämästä melkoisen rajuin ottein. Pamppua ja kumiluoteja tarjottiin niin vanhoille kuin nuorille. Luulin moisen väkivallan kuuluvan vain toisen

”demokraattisen” valtion eli Yhdysvaltain käytäntöön. Yhdysvalloissa tuliasieitten käyttö jokapäiväisessä kanssakäymisessä on normaalia. Etenkin jos olet musta, saatat saada luodin selkääsi, aivan varmuuden vuoksi.

Nykyaikana tiedonvälitys on

nopeaa ja se jos mikä on hyvä asia. Eilinen päivä toi Katalonialle monta uutta ystävää ja vei ne Espanjalta. Jonain päivänä, ehkä pian, Katalonia on itsenäinen valtio. Tapahtuuko se neuvotellen vai verisen sisällissodan jälkeen, sen ratkaisevat Espanjan johtajat. Diktattori Francon ihailijoita on Espanjan johdossa liikaa, joten oma kantani on- sisällissodan jälkeen.

Reino Welling
eläkeläinen ja res. jääkäri
Jämsänkoski

Yksityiset hoiva- ja terveysyhtiöt ostelevat

Terveisyhtiöt arvelevat saavansa soten miljardeista puolet eli useita miljardeja, jos valinnanvapaus toteutuu. Niiden kasvulaskelmat perustuvat asiakkaiden valinnanvapauteen ja yrityskauppoihin. Terveysteollisuuden keskittymisen riskinä on, että mahdollinen asiakkaan valinnanvapaus ei pääse kunnolla toteutumaan, koska vaihtoehtojen määrä vähenee, arvelee kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) pääjohtaja Juhani Jokinen.

Hallitus päätti neuvottelusaan 5.7.2017 jatkaa sote- ja maakuntauudistusta siten, että uudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Maakuntavaalit järjestettäneen lokakuussa 2018. Ei ole varmaa, saadaanko sote- ja maakuntauudistusta ollenkaan aikaan. Silti suuret yksityiset ulkomaisessa omistuksessa olevat palveluntuottajat jatkavat kiihtyvään tahtiin investointejaan.

Hoivayhtiöt

Hoivatoiminnan 20 suurinta yritystä keräsi vuonna 2016 yhteensä 1,32 miljardin liikevaihdon (v. 2010 se oli 0,52 miljardia). Kolme suurinta v. 2016 oli Mehiläinen, Attendo ja Espero Care yhteisliikevaihdolla yli 0,60 miljardia euroa. Kolme suurta omistavat ulkomaiset pääomasijoittajat. Kolme suurta v. 2010 oli Mainio Vire, Invalidiliiton asumispalvelut ja Espero Care yhteensä 0,15 miljardin liikevaihdolla. Suurimmilla 20 yhtiöllä oli v. 2016 keskimäärin 20 600 työntekijää (v. 2010 luku oli 9400).

Hoivatoiminnaksi lasketaan

vanhusten ja vammaisten palvelut, lastensuojelu, päihde- ja mielenterveyskuntoutujien, päivähoidon ja varhaiskasvatuksen palvelut. Hoivatoiminnan voitot ovat vielä pieniä, koska rahoituskulut ja yritys-järjestelyt ovat suuria. Mehiläisen liikevaihto vuosina 2015-2016 kasvoi 110 % yrityskaupoin ja uusien hoivakotien rakentamisella.

Attendo Hoiva saattaa nousta tänä vuonna suurimmaksi, jos kilpailuvirasto hyväksyy ison Mi-Hoivan ja sen tytäryhtiön Mikevan (122 palveluyksikköä) oston. Attendo on ostanut monia yrityksiä ja avannut uusia hoivakoteja. Samalla tavalla kasvaa Espero Care. Mehiläinen ja Attendo ovat lisäksi isoja terveyspalveluiden tuottajia, mutta hoivakodeissa ei terveydestä välitetä. Mainituissa luvuissa on hoivatoiminta, ei koko liikevaihto.

Hoivayhtiöiden rahoitus

Pääomasijoittajat painostavat tehokkaaseen kasvuun rahoittamalla kauppvoja ja investointeja. Hoivarekennusten omistaminen ja palvelutoiminta ovat eriytyneet. Siksi Suomessa on rakennettu runsaasti uusia hoivakoteja. Hoivayritysten verkostoon kuuluu rahoittajia ja kiinteistösiijoittajia sekä rakennuttajia ja rakentajia. Hoivakiinteistöt ovat ensisijaisia sijoituksia kuten tuottavat kauppakeskukset, sillä ne ovat vuosikymmeniä vuokratulojen lähteenä.

Järjestöt

Järjestöt omistavat kiinteistöjä, jois-

sa niiden hoivayhtiö toimii. Järjestöt saavat tuottoja vuokratuloista ja hoivayhtiönsä osinkoina. Vuokratuotot rahoittavat niiden toimintaa ja niillä järjestöt harjoittavat epäkaupallista valistus- ja neuvontatyötä. Kiinteistöomistus haittaa järjestöjen hoivayhtiöiden kasvua. Järjestöt ovat varovaisia ja jatkavat vanhaa toimintaansa kuten vammaisten asumispalveluita. Tämänkin vuoksi pääomasijoittajille on jäänyt paljon tilaa kasvattaa hoivayhtiöitään. Suurimpien 20 hoivayhtiön joukossa vuonna 2016 oli yhdeksän järjestötaustaista hoivayhtiötä.

Päiväkodit

Päivä- ja hoivakoteja eivät kunnat rakenna samalla tavalla kuin ennen. Suurkaupungit antavat yksityisten kasvattaa hoivan osuutta. Pienet kunnat ovat köyhiä eivätkä kykene investointeihin. Siksi yksityinen päivähoito ja varhaiskasvatus laajenevat nopeasti. Päiväkotiyhtiöiden Touhula ja Pilke liikevaihto kasvoi v. 2016 yli 50 %.

Vanhusten hoiva

Suomessa suuntaudutaan laitoshoidon vähentämiseen ja hoidon lisäämiseen kotona. Kunnat ovat lopettaneet terveysasemien vuodeosastoja ja luopuneet huonoista hoivakodeista. Siksi yksityinen hoiva lisääntyy. Lähivuosina suurten ikäluokkien hoivatarve lisää hoivayritysten määrää.

Myös kotien hoivapalvelut kasvavat juuri mainituista syistä. Kotipalveluissa hoivayritysten kes-

äitinsä kohdusta.)

”Isäntä ja orja” alkaa kiertelemättä: ”Sinulle on tärkeintä/ oma etu, oma persevako./ Sinä serrat, hyväksikäytät ihmisiä./ Välillämme valitsee syvä luokkakajoko.” Kielenkäyttö ja sanojen valinta on usein ronskia niin kuin Stadin kundille kuuluu.

Stadin kieli eli slangi haittaa slangia hallitsemattomien lukijoiden kärryille pääsyä. Pääkaupunkiseudulla kauan asuneet muutajat ja tietysti paljasjalkaiset stadi-laiset saavat selvän slangisanoista. Tarvittaessa sanastoa löytyy verkosta. Slangi on runojen vahvuus.

Koe runouden huumaa! Tilaa runokokoelma osoitteesta masa.laitinen@gmail.com. Luokkataistelu jatkuu!

Hannu Kautto

Uudessa sote-valinnanvapausesityksessä maakunta veloitetaan perustamaan liikelaitos ja se voi yhtiöittää palvelunsa, vaikka ei ole pakko. Sote-malli edelleen yksityistää, sillä se kieltää kuntia tuottamasta sote-palveluja ja kannattaa yksityisiä yrityksiä. Maakuntien pitää ottaa käyttöön asiakassetelit. Sote-keskuksiin ei tule todellisia sosiaalipalveluja, vaan sosiaalineuvontaa ja -ohjausta. Esitys johdtaa palvelujen keskittymiseen ja lähipalvelujen huonontumiseen. Sote-liiketoimintaan siirretään verovarosta miljardeja, mutta julkisia määrärahoja leikataan. Lupaavien yksityistämisenäkymien vuoksi alan yhtiöt ostelevat ja perustavat uutta innokkaasti.

Kuva: Heikki Männikkö

Sote- suunnitelmat ovat saaneet terveysyhtiöt liikkeelle. Ne odottavat saavansa ison siivun sote-miljardeista. Siksi ne ostavat kilvan haltuunsa terveysalan yrityksiä. SOS-hallituksella on kova paine lunastaa terveysalan kapitalisteille annetut lupaukset. Seurauksista välittämättä Sipilä ja Orpo tekevät mitä vain sote-kaappauksen toteuttamiseksi.

kittyminen on alkamassa, kun pääomasijoittajat innostuvat. Tuhansia yrityksiä toimii edelleen hoiva-alalla. Yrityskauppoja on jatkossa odotettavissa.

Terveysteollisuus

Suomen 20 suurimman terveysyhtiön yhteinen liikevaihto on vuosina 2007-2016 kasvanut 0,73 miljardista eurosta 2,7 miljardiin eli yli kolminkertaistunut. Omistajat ovat tänä aikana sijoittaneet suuriin terveysyhtiöihin yhteensä yli 1,5 miljardia euroa. Mikään perinteinen toimiala ei ole kasvanut yhtä nopeasti. Alalla toimii edelleen melkein 19 000 yritystä, joista suurin osa on alle 10 henkeä työllistäviä.

Kotimaiset ja ulkomaiset pääomasijoittajat ovat rahoittaneet hoiva- ja terveysteollisuuden kasvun. Suomalaisissa rahastoissa on kotimaiseen eläkeyhtiöiden ja muiden instituutiosijoittajien varoja, mutta pääosa Suomeen sijoitetusta rahasta on ulkomailta. Sijoittajat odottavat jatkuvaa tasaista voittojen virtaa. Monesta terveysyrityksestä pääomasijoittajat omistavat suurimman osan. Lääkärit myyvät lääkärikeskuksiaan ja lääkäriomisteisia keskuksia on vähän jäljellä. Kaksi yhtiötä on säätiöiden omistamaa. Teollinen yritys omistaa kaksi yhtiötä.

20 suurinta terveysyritystä on kasvanut keskimäärin 27 % vuodessa aikana 2007-2016. Mehiläisen, Terveystalon ja Attendon vuotuinen kasvu on ollut keskimäärin 36 % samana aikana ja niiden liikevaihto yhteensä on singahtanut 0,35 miljardista 1,59 miljardiin eli yli 4,5-kertaiseksi.

Mehiläinen

Seuraavassa tarkastellaan Mehiläisen hankintoja. Mehiläisen omistuksen enemmistö on ulkomailta. Mehiläinen harrasti verosuunnittelua eli maksoi hyvin vähän yhteisöveroa. Mehiläisen tilikauden tulos yli kaksinkertaistui vuonna 2016 edellisestä vuodesta 13,2 miljoonaa euroon ja oli 2,2 % liikevaihdosta (2015: 6,3 miljoonaa euroa eli 1,2 % liikevaihdosta). Mehiläinen on 9.10.2017 mennessä laajentu-

nut eri tavoin 33 kertaa ja laajeni v. 2016 runsaat 20 kertaa. Osa on investointeja, joiden rakentaminen alkaa myöhemmin.

Mehiläisen kohteet ovat moninaisia koko maassa: hammaslääkärivastaanotto, ikääntyneiden palvelukoti, hoivakoti, kehitysvammaisten palvelukoti, mielenterveyskuntoutujien asumispalveluita, ruotsinkielisten asiakkaiden palveluyksikkö, naisten terveyden palveluita, kotiin tuotettavia palveluita, yleis-, erikois- ja hammaslääkäripalvelut, silmäsairaala, työterveysasema, hammaslaboratorio, lääkärikeskus, hampaiden kuvantaminen sekä julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut kunnassa.

Mehiläinen lupaa tiedotteissaan kahdeksan kaunista ja yhdeksän hyvää, mutta mikä lienee todellisuus. Yleensä henkilökuntaa on liian vähän, sillä voittoja pitää saada. Palvelut ovat hoivakodeissa kalliita, koska ne on hinnoiteltu erikseen; esimerkiksi yöllä vessaan vieminen, jos hoitajia yleensä on yöllä riittävästi. Lääkäripalkkiot ovat suuret. Tutkimukset maksavat paljon. Yksityiset palvelut ovat varakkaita varten. Jos Mehiläinen on päässyt kunnan terveysasemaa hoitamaan, niin olisi mielenkiintoista tutustua kunnan ja Mehiläisen väliseen sopimukseen. Vastaavasti tulisi voida tutkia yrityksen ja Mehiläisen työterveysaseman sopimusta. Mehiläiseen yhdistyneellä yrityksellä on entistä paremmat resurssit vastata mahdollisen valinnanvapauden lisääntymisen tuomiin pyrkimyksiin ja mahdollisuuksiin julkisesti rahoitettujen terveyspalveluiden osalta.

Mehiläinen arvioi liikevaihtonsa kasvavan tänä vuonna 730 miljoonaan. Kymmenen vuotta sitten se oli 118 miljoonaa.

Hannu Kautto

Lähteet: Talouselämä, verkko ja Mehiläinen/Uutishuone:

https://www.mehilainen.fi/uutishuone?type=All&field_mehilainen_area_filter=134&field_mehilainen_area_filter_overwrite=

”Valinnanvapaus”

Matti Laitisen uusimman runoteoksen nimi on ”Valinnanvapaus”. Alaotsikko ”Proletaarista käyttörunoutta vuosilta 2013 - 2017” kertoo olennaisen. Tätä ennen kirjahyllyssäni on jo viisi Masan runokokoelmaa. Hän tuo esiin yhteiskunnallisia epäkohtia marxilaisena työläisrunoilijana. Matti halveksii Suomen nykyistä uusliberalistista politiikkaa. Runot ovat realistista agitpropia, joka puolustaa vähäosaisia. Runot iskevät suoraan ja ymmärrettävästi asioiden ytimeen.

”Valinnanvapauden” runot arvostelivat jyrkästi Suomen uusliberalismia ja oikeistolaistuvaa yhteiskuntaa. Nimi ”Valinnanvapaus” viittaa suunniteltuun soteen, joka toteutuessaan hävittää julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut. Matti Laitisen runot ovat tiukasti luokkakantaisia ja -tietoisia.

Runojen sisältö on yhteiskunnallista realismia, joka erittelee ympäröivää todellisuutta. Selvä, suora ja osuva sisältö räjäyttää tajunnan älyämään Suomen nykytilan. Runojen muoto on moninaista kuten ivaa, ironiaa, satiiria ja jopa sarkasmia nykyistä Suomen hallitusta ja yhteiskuntaa kohtaan. Oivalta via rinnastuksia löytyy runsaasti. Runo ”Yleinen turvallisuus” alkaa:

”Lunta sataa valkoiseen maahan. Vastaanottokeskuksen pihalla/ kinokset kohoavat korkealle./ Valkoinen Suomi tunnetaan/ kylmäkyntisenä turvapaikkana./ koska maahanmuuttajien väitetään/ heikentävän Suomen yleistä turvallisuutta.”

Tässä valkoinen Suomi tuo mieleen vuoden 1918. Runossa ”Valkoisille sarjanukuttajille” pilkataan yksilöllisyyttä tuomalla esiin sen typeryyttä verrattuna kollektiivisuuteen:

”On yksilöllistä olla kuuliaien kulutusyhteiskunnalle. On yksilöllistä uskoa median valheisiin./ On yksilöllistä ryhtyä laumasieluksi./ On yksilöllistä olla tily ja epäoikeu-

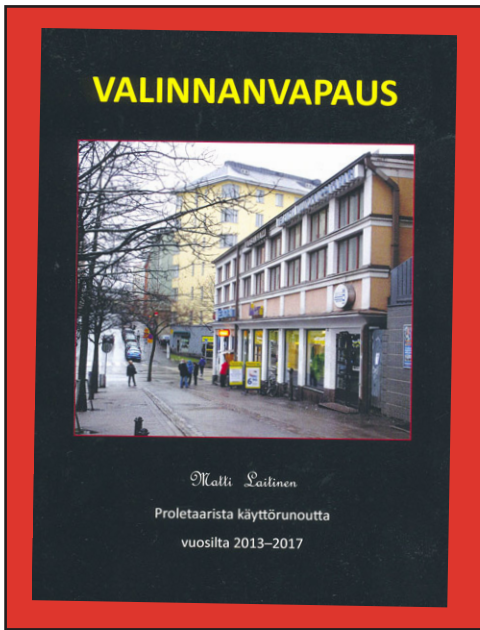
denmukainen.”

Runo ”Kivikova” osoittaa, kuinka helposti yksityistäminen tapahtuu: ”VR:n rataverkon varastaminen/ yksityisomistukseen tapahtuu verkossa.” Runo päättyy: ”Sulje suusi, silmäsi ja korvasi./ kovetu berneriksi.”

Runossa ”Stadin märkä kesä” on osuvaa traagista loppusointua: ”Keppanatölkistä viimeinen kaato/ skurupysäkillä lypsähtää ihmisraato.” Monissa runoissa löytyy loppusointua, mutta se ei ole pakotettu itsetarkoitus.

”Markkinatalouden Mengelet” kohdistaa selvän ja vahvan kritiikin hallitukseen, Elinkeinoelämän keskusliittoon, puolueisiin ja ay-liikkeeseen. Mieleeni nousi, kuinka moni nuori tietää Mengelen. Lääkäri Josef Mengele tunnetaan Auschwitzin kuolemanenkeliä.

”Antakaa uusien tuulien puhaltua” sisältää mainiot kiertoilmaiset ”Seisoen kusijoilla on edelleen valta/ perheissä, yhteisöissä ja valtioissa./ Jos et synnytä, mutta synnyt oikeaan sukuun./ voit päästä valtaan.” (Tosin Shakespearen Macbethissa Macduff ei ollut vaimon synnyttämä, vaan leikattu

Valtalailailla pyrittiin Suomen itsenäistymiseen

Tämä "itsenäisyyden 100-vuotis-juhlavuosi" on mielenkiintoinen siksi, että historiaa vääristellään tavallistakin enemmän. Vääristelyä on virallinen sanonta "Suomi sata". Suomi on paljon tätä vanhempi. Ruotsalaiset valloittivat Suomen 1100-luvulla. Täällä oli silloinkin yhteiskunnallinen järjestelmä, vaikka ei ollut valtiota. Ensimmäisen kerran Suomi mainitaan kirjallisissa lähteissä v. 1362. Silloin Ruotsin kuningas Häkan Magnusson Moran kivillä julisti, että myös Itämaan (Suomen) asukkailla tulee olla oikeus kuninkaan vaaliin. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun Suomen edustajat osallistuivat Ruotsin kuninkaan vaaliin. Ei Suomi mikään 100-vuotias valtio ole. Autonomian aika alkoi v. 1809. Silloin tunnustettiin, että Venäjän osana on Suomi, jolla on omat lait eli vanhat Ruotsin lait. Suurin historian vääristely liittyy Venäjän uuden bolshevikkihallituksen Suomen itsenäisyyden tunnustamiseen. Tosiassassa vuoden 1917 viimeisenä päivänä bolshevikkien kansankomissaarien neuvosto ensimmäisenä valtiona vahvisti allekirjoituksellaan Suomen itsenäisyyden. Sitä ennen muut valtiot eivät suostuneet sitä tekemään. Allekirjoittajina olivat mm. Lenin, Stalin ja Trotski.

Valtalaki säädettiin 18.7.1917. Silloin eduskunnassa oli Sosialidemokraattisella puolueella enemmistö (103-97), jonka se oli saanut edellisenä vuonna 1916. Eduskunta Suomeen saatiin 1906 suurlakon jälkeen ja se oli jo monesti hajotettu. Silloin myös Venäjälle saatiin duuma eli kansanedustuslaitos, jonka muodostamiseen tsaari joutui suostumaan. Kesällä 1917 tilanne oli aika sekava. Silloin voitiin käyttää tätä enemmistöä myös valtiollisissa asioissa. Valtalain säätämisen aikaan heinäkuussa Venäjällä oli meneillään voimakkaita protesteja. Kerenskin väliaikainen hallitus hajotti väkivaltaisesti nämä protestit. Väliaikaisella hallituksella oli vahva vakituinen armeija komennossaan. Valtalaista äänestettäessä sitä puolsi 136 edustajaa ja 55 oli vastaan. Paitsi sosialidemokraattien edustajia äänesti enemmistön joukossa maalaisliittolaisia ja nuorsuomalaisia puolet. Valtalain vastustus johtui ennen kaikkea siitä, että vähemmistö ei kannattanut itsenäistymistä Venäjältä. Vastustajien joukossa olivat mm. Antti Tulenheimo, K.J. Ståhlberg ja aluksi Santeeri Alkio.

Senaatti hyväksyi eduskunnan hajotuksen

Valtalaki oli selkeästi kumouksellinen yritys ja ensimmäinen itsenäistymisjulistus. Sitä vastustaneiden ryhmien edustajat mm. ministerivaliosihteeri Carl Enckell ja myös Antti Tulenheimo olivat yhteydessä Venäjän väliaikaiseen hallitukseen ja pyysivät hajottamaan eduskunnan ja tähän Kerenskin hallitus suostui. Tämän Suomen senaatti hyväksyi yh-

den äänen enemmistöllä. Uusissa 1.-2.10.-17 pidetyissä vaaleissa voima-suhteet muuttuivat porvariston hyväksi 108-92. Eduskunnan hajotuksen ja uusien vaalien välillä sosialidemokraatit yrittivät sinnitellä vallassa, koska katsoivat eduskunnan hajottamisen laittomaksi. Heimolan talo, jossa eduskunta kokoontui, oli sinetöity hallintoviranomaisten toimesta. Sosialidemokraatit mursivat sinetit ja pitivät siellä istuntoja vielä syyskuussa. Pelkästään sosialidemokraattien tynkä-eduskunnassa tehtiin joitain päätöksiä. Valtalaki päätettiin julkaista. Lain voimaantulon ehtonahan oli, että se myös julkaisiin.

Vasemmisto ajoi valtalakia uudessakin eduskunnassa, mutta samanaikaisesti se ei palannut enää eloon. Valtalaisissa ei tunnustettu tuttua vallan kolmijakoa. Myöhemmissä vaiheissa vallan kolmijako tuli voimakkaammin taas esille. Sitä pidetään keskeisenä demokratian perustana. Siinä on erikseen toisistaan erillään lainsäädäntövalta ja hallitus- eli täytäntöönpanovalta sekä tuomiovalta eli oikeuslaitos. Samaa valtaahan ne käyttävät, mutta siinä on se ajatus, että ne ikään kuin kontrolloivat toinen toisiaan. Tuomioistuimet ovat riippumattomia eikä niitä kontrolloi kukaan. Joku ne kuitenkin nimittää, joten ei sekään ole vallan ulkopuolella oleva linna. Monien käänteiden jälkeen tuli vasta hallitusmuoto v. 1919, joka oli voimassa pitkään. Nykyinen perustuslaki tuli voimaan v. 2000 ja sitä ennen v. 1995 muutettiin perusoikeusjärjestelmä.

Valtalaki oli hyvin yksinkertainen

Millainen sitten oli valtalain sisältö? Laissa oli vain kolme pykälää. Siinä keskityttiin olennaiseen, joka oli Suomen itsenäistyminen ja kaiken vallan ottaminen eduskunnalle. Asiakirjan virallinen nimi oli "Laki Suomen korkeimman vallan käyttämisestä." Siinä oli vain kolme pykälää, mutta ne olivat kaikki keskeisiä. Ensinnä to-dettiin, että eduskunta yksin päättää, määrää ja vahvistaa Suomen kaikki lait, myös valtiontaloutta, verotusta ja tulliasioita koskevat asiat. Kun aiemmin asioista olivat päättäneet Tsaari ja muut, niin nyt tätä ei enää tunnustettu. Ensimmäisen pykälän lopussa sitten todettiin, että tämä laki ei koske ulkopoliitiikkaa, sotilaslainsäädäntöä eikä sotilashallintoa. Tätä kohtaa on paljon arvosteltu. Se tulee kuitenkin nähdä si-

ten, että Venäjä oli sodassa ja Suomella ei ollut omaa armeijaa. Olisi ollut ennen aikaista ottaa kantaa näihin kysymyksiin. Tämä on kuitenkin sellainen kohta, josta valtalakia on voitu arvostella siltä osin, että se oli puutteellinen eikä vahvistanut täy-tä itsenäisyyttä.

Oikeastaan tämä Valtalaki oli vastaus hallituksen esitykseen, jossa ehdotettiin erilaisten asioiden siirtämistä Suomen Senaatin ja kenraalikuvernöörin ratkaistavaksi. Vastauksessaan eduskunta totesi, että hallituksen esityksessä on lähtökohtana edellytys, että oikeus korkeimman vallan käytöstä on Suomen sisäisissäkin asioissa eduskunnan myöntämättä siirtynyt Venäjän hallitukselle ja tämä edellytys ei Suomen valtiosäännön mukaan ole oikea. Tässä siis kumottiin Kerenskin hallituksen oikeutus.

Eduskunta määräsi toimeenpanevan vallan

Toinen pykälä oli myös merkittävä. Eduskunta oli jo hajotettu moneen kertaan edellisinä vuosina. Siksi lakitekstissä todettiin: "Eduskunta koostuu ilman eri kutsumusta ja päättää, milloin valtiopäivät ovat lopetettavat" ja "Eduskunta yksin päättää Eduskunnan hajottamisesta ja uusien vaalien toimeenpanemisesta." Tämä osoittaa, että kyse oli vallan poisottamisesta suurruhtinaalta.

Kolmannessa pykälässä todettiin, että Eduskunta määrää toimeenpanevan vallan. "Ylintä toimeenpanovaltaa käyttäköön toistaiseksi Suomen senaatin talousosasto (nykyinen valtioneuvosto), jonka jäsenet eduskunta asettaa ja erottaa." Tämä on erilainen kuin nykyinen parlamentaarinen systeemi, jossa presidentti antaa jollekin puoluejohtajalle tehtäväksi muodostaa hallituksen ja näin muodostetun hallituksen luottamus mittaute-taan tarvittaessa eduskunnassa. Senaatti oli kaksiosainen. Siellä oli oikeudellinen osasto, joka vastaa nykyistä korkeinta oikeutta. Sen ohella oli taloudellinen osasto, joka vastasi nykyistä valtioneuvostoa. Lakiteksti loppuu "peräkaneettiin", jossa lähetettiin väliaikaiselle hallitukselle tiedoksi, että meillä on annettu valtalaki, jota ei annettu vahvistettavaksi. Tuomioistuinelaitosta tässä ei mainita, mutta ilmeisesti oli tarkoitus, että eduskunta valitsee ainakin korkeimmat tuomarit.

Korkeimman vallan käytön jatkumo Suomessa

Ensimmäisenä korkein valta Suomessa kuului Ruotsin kuninkaalle 1100-luvulta lähtien. Kuninkaan valta tarkoitti täydellistä valtaa. Suomi oli silloin maakunnan asemassa. Virheellisesti puhutaan Ruotsi-Suomesta. Oli vain Ruotsi, jonka osana oli tämä Itämaakunta. Suomen sota käytiin 1908-1909. Venäjä voitti sodan. Siinä koko Suomen alue siirrettiin Venäjän haltuun v. 1809. Suomen sodassa Venäjän joukot seurasivat Ruotsin armeijaa Tornion kautta Uumajaan saakka. Siellä Uumajan kirkon lähellä sijaitsee muistomerkki, jossa sekä Ruotsin että Venäjän joukkojen päälliköt on haudattu samaan hautaan. Venäjän joukot etenivät Uumajaan saakka ja Ruotsin armeija hajotettiin. Neuvottelujen jälkeen Venäjän joukot vetäytyivät Tornion joen taakse. Tästä alkoi au-

Kuva: Heikki Männikkö

Lahden pääkirjastossa pidettyyn seminaariin oli saapunut tusinan verran osanottajia. Toisen seminaarialustuksen piti Timo Kangasmaa. Hän selvitteli myrskyisän vuoden 1917 kansanliikkeitä ja tapahtumia.

tonomian aika. Keisari Aleksanteri 1. julisti, että Suomessa pidetään vanhat lait voimassa ja Suomi on autonominen. Aika pian tämän jälkeen Suomen autonomian piiriin liitettiin Vanhan Suomen eli Karjalan alueet. Suomen alue laajeni merkittävästi autonomiaan siirryttyä. Korkeinta valtaa käytti sen jälkeen, kun Tsaari joutui luopumaan vallasta v. 1917 maaliskuussa väliaikainen Kerenskin hallitus, jolla katsottiin olevan oikeus päättää Suomen eduskunnan hajottamisesta. Kerenskin hallituksen valta päättyi lokakuun vallankumoukseen. Tässä vaiheessa tuli katkaista. Jatkuva korkeimman vallan haltijana hyväksyttiin Kerenskin väliaikaiseen hallitukseen saakka, mutta bolshevikkien johtama neuvostojen valta ei enää kelvannutkaan oikeusoppineille. Porvarilliset oikeusoppineet päättelivät, että bolshevikkien valta ei voi olla enää korkeimman vallan haltija Suomessa, sillä se ei ole sama kuin suuriruhtinas. Omaksuttiin vallankumouksellinen ajatus, että sen tulee kuitenkin olla eduskunta, joka on korkeimman vallan haltija Suomessa.

Oikean itsenäisyyspäivän ajankohdasta

Tämä johtaa kysymykseen Suomen oikeasta itsenäisyyspäivän ajankohdasta, joksi nyt on vakiintunut 6.12. Oikeutettu itsenäisyyspäivä olisi mm. valtalain hyväksymisen vuosi-päivä 18.7.-17, koska se oli ensimmäinen yritys saada Suomelle itsenäisyys. Sillä oli vankka tuki jo silloin. Toinen mahdollinen jopa enemmän itsenäisyyspäivä meille olisi 15.11. Silloin uusi porvarienemmistöinen eduskunta päätti korkeimman vallan käyttämisestä. Siinä päätöksessä ei jätetty enää sotilasasioita eikä ulkopoliitiikkaa Venäjälle, vaan ne kuuluivat Suomen päättämiin asioihin. Se ei ollut enää laki vaan julistus, joka katkaisi lopullisesti jatkumon korkeimman vallan käyttämisessä. Se ei katkenut eduskuntaudistuksessa 1906. Se tapahtui vanhojen laillisten menetelmien mukaan ja tsaari vahvisti sen.

Myös Antero Jyränki katsoo teoksessaan, että 15.11. oli vaihe, jossa lopullisesti valta siirtyi Suomen eduskunnalle. Sitten senaatti teki päätöksen itsenäisyydestä 4.12. ja esitti sen eduskunnalle, koska katsottiin sen kuuluvan asioihin, joka eduskunnan tulee käsitellä. Eduskunnan itsenäistymisjulistus oli sitten 6.12.-17. Tästä päätettiin äänestyksen jälkeen 100-88 sosialistien äänestäessä vastaan. Sosialidemokraatit eivät vastustaneet itsenäisyyspäätöstä, vaan he halusivat ennen sitä neuvotella bolshevik-

kihallituksen kanssa, koska he katsoivat, että on monia asioita, joista tulee neuvotella yhdessä Venäjän kanssa. Yksi vaihtoehto itsenäisyyspäiväksi on joulukuun viimeinen päivä, jolloin Neuvosto-Venäjä tunnusti Suomen itsenäisyyden, jonka jälkeen vasta muutkin valtiot alkoivat tunnustaa Suomen. Ulkovallathan kieltäytyivät tunnustamasta Suomen itsenäisyyttä ennen kuin isäntämaa Neuvosto-Venäjä oli ensin hyväksynyt maamme itsenäisyyden. Jos olisi pakko vastata, niin voisoin sanoa, että oikea itsenäisyyspäivä on 15.11.1917 ja toinen vaihtoehto olisi 18.7.-17 valtalain säätämispäivä.

Päätelmiä

Voisi miettiä, mikä johti Sosialidemokraattien tappioon uusissa vaaleissa. Porvarit ryhdistäytyivät valtalakiäänestyksen jälkeen ja saivat uutta intoa. Kerenskin hallitus tuki heitä ja tänne tuli uusia sotajoukkoja eduskunnan hajotuspäätöksen yhteydessä. Sosialidemokraatit joutuivat tässä yhteydessä jonkinlaisen hämmennyksen valtaan. Toisaalta ajateltiin, että uusia vaaleja ei tarvittu, koska edellinen eduskunta oli laillinen. Tämä ehkä aiheutti sosialidemokraateissa äänestyspassiivisuutta. Epävarmuus siitä, mikä on nyt voimassa ja oman johdon neuvottomuus hämmensi tilannetta.

Miksi valtalaki epäonnistui.

Miksi sitä ei saatu voimaan? Ensimmäisenä tulee mieleen ns. "legalismin harha". Meillä vasemmistossakin kuvitellaan, että kun jokin laki on säädetty, niin asia on sillä hoidettu. Laki on kuitenkin pelkkää paperia niin pitkään, kun se pannaan täytäntöön. Suomessa majaili Kerenskin armeija, joka käytti pakkovaltaa kuten muukin hallintokoneisto. Vaikka kuinka julistettiin, että meillä on nyt valta, niin tulee olla sellainen koneisto, joka panee päätökset täytäntöön. Sellainen koneisto puuttui. Elettii pientä sekaannuksen aikaa, joka olisi ollut korjattavissa, mikäli olisi voitu säilyttää uusissa vaaleissa eduskunnassa työväen enemmistö. Kansalaissotaa tuskin olisi voitu välttää, koska vuoden 1917 aikana kävi iso mullistus. Oli runsain mitoin lakkoja ja isoissa kaupungeissa mm. Turussa ja Helsingissä vallattiin kaupunginvaltuustot. Oli voikapinoita ja maassa oli puute elintarvikkeista, mikä nosti vaistonvaraistakin luokkavihaa.

Kalevi Hölttä

Kalevi Höltän alustuksen perusteella toimitti Heikki Männikkö

Asiakirja ei valehtelee. Lenin ja kansankomissaarien neuvosto myönsi meille itsenäisyyden. Kerenski ei olisi myöntänyt, eivätkä porvarit sitä vaatineetkaan. Ulkovaltojen ehto Suomen tunnustamiselle oli, että Venäjä tunnustaa ensin itsenäisyytemme. Ilman "Lokakuuta" Suomi ei olisi itsenäinen.

Sota kypsyi kapitalistisen maailman sisällä

Molotov-Ribbentrop-sopimuksen tausta (osa 2)

Äskettäin tuli 78 vuotta Neuvostoliiton ja Hitler-Saksan 23.8.1939 solmiman hyökkäämättömyyssopimuksen eli ns. Molotov-Ribbentrop-sopimuksen allekirjoittamisesta. Niissä kapitalistipiireissä, joiden tavoitteena oli ohjata Saksa hyökkäämään Neuvostoliittoon ja jotka tämän vuoksi jarruttivat Hitlerin vastaisen yhteisrintaman muodostamista, sopimus herätti suurta raivoa. Neuvostoliitto teki vuosina 1933-1939 suuren diplomaattisen työn luodakseen Hitler-Saksan vastaisen liiton toisen maailmansodan ehkäisemiseksi. Silloiset Englannin, Ranskan sekä muiden länsimaiden hallitukset olivat kuitenkin uskomattoman sokeita sekä kykenemättömiä näkemään, mihin Hitler-Saksa suuntasi maailman kehitystä. Julkisesti propagandassa kaikki tapahtumaan liittyvät asiat on käännetty pääläelleen. Neuvostoliitto yritetään leimata yhdessä Hitlerin ohella sodan aloittajaksi. Maailmansota kypsyi kuitenkin kapitalistien suunnitelmista maailman uudelleenjakamiseksi ottamalla samanaikaisesti näiden suunnitelmien välikappaleeksi ja hyökkäyksen kohteeksi Neuvostoliitto, jolla ei ollut mitään yhteistä sodan synnyttäneiden kapitalistivaltiojen sisäisten ristiriitojen kanssa. Tätä asiaa sekä sen merkitystä ymmärretään tänäänkin hyvin huonosti. Siksi Kansan ääni paneutuu kysymykseen 3-4 osaa käsittävässä artikkelisarjassa. Kirjoituksen 1. osa ilmestyi Kansan äänen edellisessä (4/17) numerossa.

Parempi fasistien miehitys kuin Neuvostoliiton apu?

Neljän vallan sopimukseen oli tyytyväntä myös Puola, jonka yhteiskuntapiirit olivat varmoja Saksan Puolalle aiheuttamasta uhasta. Neuvostoliitto pyrki herättämään Saksan uhkaamisessa Baltian maissa vastarintaa Saksan valloituspyrkimyksiä vastaan. Neuvostoliitossa tiedettiin myös, että Saksa on aina pitänyt Baltian maita Neuvostoliittoon kohdistamiensa hyökkäysten sillanpää-asemana. Neuvostoliitto esitti Puolalle 14.12.1933 yhteistä julkilausumaa maiden pyrkimyksistä puolustaa rauhaa Itä-Euroopassa. Puolan hallitus vastasi 19.12.1933, että se ei periaatteessa vastusta ehdotusta. Mutta Puolan hallitsevilla piireillä oli omia suurvalta- ja laajentumishaluja mm. Neuvostoliiton alueiden suhteen. Tätä hyväksikäyttäen natsit ilmoittivat valmiutensa antaa puolalaisille sitoumus, että eivät hyökkää Puolaan.

Puolan porvarit ja tilanherrat tarttuivat heti Saksan epämääräisiin lupauksiin pitäen niitä parempina kuin Neuvostoliiton varmoja takeita. Pilsudskin ja Beckin ryhmän ilmeisenä tavoitteena oli sopia hitleriläisten kanssa Neuvostoliiton ja muiden Itä-Euroopan maiden vahingoksi. Saksan ja Puolan hyökkäämättömyyssopimus allekirjoitettiin 26.1.1934. Helmikuun alussa Puola kieltäytyi Neuvostoliiton kanssa minkäänlaisesta sopimuksesta, jolla pyrittäisiin takaamaan Itäisen Euroopan maiden riippumattomuus. Puolan ja Saksan sopimus heikensi rauhanvoimia, teki tyhjäksi Ranskan ja Puolan liiton ja heikensi Rans-

kan asemaa. Hitler totesi myöhemmin, että ilman Puolan tukea Itävalan ja Tšekkoslovakian miehitys ei olisi onnistunut. Puolan kanssa sopimusta kirjoittaessaan Hitler jo tiesi, että Puola tulee olemaan ensimmäisiä Saksan elintilaan liitettäviä maita. Läheistensä piirissä Hitler oli todennut, että "kaikki Puolan kanssa tehdyt sopimukset ovat vain väliaikaisia".

Saksa varautui hyökkäämään myös Baltiaan

Saksan ja Puolan sopimus oli hälytysignaali Neuvostoliitolle. Siksi Neuvostoliitto jätti 28.3.1934 Saksan Moskovan lähettilälle Baltian tilannetta koskevan virallisen ehdotuksen. Siinä esitettiin, että Saksa ja Neuvostoliitto allekirjoittaisivat sopimuksen, jolla ne lupautuvat ryhtymästä minkäänlaisiin toimenpiteisiin, jotka saattaisivat vahingoittaa Baltian alueen valtioita. Tällä Neuvostoliitto pyrki varmentamaan rauhan Baltian alueella. Hitleriläiset kuitenkin torjuivat tämän ehdotuksen. Tästä Saksan ulkoministeri Neurath kirjoitti, että minkä tahansa Saksan itäisiä naapureita koskevan poliittisen sopimuksen solminen Neuvostoliiton kanssa "riistää idänpolitiikaltamme kaiken toimintavapauden", jolla saattaa olla tulevaisuudessa ennalta arvaamattomia seurauksia. Hitleriläiset eivät halunneet antaa minkäänlaisia sitoumuksia, jotka saattaisivat vaikeuttaa heidän tulevia agrossioitaan Baltian alueella.

Neuvostoliitto rauhantyyntä eturintamassa

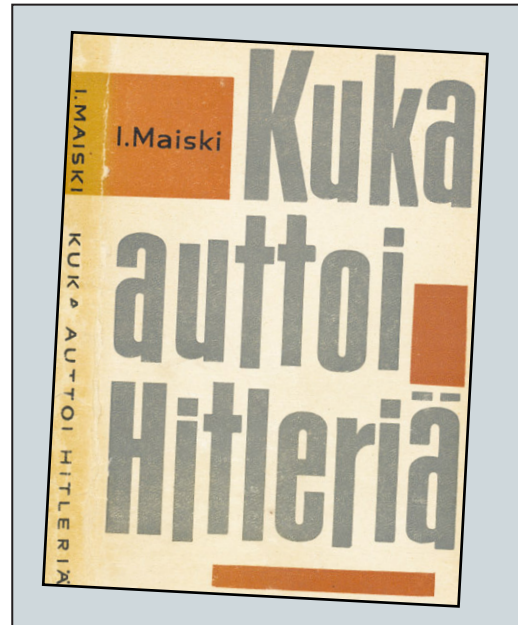
Jo 20 luvulla Neuvostoliitto normalisoi suhteensa lähes kaikkiin naapurivaltioihinsa sekä USA:ta lukuunottamatta kaikkiin suurvaltoihin. Monien diplomaattisten yritysten jälkeen Neuvostoliitto solmi hyökkäämättömyyssopimuksen Ranskan kanssa 1932. Joulukuussa 1933 Neuvostoliitto teki aloitteen Euroopan kollektiiviseksi turvallisuusjärjestelmäksi tarjoutuksena muodostaa rauhantahtoisten valtioiden yhteisrintama ja pakottaa näin Saksa perääntymään. Sodan vastaisen työnä antaman arvovallan johdosta Neuvostoliitto solmi v. 1933-35 diplomaattiset suhteet monien uusien valtioiden mm. Belgian, Unkarin, Espanjan, Romanian, USA:n ja Tšekkoslovakian kanssa. Huolimatta Kan-

sainliiton aiemmasta Neuvostoliiton vastaisesta politiikasta, liittyi Neuvostoliitto Kansainliittoon syyskuussa 1934, mutta kieltäytyi ottamasta vastuulleen sen aiempia virheitä. Kansainliitto oli ollut Versailles'n rauhansopimusjärjestelmän välikappale Neuvostoliiton vastaisessa politiikassa. Suurvallat käyttivät sitä hyväkseen alistaessaan kansoja. Sotaan valmistautuvat maat mm. Saksa ja Japani kuitenkin erosivat Kansainliitosta 1933. Neuvostoliiton vastaisena toimijana Kansainliitto menetti merkitystään. Kansainliitossa Neuvostoliitto pyrki viemään eteenpäin Euroopan kollektiivisen turvallisuusjärjestelmän ajatusta, mutta tässäkin ei päästy puolinaisia ja tehottomia päätöksiä pidemmälle.

Länsivallat estivät kollektiiviset turvatakuut

Monet Ranskan poliitikot olivat huolestuneita natsien suunnitelmista ja vaativat Ranskaa aloittamaan Neuvostoliiton kanssa neuvottelut kollektiivisesta turvallisuusjärjestelmästä. Niitä käytiin vuosina 1933-34. Ilmeni, että ranskalaiset kannattivat Neuvostoliiton ja Ranskan keskinäisen avunannon sopimusta, mutta eivät halunneet rikkoo suhteitaan Englantiin. Ranska ei myöskään halunnut rikkoo vuoden 1925 Locarnon sopimuksia. On muistettava, että näillä Locarnon sopimuksilla turvattiin Saksan länsirajat, mutta itäiset rajat jätettiin auki Saksan hyökkäyspyrkimyksille. Siksi nämä vuoden 1925 sopimukset suuntautuivat Neuvostoliittoon vastaan. Silloin syntyi ajatus kahdesta sopimuksesta.

Ensimmäisen ns. "Itäsopimuksen" osapuoliksi kaavailtiin Neuvostoliittoa ja Itäisen Euroopan valtioita, joiden tuli taata toisten rajojen rikkomattomuus ja antaa apua osapuolelle, joka joutuisi hyökkäyksen kohteeksi. Toinen Neuvostoliiton ja Ranskan välinen sopimus sisälsi sitoumuksen keskinäisestä avunannosta hyökkäyksen torjumiseksi. Päätettiin, että Neuvostoliiton Ranskalle antamat sitoumukset vastaisivat Locarnon päätöksiä ja Ranskan sitoumukset Neuvostoliitolle vastaisivat Itäsopimus-ehtotusta. Näillä sopimuksilla Locarnon sopimus ei olisi enää Neuvostoliiton vastainen. Ranskan ja Neuvostoliiton ajatus oli, että tähän Itäsopimukseen osallistuisi myös Saksa, jolloin sen avulla torjuttaisiin hyökkäys joka suunnasta. Itäsopimusta kannatettiin aluksi hyvin laajasti. Puola ja Saksa vastustivat kuitenkin voimakkaasti Itäsopimusta. Tästä huolimatta sopimus olisi voinut onnistua, mikäli vastustajien joukkoon ei olisi liittynyt myös Englanti. Lisäksi saksalaisagentit murhasivat ranskalaisen Itäsopimuksen puolestapuhujan, Ranskan ulkoministerin Barthoun.

Ivan Maiski toimi vuosina 1932-1943 Neuvostoliiton Lontoon suurlähettiläänä. Hän oli kanssikäymisissä länsimaiden valtiomiesten kanssa ja osallistui kansainvälisiin tapahtumiin. Asiakirjatietojen ja omakohtaisen kokemuksensa perusteella Maiski kuvaa henkilöitä, jotka lyhytnäköisellä, Neuvostoliittoa kohtaan vihamielisellä politiikallaan Englannissa, Ranskassa ja Yhdysvalloissa, auttoivat Hitleriä sytyttämään toisen maailmansodan. Maiski tietää, mistä puhuu.

Hänen seuraajansa Laval puolestaan esitti hyvin hitleriläismielistä roolia.

Englanti pelasi kaksinaamais-ta roolia. Heinäkuussa 1934 Englannin ja Ranskan välisissä neuvotteluissa ilmeni Englannin tulkinta sopimuksesta. Se lupasi suhtautua myötätuntoisesti sopimuksen toteutumiseen, mutta vaati jatkettavan neuvotteluja Saksalle myönnettävästä "tasa-arvoisuudesta" asevarustelussa. Saksa kuitenkin tyrmäsi Englannin ja Ranskan esityksen ja vaati Itäsopimukseen osallistumisen ehtona aseistautumista koskevan "tasa-arvoisuusvaatimuksen" toteuttamista välittömästi. Maaliskuussa 1935 Englannin ministerit Simon ja Eden selvittivät Berliinissä saksan edustajille, että Englanti ei aio osallistua Itäsopimukseen. Tässäkin vaiheessa Neuvostoliitto ei vielä perääntynyt, vaan selvitti Britannian Edenille, joka Berliinissä käyntinsä jälkeen maaliskuussa 1935 vieraili Moskovassa, mikä vaara sisältyi natsien valloitus suunnitelmiin ja miten tätä vaaraa voitaisiin sopimuksella hälventää. Tällä ei ollut mitään käytännön vaikutusta Britannian politiikkaan.

Neuvostoliiton, Ranskan ja Tšekkoslovakian laia sopimus

Itäsopimuksen kohdattua ylipääsemättömiä vaikeuksia Neuvostoliitto esitti Neuvostoliiton ja Ranskan ja toisaalta Neuvostoliiton ja Tšekkoslovakian kahdenkeskisiä sopimuksia keskinäisestä avunannosta hyökkäyksen sattuessa. Pierre Laval vastusti sopimuksia kaikella arvovallallaan. Ranskan yhteiskuntapiiriin painostuksesta sopimukset kuitenkin allekirjoitettiin touku-kuussa 1935. Mutta Tšekkoslovakian presidentin Benesin vaatimuksesta Neuvostoliiton ja Tšekkoslovakian väliseen sopimukseen tehtiin varaus, jonka mukaan keskinäisen avunannon sitoumukset säilyttävät voimansa vain ehdolla, että Ranska auttaa syntyneessä tilanteessa joko Neuvostoliittoa tai Tšekkoslovakiaa. Eli tällä tavalla Tšekkoslovakian hallitus jo ennakoon varmisti itselleen mahdollisuuden olla täyttä-

mättä Neuvostoliiton kanssa solmimaansa sopimusta. On huomattava, että myöhemmin, kun Englanti ja Ranska v. 1938 luovuttivat Münchenissä Tšekkoslovakian Hitlerille, Neuvostoliitto ei piiloutunut tämän varauksen taakse, vaan ilmoitti valmiutensa auttaa Tšekkoslovakiaa kaikin keinoin, myös sotilaallisesti. Neuvostoliitto ryhtyikin sota-valmisteluihin, mutta Tšekkoslovakian hallitus kieltäytyi Neuvostoliiton avusta ja piti parempana antautumista.

Clivedenin klikki

Muistelmakirjassaan "Kuka auttoi Hitleriä" Neuvostoliiton Lontoon suurlähettiläänä vuosina 1933-43 toiminut Ivan Maiski mainitsee, miten 28.5.-37. Neville Chamberlainin nimittämällä Englannin pääministeriksi oli vakavat seuraukset. Samoihin aikoihin Lontoossa muodostui ns. "Clivedenin klikki". Taantumukselliset konservatiivipoliitikot alkoivat kokoontua Lady Nancy Astorin Clivedenin kartanossa. Siellä tapasivat säännöllisesti Neville Chamberlain, lordi Halifax ym. vaihtamassa mielipiteitä ja suunnittelemassa Englannin politiikan lähiajan toimenpiteitä. Tämän klikin ja Chamberlainin pääajatus oli fasistijohtajien, Hitlerin ja Mussolinin "rauhottaminen" sekä saat-taa Saksa ja Neuvostoliitto tuhoamaan toisensa.

Ensi vaiheessa Chamberlain ryhtyi neuvotteluihin Mussolinin kanssa ja valmisteltiin laaja-alainen sopimus Englannin ja Italian keskinäisestä ystävytydestä ja yhteistyöstä. Monet ministerit eivät suhtautuneet myötämieleisesti Espanjan tasavaltaan, mutta eivät myöskään luottaneet vähääkään fasistijohtajiin, Mussoliniin ja Hitleriin. Siksi he vaativat, että Italian tulee osoitukseensa rehellisyydestään poistaa ensin joukkonsa Espanjasta. Chamberlain ei halunnut kuullakaan mitään tällaista, vaan puhdisti ulkoministeriön nopeasti hänelle epämieluisista "rauhottamisajatuksen" kriteereistä sekä yhteistyöhön Neuvostoliiton kanssa myötämieleisesti suhtautuvista. Chamberlain muodosti rauhoittamisaatteelle myötämieleisen hallituksen, jonka ulkoministeriksi hän "junaili" lordi Edvard Wood Halifaxin. Jo tätä ennen marraskuussa 1937 Halifax matkusti Chamberlainin toimeksinnosta Berliiniin järjestelmään Englannin ja Saksan suhteita. Silloin Halifaxin ja Hitlerin käymistä keskusteluista tihkui vain vähän tietoja.

Tähän neuvotteluun liittyvät muistiinpanot joutuivat kuitenkin neuvostoarmeijan käsiin Berliinissä ja ne julkaistiin v. 1948. Ne osoittivat todeksi sen, mikä jo silloin kyettiin päätelemään. Tässä tapaamisessa Halifax ehdotti Hitlerille eräänlaista "Neljän vallan sopimukseen" perustuvaa allianssia.

Jatkuu sivulla 13

Alan J.P. Taylor antaa teoksessaan "Toisen maailmansodan synty" monimielisen kuvan sotaa edeltäneistä tapahtumista. Teokseensa hän on sisällyttänyt paljon meille tärkeää tietoa sekä kuva-aineistoa. Kannessa komeilee kuva Englannin pääministeri Chamberlainista fasistivastanaottajiensa ympäröimänä Münchenin lentokentällä aavistusta ennen, kuin he luovuttivat Tšekkoslovakian Hitlerille.

Boikotoi Israelia!

Palestiinan miehitettyjen alueiden poliittisten puolueiden, ammattiliittojen ja kansalaisjärjestöjen muodostama BDS National Committee (BNC) aloitti 2005 BDS-kampanjan. BDS on lyhennys sanoista Boycott, Divestment ja Sanctions eli boikotti, sijoitusten poisvetäminen ja investointikielto sekä pakotteet. BDS-liike on yli 170 palestiinalaisen toimijan tukema kampanja, joka lisää kansainvälistä painetta, jotta Israel taipuisi noudattamaan kansainvälisen oikeuden sille asettamia velvollisuuksia. BDS-liike pyrkii miehityksen lopettamiseen väkivallattoman vastarinnan keinoin. Israelin presidentti Reuven Rivlin on lausunut, että boikotit ovat ”korkean luokan strateginen uhka”.

Kuva: Heikki Männikkö

Gazan ja Palestiinan puolesta on järjestetty vuosien saatossa useita mielenilmauksia. Yhteiseksi tavoitteeksi on muodostunut Israelin täydellinen boikotti ja saarto. Kuva 26.7.-14 Gazan puolesta protestista.

Israelin järjestelmä asettaa ihmiset erilaiseen asemaan ja jakaa heidät eri asuinalueille etnisen taustan mukaan. Tämä täyttää kansainvälisen oikeuden määritelmän apartheidille. Israel on kehittänyt apartheidin paljon pitemmälle kuin Etelä-Afrikan aikana. Palestiinalaisten on muun muassa erittäin vaikea liikkua runsaiden tarkastuspisteiden ja rakennettujen muurien vuoksi. Etelä-Afrika lopetti apartheidin kansainvälisen boikottiliikkeen eristämänä.

BDS-liike vaatii, että Israelin on kansainvälisen oikeuden velvoittamana lakkautettava vuonna 1967 valloittamiensa alueiden sotilaal-

linen miehitys ja kolonisaatio, purettava Länsirannalle rakentamansa laitton muuri, tunnustettava Israelin arabit täysivaltaisiksi ja tasa-arvoisiksi kansalaisiksi ja kunnioitettava, suojeltava ja edesautettava palestiinalaisten pakolaisten oikeutta palata koteihinsa ja omistamilleen maille. Tavoitteena on yhden valtion ratkaisu.

Taloudellinen boikotti

EU-komissio on 2015 antanut vuosia odotetut ohjeet Israelin laittomista siirtokunnista EU-markkinoille tulevien tuotteiden merkinnästä. EU:n vähittäiskauppiaiden on jatkossa

pantava viiniin, kosmetiikkaan sekä tuoretuotteisiin, kuten hedelmiin ja vihanneksiin, merkintä, joka kertoo, että se on peräisin Israelin siirtokunnasta. Käytännössä tuotteissa pitää lukea esimerkiksi ”Länsirannan tuote (Israelin siirtokunnat)”. Vastuu merkinnöistä on jäsenmailla. Boikotoi näitä siirtokuntien ja muita Israelin tuotteita!

EU-markkinoille tulee vuosittain 100–300 miljoonan euron arvosta siirtokunnissa valmistettuja tuotteita. Ne on suljettu pois EU:n tullietuuskohdeltun piiristä, mutta käytännössä niitä saatetaan myydä israelilaisina, mikä johtaa harhaan kuluttajia. Väärä alkuperämerkintä rikkoo EU:n kuluttajalainsäädäntöä, mutta viime vuosina merkintöjä on vaadittu etenkin poliittisena painostuskeinona Israelia vastaan. Kansalaisjärjestöt ovat vaatineet tuotteiden merkintää ja yrityksiä on vetäytynyt siirtokunnista. Iso-Britannia, Belgia ja Tanska ovat ottaneet jo käyttöön merkintäohjeistuksen.

Akateeminen boikotti

Iso-Britannian lääkärit ovat 2016 vaatineet Israelin poistamista Maailman lääkäriiliitosta (WMA) perustuen väitteille hoitoon hakeutuvien palestiinalaisten potilaiden lääketieteellisestä kiduttamisesta. Noin 71 brittilääkäriä on alkanut painostaa Maailman lääkäriiliittoa peruuttamaan Israelin jäsenyyden vedoten Israelin lääkäreiden edustajan Ze’ev Feldman Knessetin istunnossa antamaan lausuntoon ”meidän lääkimme suorittavat palestiinalaisten potilaiden lääketieteellistä kidutusta”. Istunnossa käsiteltiin Israelin akateemisiin instituutioihin kohdistuvaa boikottia.

Johannesburgin yliopisto katkaisi 2011 suhteensa Ben-Gurionin yliopistoon. Monien maiden akateemiset järjestöt ja yhdistykset ovat liittyneet Israelin akateemiseen boikottiin. Tuhannet akateemiset ihmiset allekirjoittavat akateemisen boikotin vaatimuksia. Fyysikko Stephen Hawking perui 2013 osal-

listumisensa presidentti Shimon Peresin isännöimään konferenssiin Israelissa.

Kulttuuriboikotti

Israelin valtio käyttää kulttuuria propagandana (hasbara) oikeuttaakseen miehityshallinnon, siirtokuntakolonialismin ja apartheidin, jotka kohdistuvat palestiinalaisiin. Monet kulttuuriryöntekijät ja –järjestöt boikotoivat kulttuuritilaisuuksia, joissa Israel on mukana osallistujana tai järjestäjänä kuten Naomi Klein ja Angela Davis. Monet israelilaiset taiteilijat toimivat Israelin ”kulttuurilähettiläinä”.

Tuhannet taiteilijat ja kulttuuriryöntekijät tukivat 2015 allekirjoituksillaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja monissa muissa maissa kulttuurista boikottia. Monet tunnetut taiteilijat tai ryhmät ovat peruuttaneet osallistumisen tilaisuuksiin Israelissa kuten Elvis Costello, U2, Björk ja Jean-Luc Godard. Useat kulttuuriset laitokset ovat kieltäytyneet Israelin valtion rahoituksesta. Urheiluboikottia pyritään saamaan aikaan Israelin kohdalla. Esimerkiksi maan jalkapalloliittoa yritetään saada pois FIFA:sta siirtokuntatoiminnan vuoksi.

Pakotteet

Valtiotason toimia ovat pakotteet kuten talous- ja muut pakotteet. Kuinka saada Suomi mukaan pakotteisiin, kun se on lännettynt eli noudattaa ”lännen” (USA&NATO&EU) linjaa? EU-parlamentti äänesti 2002, että Israel pitäisi julistaa asevientikieltoon. EU-komissio sivuutti parlamentin äänestystuloksen. Kansalaisyhteiskunta on jo pystynyt painostamaan EU:ta siihen, että se on asettanut pakotteita siirtokunnille.

Vuoden 2013 helmikuussa eräät EU:n diplomaatit kehittivät EU:ta aloittamaan taloudelliset pakotteet Israelin siirtokuntia vastaan. Diplomaattien mukaan EU:n on lisäksi lakkautettava eurooppalaisten yhtiöiden tuki siirtokunnille ja ryhdyttävä toimiin siirtokuntien ”estämiseksi”. EU:n diplomaatit kutsuivat siirtokuntahanketta ”systemaattiseksi, tarkoituksenmukaiseksi ja provokatiiviseksi”.

Sijoitusten poisvetäminen

Suomessa on esimerkkinä liikeneyritys Veolia. ICAHD (perustettu 1997) on lyhenne sanoista Israeli Committee Against House Demolitions - israelilainen komitea talojen tuhoamista vastaan. ICAHD Finland (perustettu 2009) kirjoitti Veolias-ta raportin ”Suora tie miehitykseen” ja lähetti sen pääkaupunkiseudun kuntien valtuustojen jäsenille sekä HSL:n hallitukselle. Raportissa selvitetiin Veolian osallisuus kansainvälisen oikeuden rikkomuksiin muun muassa rakentamalla miehityksille alueille infrastruktuuria.

Yrjö Hakanen teki Helsingin valtuustossa aloitteen, ettei HSL tekisi enää sopimuksia Veolian kanssa. Veolia päätti lopettaa kaiken toimintansa miehityksillä alueilla, kun käsittelyn kolmas kierros oli menossa. Veoliaa vastaan kampanjoitiin useissa maissa.

Maailmanpolitiikan professori Teivo Teivainen ja ICAHD Finlandin puheenjohtaja Syksy Räsänen tekivät vetoomuksen Helsingin yliopistossa (HY). HY käytti turvallisuusyrittystä G4S, joka on osallinen kansainvälisen oikeuden rikkomuksiin liittyen palestiinalaisalueiden miehitykseen. Vetoomus HY:n ja G4S:n yhteistyön lopettamiseksi keräsi paljon allekirjoituksia HY:n tiedekunnissa. Lopulta HY ei enää jatkanut sopimusta G4S:n kanssa.

Päämäärä

BDS-liikkeen tavoitteena on yhden valtion ratkaisu eli apartheidin lopettaminen ja siirryttäen demokratiaan. Yhden valtion ratkaisua hahmotellut palestiinalainen toimittaja Ali Abunimah on todennut, että maa voi olla juutalaisvaltio ja palestiinalaisvaltio ”yhtäläisesti, samanaikaisesti ja vailla ristiriitaa”. Näin Israel voisi hyväksyä paikkansa Lähi-Idässä. Israelin juutalaisten ja palestiinalaisten yhteinen demokraattinen valtio voisi toimia esimerkkinä muille.

Hannu Kautto

Lähteet: Rauhan Puolesta 4/2017; Syksy Räsänen, Israelin apartheid; verkko.

Sota kypsyi kapitalistisen maailman sisällä.... Molotov-Ribbentrop-sopimuksen tausta (osa 2)

Jatkoa sivulta 12

Hän sanoi muun muassa, että ei pidä sulkea pois mitään mahdollisuutta vallitsevan tilanteen muuttamiseen Euroopassa ja totesi, että ”näihin kysymyksiin kuuluvat Danzig, Itävalta sekä Tšekkoslovakia.” Näin hän antoi Hitlerille ”vapaat kädet” toimia Keski- ja Itä-Euroopassa. Samalla hän osoitti Hitlerille ne hyökkäysten suunnat, jossa hitleriläiset kohtaisivat vähiten vastustusta Englannin hallituksen taholta.

Fasistien hyökkäys Etiopiaan sai länsivaltojen tuen

Kapitalistinen maailma alkoi luisua kohti sotaa. Fasistit siirtyivät 30-luvun puolivälissä selkeästi aseellisen toiminnan linjalle ilman, että se vaikuttanut mitenkään eurooppalaisten päättäjien asenteisiin. Näihin toimiin kuuluivat monet hyökkäykset, jotka Saksa liittolaisineen toteutti Englannin, Ranskan ja Yhdysvaltain myötävaikutuksella. Tällaisia olivat hyökkäykset Mantšuriaan, Etiopiaan, Espanjaan, Kiinaan, Itävaltaan, Liettuaan ja Puolaan, josta alkoi 2. maailmansota.

Italia aloitti laajentumisen hyökkäämällä Ual-Ualin alueella 5.12.1934 etiopialaisten joukkojen kimppuun. Samalla se tutki länsimaiden reaktioita. Kapitalistinen

maailma ei selkeästikään vastustanut Italian toimia. Kansainliitto pysyi toimeettomana. Vain Neuvostoliitto Kansainliitossa vastusti Italian toimia. Ranska tuki Italiaa, koska hyökkäys heikensi Englannin asemia Afrikassa. Englannin reaktio oli myönteinen, koska Italia oli tukenut Englantia sen Ranskan ja Neuvostoliiton vastaisissa toimissa. USA otti ”puolueettoman kannan” kieltäen sotatarvikkeiden viennin sotiviin maihin. Italian ja Etiopian voimasuhteista johtuen tämä laki tuki Italiaa. Ranskan Lavalin ja Mussolinin neuvottelujen tuloksena hyväksyttiin julilausuma, joka käytännössä merkitsi Ranskan hyväksyntää Italian toimille. Italia sai Ranskalta käyttöönsä alueita Afrikassa. Ison Britannian poliittinen johto puolestaan kehotti Mussolinia hyökkäämään ”kohteliaasti” Englannin etuja vastaan, niin Englanti ei puutu asiaan. Englanti ei halunnut rikkoa suhteitaan Italiaan, joka auttoi sitä sen Neuvostoliiton ja osin Ranskan vastaisissa toimissa.

Hyökkäyssodan Italia aloitti 3.10.1935 ja Etiopian vakinaisten joukkojen vastustus murrettiin vuoden 1937 alussa. Etiopiassa hyökkääjät kykenivät kuitenkin pitämään valtaansa yllä vain linnoittamisensa tukikohdissa, jotka olivat patrioottien saartamia.

Neuvostoliiton vaatimukses-

ta Kansainliiton oli pakko julistaa Italiaa hyökkääjäksi ja kehottaa soveltamaan sitä kohtaan pakotteita. Italian hyökkäys olisi voitu pysäyttää nopeasti pysäyttämällä öljyn vienti. Kansainliiton ulkopuolella oleva USA ei suostunut tähän, jolloin myöskään Ranska ja Englanti eivät voineet antaa USA:lle yksipuolista kauppaa-etua. Läntisiin suurvaltoihin vetosi myös Mussolinin vakuuttelut, että fasismin romahtaminen Italiassa johtaisi vasemmistolaiseen ja Neuvostoliiton tavoitteille myönteiseen hallitukseen. Kansainliitto toteutti Italiaa kohtaan vain riisuttuja pakotteita ja Englannin aloitteen pakotteet lakkautettiin.

Heikki Männikkö

Lähdekirjallisuus:

Marsalkka Žukovin muistelmat: WSOY, Porvoo 1970
Grigori Deborin: 30 vuotta suuren voitosta, Edistys 1975
Ivan Maiski: Kuka auttoi Hitleriä, Edistys Moskova-Petroskoi
Vilnis Sipols, Mihail Harlamov: Toisen maailmansodan aattona, Novosti (APN) Moskova
Pekka Wisuri: Saksan kenraali Suomen päämajassa, Docendo Oy 2017
A.J.P.Taylor: Toisen maailmansodan synty, Kirjayhtymä 1962

Halpaa huvia

Kaikissa suomalaisissa sanomalehdissä irvailaan USA:n äskettäin valittua presidenttiä Donald Trumpia. Hän on vain rahanteossa menestynyt liikemies kuten meidän pääministerimme Sipilä. Ei ole heidän vikansa, että ovat tulleet valituksi nykyisiin virkoihinsa. Vapaissa markkinatalousmaissa kuten Amerikan Yhdysvalloissa valitaan aina presidentiksi paras mies, jonka rahalla saa.

Demokratia on kytköksissä varallisuuteen, joten me vähemmän varakkaat emme voi vaihtaa vallassa olevaa presidenttiä tai pääministeriä. Varsinkaan vieraan turvallisuuden presidenttiä, vaikka kyseisen maan presidentteillä on tapana vaihtaa toisten maiden presidenttejä ja hallituksia. Mutta meillä on valta, jos tahtoa on, olla ostamatta USA:n sotateollisuuden tuotteita. Niitä ei pidä hankkia muistakaan maista.

Euroopan historiassa on riittävästi esimerkkejä siitä, mitä turvallisuutta aseisiin luottaminen tuo. Ne ovat kuoleman ja tuhon työkaluja. Mieliä pidemuokkaus

valmistelee taas kerran uutta sotaa. Kaikki on vain puolustautumista. Ainoastaan Venäjä ja Pohjois-Korea hyökkäävät.

USA toi Suomeen Barac Obaman aikana isäntämaasopimuksen. On selvää kuka se ”isäntä” on myös Donald Trumpin aikana. Sopimus on purettava, ettemme joudu taas taistelutantereeksi kuten saksalaisen kauttakulkusopimuksen aikana. Ihmisten suojaksi riittää rajavartiosto ja poliisi.

Aseisiin perustuva turvallisuus tarkoittaa sitä, että valtioiden välisiä kiistoja yritetään ratkoa tappovälineitä heristelemällä. Jos näitä työkaluja ei ole käytettävissä, niin kiistat joudutaan ratkomaan neuvottelemalla.

Viljo Heikkinen vanhempi huoneenrakentaja Lapinlahti 28.4.17

Työ KDKT:n puolesta on taistelua kapitalismia ja imperialismia vastaan

Korean niemimaan tilanne on hyvin kireä. Ei liene liioiteltua sanoa, että sodan uhka on todellisempi kuin koskaan Korean sodan päättymisen jälkeen v. 1953. Tilanteen on kiristänyt äärimmilleen vain ja ainoastaan Yhdysvaltojen ja muiden imperialististen voimien aiheuttama uhkailu ja painostus KDKT:aa kohtaan. Erityisen vaarallisen tilanteesta tekee, että kyseessä on kahden ydinasevaltion välinen kiista. Toisaalta korealaiset itse pitävät tätä tilannetta lieventävänä seikkana – kahden ydinasevaltion välillä ei koskaan ole käyty sotaa.

Tässä on myös tämän hetkisen jännityksen yksi alkusyy. Yhdysvallat ei hyväksy ajatusta siitä, että KDKT:sta on tullut ydinasevaltio. Korean ydinaseiden myötä Yhdysvallat on menettänyt tosiasiallisen mahdollisuutensa hyökätä Koreaan. KDKT pystyi vastaamaan hyökkäykseen siten, että siitä olisi Yhdysvalloille todellista vaaraa.

USA:n aggressioilla pitkä historia

Palataanpa nykytilanteeseen johdaneeseen historiaan. USA:n interventiot Koreaan alkoivat jo 1800-luvulla, jolloin osana kapitalismin laajentumista USA halusi avata Korean markkinat amerikkalaiselle pääomalle turvataksaan kapitalismin kasvun Yhdysvalloissa. Esimerkkinä voidaan mainita amerikkalaisen vakoilualuksen, General Shermanin upottaminen Taegong joella lähellä Pjongjangia vuonna 1866.

Samankaltaiset tavoitteet olivat amerikkalaisilla myös Korean sodassa 1950-luvulla, jolloin he hyökkäsivät Koreaan. Hyökkäys oli vastaus Korean kansan osoittamaan demokraattiseen mielipiteeseen rakentaa yhteiskuntaa omista lähtökohdistaan käsin. Korean niemimaan historia onkin tiiviissä yhteydessä amerikkalaisen imperialismiin historiaan.

Tavoite ydinaseettomasta Korean niemimaasta

Sodan jälkeen KDKT:n tavoitteena oli ydinaseeton Korean niemimaa. KDKT:n presidentti Kim Il Sung allekirjoitti ydinsulkusopimuksen vuonna 1985. Tavoite oli järkevä ottaen huomioon sen aikaisen sotilas-teknologian. Amerikkalaiset halusivat sijoittaa ydinaseita Korean niemimaalle Etelä-Koreaan. Sitten ydinaseteknologia kehittyi ja sukkellusveneiden merkitys ydinaseiden laukaisualustoina kasvoi. Ei ollut enää merkitystä sillä, onko Etelä-Korean alueella ydinaseita vai ei. Ydinaseeton Korean niemimaa menetti merkitystään KDKT:n turvallisuuden takaajana.

Itäeurooppalaisen sosialismin hävittyä 1990-luvun alussa KDKT:n yhteiskunta kohtasi suuria vaikeuksia sosialistisen kaupan tyrehtyessä. Samaan aikaan maata kurittivat suuret luonnonkatastrofit. KDKT kuitenkin selvisi juche-aatteen mukaisen omavaraisuutensa turvin, vaikkakin suurin uhrauksin. Suurin ongelma oli tuolloin ja on edelleenkin energiapula. Vastauksena siihen KDKT alkoi rakentaa ydinvoimalaa neuvostoliittolaiseen teknologiaan perustuen.

Ydinvoimasopimus 1994

Amerikkalaiset eivät tätä hyväksyneet. KDKT:n ja USA:n välille solmittiin sopimus vuonna 1994, jossa sovittiin ydinvoimalahankkeen jäädyttämisestä. USA lupasi vastikkeeksi toimittaa öljyä siirtymäaikana ja rakentaa kaksi kevytvesivoimalaa, joiden polttoaine ei kelpaisi ydinaseiden valmistukseen. Sopimuksessa

sovittiin myös vihamielisen propagandan lopettamisesta maiden välillä ja ponnisteluista diplomaattisuhteiden solmimiseksi.

Kansainvälisesti tunnustettu kiistaton tosiasia on, että USA ei pitänyt omaa osuuttaan sopimuksesta. Voimallistustyömaille saatiin aikaiseksi 10 vuoden aikana vain suuri kuoppa, eikä voimalan rakennustöitä koskaan aloitettu. USA selvästikin laski, että KDKT:n yhteiskunta romahtaa ennen sopimuksen määräaikaa. Väärin arvioitu.

Sopimusrikkomuksen myötä KDKT:lle kävi selväksi, että USA:han sopimuskumppanina ei voi luottaa. Energian saannin turvaamiseksi KDKT oli pakotettu jatkamaan ydinvoiman kehittämistä. Harmillisen pitkä tauko yhteiskunnan kehittämisessä kuitenkin syntyi USA:n kanssa solmitun turhan sopimuksen myötä.

Uhka KDKT:aa kohtaan kasvaa

Merkittävä käänne tapahtui vuonna 2002, jolloin USA:n presidentti Georg W. Bush nimesi KDKT:n pahan akselille yhdessä Irakin ja Iranin kanssa. USA hyökkäsi Irakiin vuonna 2003 ja kaatoi Saddam Husseinin hallinnon. Irakin sota on tappanut 1,4 miljoonaa ja vammauttanut pysyvästi neljä miljoonaa irakilaista. Amerikkalaisten hyökkäys tehtiin muka joukkotuhouksien tuhoamiseksi. Viitteitäkin joukkotuhouksista ei löytynyt. Todellinen syy oli pikemminkin siinä, että Irak harjoitti riippumatonta politiikkaa, jossa amerikkalaiselle kapitalismille ei oltu annettu täyttä toimintavapautta Irakissa. Samaan aikaan Bush viisioi, että amerikkalaiset ovat valmiit hyökkäämään Koreaan vaikka ydinasein sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän kaatamiseksi.

Irtautuminen ydinsulkusopimuksesta oli välttämätöntä

Hyökkäys Irakiin samoin kuin Jugoslavian ja Afganistanin tapahtumat olivat sysäys KDKT:n oman ydinaseen kehittämiselle. KDKT irtaantui ydinsulkusopimuksesta vuonna 2003. Korealaiset näkivät aivan oikein, että mitkään sopimukset eivät voi taata kansalaisten oikeutta kehittää yhteiskuntaa sosialismin pohjalta. Iran suostui sopimukseen lännen kanssa jokunen vuosi sitten. Nyt presidentti Donald Trump kaavaillee irtautuvansa sopimuksesta. Jos haluaa kehittää yhteiskuntaa kansalaisten toiveiden mukaisesti, ei länsivaltoihin sopimuskumppaneina kannata luottaa.

Mediassa KDKT:aa on syytetty laittomasta irtautumisesta ydinsulkusopimuksesta. Ydinsulkusopimuksen 10 § kuitenkin mahdollistaa irtautumisen. Kohta kuuluu: ”Jokaisella osapuolella on kansallisen riippumattomuutensa perusteella oikeus erota sopimuksesta, jos se katsoo, että poikkeukselliset, tämän sopimuksen asiapiiriin liittyvät tapahtumat ovat vaaranta-

Korean niemimaalla tilanne on koko ajan jännittynyt. Maaliskuussa 2010 upposi sotaharjoituksissa Etelä-Korean tykkivene. Sen jälkeen järjestettiin USA:n kanssa useita yhteisiä sotaharjoituksia. Marraskuussa tilanne kehittyi Koreoiden väliseen tykkivälikohtaukseen, joka kiristi tilanteen äärimmilleen. Maailmalla työläiset osoittivat mieltään Pohjois-Korean puolesta.

neet sen elintärkeät edut. Sen tulee ilmoittaa tällaisesta eroamisesta sopimuksen kaikille muille osapuolille sekä Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvostolle kolme kuukautta etukäteen. Tällaisen ilmoituksen tulee sisältää selitys niistä poikkeuksellisista tapahtumista, joiden se katsoo vaarantaneen elintärkeät etunsa.”

Juuri näin KDKT on toiminut eikä ole epäilystäkään siitä, etteikö geopolittinen tilanne olisi Korean niemimaalla muuttunut vuodesta 1985. Irtautumiseen on siis aivan selvät juridiset perusteet.

Informaatioisota KDKT:aa vastaan

Sen ohella, että KDKT:n kohdistuu jatkuva sotilaallinen uhka, siihen kohdistuu valtava informaatioisota. Porvarillisissa tiedotusvälineissä puhutaan paljon valeutisista ja valemediasta. Korean kysymyksessä koko porvarillinen tiedotusvälineistö välittää valeutisia ja toimii aivan kuten valemediaksi syytetty mediaakin. Kenellekään toimittajalle ei ole

epäselvää, etteivätkö KDKT:n kansaan ja yhteiskuntaan kohdistuvat eriskummallisuudet olisi valhetta. Siitä huolimatta niitä levitetään ja niihin uskotaan.

Kyseessä on perinteinen sodankäynnin muoto, jossa kotirintamaa muokataan hyökkäykselle sopivaan kuosiin. En viitsi ryhtyä listaamaan merkittävimpiä valeutisia, niistä on kirjoitettu paljon. Otan kuitenkin toisenlaisen esimerkin parin viikon takaa.

KDKT:n ulkoministeri totesi Korean niemimaan olevan ydinsodan paritaalla. Yle uutisoi, että Pohjois-Korea uhkailee ydinsodalla. Kaikki median välittämät korealaisien lausunnot kannattaakin tarkastaa alkuperaisista lähteistä.

Loikkarien kertomukset osana informaatioisota

Nostan esiin myös kysymyksen Korean ihmisoikeuksista. YK:n ihmisoikeusraportit perustuvat yksinomaan loikkareiden kertomuksiin. Tarkemmissa selvityksissä näistä kertomuksista on paljastunut systemaattisia epäselvyyksiä. Esimerkiksi hyvin kuuluisan ja yleisen Leiri 14 teoksen on osoitettu olevan sepitettyä. Kirjoittaja Shin Dong Hyuk ei syntynyt leirillä, eikä ollut poliittinen vanki. Asia selvisi KDKT:n julkaistua hänen isänsä haastattelun youtube videolla. Toinen ”poliittinen” vanki Lee Soon Ok taas väitti nähneensä, miten kristittyjä teloitettiin upottamalla sulatettuun rautaan. Kävi ilmi, että asiassa ei ole mitään perää ja että hankaan ei ole ollut poliittinen van-

ki. Hänet oli tuomittu korruptiosta ja valtion varojen väärinkäytöstä.

Lisäksi eteläkorealaiset ihmis-oikeusaktivistit ovat pitäneet kyseenalaisena sitä, että toimittajat ovat maksaneet loikkareille jopa 500 dollaria tunnilta heidän haastatteluistaan. Haastateltavat ovat kertoneet lehdistölle sellaisia juttuja, joita lehdistö on halunnut kuulla. Jos leirien tilanne olisi sellainen kuin mitä loikkarit kertovat ja jos nämä loikkarit olisivat syntyneet leireillä? Miten he olisivat päässeet pakenemaan näin hyvin vartioiduilta leireiltä? Miten he olisivat voineet lahjoa vartijat suurilla summilla, jos eivät olisi olleet koskaan missään tekemisissä rahatalouden kanssa ja miten he olisivat voineet paeta jalkaisin Kiinaan läpi koko Korean, halki vuoristojen kenenkään huomaamatta?

Yhteenvetona totean, että kaikkien on syytä perehtyä alku-peräislähteisiin, mikäli mahdollista ja suhtautua Korea uutisointiin varauksella. Onhan meille edistysellisiä ihmisille selvää, miten media muokkaa maailmankuvaa muisakin asioissa.

Sodan välttäminen on kaikkein tärkeintä

KDKT:n kaikkein tärkeimpänä tavoitteena on välttää sota. He näkevät, että tämä on mahdollista, mikäli he ovat varustautuneet siihen kyllin hyvin. Lopullisena tavoitteena on myös ydinaseettomuus, mutta siten, että kaikki ydinaseet riisutaan koko maailmasta samassa prosessissa. Yksipuolisesti KDKT ei tule koskaan luopumaan omista ydinaseistaan.

Kaikki tuki KDKT:lle.

Juha Kiekksi

Venezuelan Yhdistynyt Sosialistipuolue voitti aluevaalit

Venezuelan bolivaarisen tasavallan kansallinen vaalineuvosto vahvisti 15.10.2017, että presidentti Nicolás Maduro'n johtama Venezuelan yhdistynyt sosialistipuolue (PSUV) voitti äskettäin järjestetyt alueelliset vaalit. PSUV sai yhteensä 18 kuvernöörin paikkaa 23 paikasta. Äänestysprosentti ylsi vaaleissa 61,14 %. Se oli korkein äänestysaktiivisuus 18 vuoteen.

Vaalihuone Venezuelassa muistuttaa suomalaista järjestelyä. Vaali-paikka ilmeisesti paikallisella koululla ja näkösuoja pahvista.

Kansallisen vaalineuvoston (CNE) puheenjohtaja Tibisay Lucenan selvityksen mukaan ääniä annettiin valtakunnallisesti yhteensä 13 559 äänestyspaikalla. PSUV voitti seuraavissa osavaltioissa: Amazonas, Apure, Aragua, Barinas, Bolívar, Carabobo, Cojedes, Falcon, Guárico, Lara, Miranda, Monagas, Portuguesa, Sucre, Trujillo, Yaracuy, Delta Amacuro ja Vargas. Maan oppositiota edustava liittoutuma MUD sai tyytyä vain viiteen kuvernöörin paikkaan (ääniosuus 45 %).

PSUV:n äänimäärä ylsi näissä vaaleissa 54 % äänien kokonaismäärästä. Puolueen saama tulos on huomattavasti parempi kuin v. 2015 parlamenttivaaleissa, jolloin PSUV kärsi murskatappion maan oikeisto-oppositiolle. Presidentti Maduro'n johtama sosialistihallitus on kyennyt palauttamaan kansan tuen ja luottamuksen itselleen jo kahdessa vaalissa peräkkäin. Edellisen kerran tämän tapahtui 30.8.2017 perustuslakia säätävän kokouksen vaaleissa, jossa yli kah-

deksan miljoonaa venezuelalaista asettui tukemaan presidenttiä maan opposition vaaliboikotista ja sen harjoittamasta äänestyspaikkaterrorista huolimatta.

Oppositioiliittoutumaa edustavat Demokraattinen toiminta (AD) voitti neljässä osavaltiossa: Anzoátegui, Mérida, Táchira ja Nueva Esparta ja Oikeus ensin – puolue Zulian rajaseudun osavaltiossa. Oikeisto-opposition liittoutuman (MUD) kannatus on pienentynyt 2,7 miljoonalla äänellä verrattuna v. 2015 parlamenttivaaleihin. Oppositio syytti tapansa mukaan maan hallitusta vaalivilpistä.

Yhdysvaltojen poliittista ja taloudellista tukea nauttivan Venezuelan oikeisto-opposition etsikko aika näyttää kuluneen umpeen. Väkivaltainen mellakointi, maan talouden jatkuva sabotoiminen ja maan laillisen hallituksen horjuttaminen on kääntynyt sitä itseään vastaan.

On tärkeää, että tästä PSUV:n saavuttamasta vaalivoitosta tiedotetaan mahdollisimman laajasti tiedotusvälineissä, koska Suomen valtamedia vaikeuttaa asiasta kuitenkin lukuisilla eri kielillä. Bolivaarinen vallankumous jatkuu!

**Matti Laitinen
Hands Off Venezuela**

KESÄN 1918 MUISTOT

Luettuani Unto Kiiskisen kirjan ”Kesän 1918 muistot” en kykene ymmärtämään enkä hyväksymään valkoisten suomalaisten raakuutta. He pitivät punaisten puolella olevia ihmisiä ali-ihmisinä ja haittaeläiminä, joiden suku kuului sammuttaa. Tämä häpeällinen ja vaiettu kansanmurha on käännetty julkisessa viestinnässä vapaussodaksi ja oikeutetuksi isänmaallisuudeksi. Kun ihmistä nöyryytetään, riistetään ja räätäkätään, hän alistuu, kuolee tai nousee oikeutetusti kapinaan. Enemmistön vaatiessa osaansa yhteiskunnallisen vaurauden jaossa valtaapitävät vetoavat säätämiinsä lakeihin ja turvautuvat väkivaltaan. Kiiskisen kirja piirtää mielestäni realistisen kuvan valkoisen sankaruuden ja valkoisen vapaussodan jälkihoiton kammottavuudesta.

Kansanmurha

Talvella 27.1. – 15.5.1918 soditus-
sa Suomen sisällissodassa kuoli n. 8
000 ihmistä. Punaisten hallitsivat so-
dan aikana Etelä-Suomea ja valkoiset
Keski- ja Pohjois-Suomea. Kum-
mankin osapuolen sotilaallinen vah-
vuus oli noin 80 000 sotilasta. Unto
Kiiskisen mukaan ”yli satatuhatta ih-
mistä pidätettiin tai vangittiin vielä
rauhan aikana, ja heistä 32 000 ta-
pettiin tahallisesti tavalla tai toisel-
la. Tuhannet ihmiset murhattiin sik-
si, että he puhuivat 8-tuntisesta työ-
päivästä, kuuluivat työväenyhdis-
tykseen tai kieltäytyivät lähtemästä
kutsuntaan.

**Suomessa surmansa saaneet
ulkomaalaiset mukaan laskettuna
kuolleiden määräksi tulee 43 000
henkeä.** Sairaiden hautaaminen elä-
vältä ja vankien polttaminen oli eräs
surmaamisen tapa. Alkususäyksen
laajamittaiselle kansanmurhalle an-
toi valkokenraali Mannerheim päi-
väkäskyllään helmikuussa 1918. Hän
salli ampuu punavangit heti paikan
päällä. Teloituksista muodostui pian
valkoisen Suomen tapa.

**Oma isoisäni Aaro Laitinen
taisteli Punakaartin riveissä** Kar-
jalan rintaman läntisimmällä rint-
malohkolla Joutsenossa. Huhtikuun
lopulla 1918 hävityn taistelun jäl-
keen hänen komppaniansa riveistä
joka viides mies ammuttiin. Isoisäni
säästyi teloitukselta, koska hän oli
tuolloin vasta 17-vuotias poika. Kol-
men seuraavan viikon aikana Lap-
peenrannassa teloitettiin ainakin
437 punaista tai sellaiseksi epäiltyä.
Aaro Laitinen joutui Lappeenrannan
vankileirille, jonne suljettiin noin 3
000 punavankia. Heistä 700 kuoli
leirillä. Isoisäni säilyi hengissä, kos-
ka hänen enonsa, valkoisten puolel-
la sotineet, pelastivat hänet leiriltä.

Tavallinen teloitustarina

Unto Kiiskinen kertoo kirjassaan Lil-
jelundin työtäisperheen armotto-
masta kohtalosta. Perheen isä työ-
kenteli sahatyömiehenä Forssan sa-
halla. Vanhin poika toimi apumie-
henä samassa työpaikassa. Äiti oli
pumpulitehtaassa siivoojana. Per-

heen tyttäristä vanhempi oli 16-vuo-
tias ja nuorempi vasta 13-vuotias.
Perhe osallistui aktiivisesti paikal-
lisen työväentalon toimintaan. Ko-
tiin heille tuli Työmies-lehti. Tässä
oli kaikessa raskaudessaan heidän
rikoksensa.

**Isä ja poika liittyivät v. 1918
työväen järjestyskaartiin.** Äiti toi-
mi työväentalolla keittiöhommis-
sa ja poika huoltotöissä. Vanhin ty-
tär oli harjoittelijana valokuvausliik-
keessä. Huhtikuussa valkoiset saa-
puivat Jokioisille ja Forssaan. Fors-
san punakaartilaisten riveissä tais-
televa isä katosi lopullisesti. Poika
ammuttiin.

**Toukokuun lopulla suojelus-
kuntalaiset veivät äidin ja van-
himman tyttären sekä häpäisi-
vät kotimökin.** He joutuivat kent-
täoikeuteen, jossa heidät tuomitiin
kuolemaan kapinan lietsomisen
ja kaikenlaisen laittomuuden vuok-
si. Heidät ammuttiin samaan kuop-
paan Jokioisten Lamminkankaalle,
jossa makasi jo ennestään perheen
poika ja kymmeniä muita kuole-
maantuomittuja. Jokioisten suoe-
luskunnan päällikkö Kaarlo Skut-
nabb täydensi lahtauksen ampu-
malla teloitettuja vielä pistoolilla
päähän.

**Keskitysleirielämää hen-
nalassa**

”Taas parin viikon kuluttua meidät
vietiin Hennalaan. Majoitettiin toi-
seen pitkään kasarmiin. Nyt jo näim-
me, mitä on olla vankina. Huoneet
olivat niin täynnä, kuin vain lattial-
le mahtui. Ilma oli huono. Useimmil-
la oli jotain ryysyjä peittona, toisil-
la jopa allekin pantavaksi. Me ma-
joituimme vintille. Päivällä siellä oli
kuuma, kun kasarmeissa oli mustat
peltikatot. Ilma oli ainakin paljon pa-
rempi kuin kasarmissa sisällä... Eräs
omalaatuinen painajainen meillä
siellä leirillä oli. Se oli sellainen, että
sitä ei usko todeksi kukaan, joka ei
sitä nähnyt. Se täiden paljous! Aina-
kin pari kertaa päivässä ne nypittiin
pois ja yleensä tapettiin... Ruoka, se
oli jotain sellaista, jota ei luulis, et-
tä tämän vuosisadan puolella jou-
tuu ihmiset syömään. Raaka-ainee-

na olivat kuivatut juurekset ja peru-
nat sekä kapakalat, kuivattua ja suo-
lattia turskaa. leipää ei juuri saatu.”
(Kesän 1918 muistot, s. 175)

**Hennalan heikkolaatuinen ra-
vinto mm. Kauran akanat** aiheut-
tivat peräsuoleen kivikovan tulpan.
Ummetus johti suolen repeämiin ja
kuolemaan, kun sitä ei osattu avata.
Kehnon ravinnon johdosta pahim-
pana aikana keskitysleirissä kuoli
päivittäin jopa noin 70 vankia vuo-
rokaudessa. Vakituinen vangeista
koottu hautausporukka kuskasi ns.
”nappulartaitilla” ruumiita joukko-
hautaan.

**Hennalassa vangit tutkittiin
ja luokiteltiin kolmeen luokkaan.**
Kukin sai oman numeronsa, joka oli
lyöty mustaan, pyöreään peltipa-
laan. Ensimmäiseen luokkaan jou-
tuminen merkitsi kuolemaa tai elin-
kautista. Leirillä ampumalla teloitet-
tujen ihmisten määrä kohosi kym-
meniin tuhansiin.

**Aseettomia vastustajia on
kohdeltava kunnialla**

Talvella 1918 punaisen Suomen
alueella tapahtui jossain määrin pi-
dätyksiä ja vangitsemisia. Suurin
vankien ryhmä lienee ollut Kirkko-
nummella helmikuussa antautuneet,
joita oli 500 miestä. Heidän vankeu-
tensa kesti kaksi kuukautta, eikä
silloin teloitettu ketään. Vangit
saivat lukea kirjoja, vieraita sai hei-
dän luonaan käydä ja ruokailu oli
normaalia (Kjell Westö: Missä kuljim-
me kerran, Otava 2006). Lopulta hei-
dät kaikki 506 henkeä vapautettiin
vahingoittumattomina 12.5.1918.
(Tuomas Hoppu: Vallatkaa Helsinki,
Gummerus 2013) Punaisten hallin-
to ei perustanut keskitysleirejä ei-
kä tappanut ketään nälkään. Jotkut
punaisten määräämät vartijat käytti-
vät oman käden oikeutta ja murha-
sivat pidätettyjä. Tunnetuin tapaus
lienee Mustialan maatalouskoulun
oppilaiden murhaaminen junassa
vankien siirron aikana.

**Punaisen kansanvallan joh-
to kielsi ankarasti joukoiltaan
omavaltaiset ryöstöt ja murhat.**
Punaisten esikunnan helmikuus-
sa 1918 julkaisemassa lehdessä Tie-

**Kuvassa SKP:n Janakkalan- ja
SKP:n Hämeenlinnan seudun
osastojen ryhmä vappuna 2013
Valkeakosken naiskomppanian
haudalla Hauhon Mustilassa.
Täällä valkoiset teloittivat 36 pu-
nakaartilaista 15-23 vuotiasta
tehtaantyttöä, pidettyään heitä
ensin yön vankina läheisessä la-
dossa.**

Naishomppania valloitti joitain päi-
viä aiemmin saksalaisten koneki-
vääritulessa Alvettulan sillan, jolloin
kylässä olleet 5000 punapakolaista
pääsivät jatkamaan pakomatkaansa.
Vähän myöhemmin naishomppania
osallistui Syrjänhaan taisteluun, jos-
sa valkoiset kärsivät merkittäviä tap-
pioita. Pian tämän jälkeen osa nais-
komppanian tyttöjä joutui saksalais-
ten vangiksi. Saksalaiset luovuttivat
heidät suomalaisille.

Vastoin määräyksiä vankeja ei

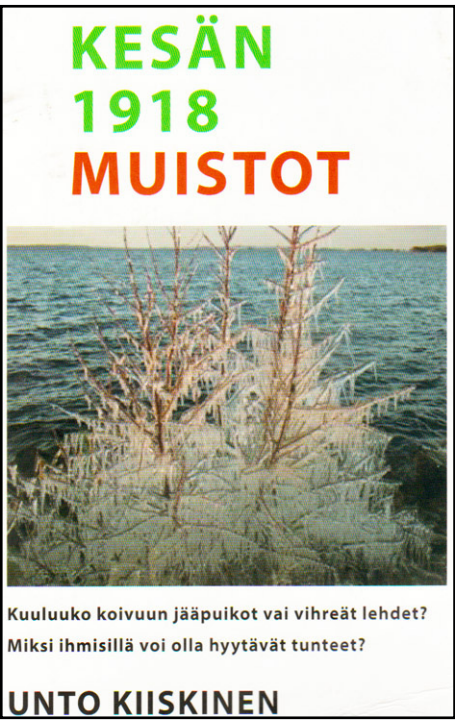

**viety vankien kokoamispaikkaan
vaan syvälle metsään,** jossa heitä
pidettiin yön yli ladossa ennen vap-
puaamuna ilman oikeudenkäyntiä
toimeenpantua teloitusta.

Monet tiedot viittaavat siihen,
että he joutuivat ennen teloitustaan

myös seksuaalisen väkivallan koh-
teeksi. Tapahtuma täyttää kaikki so-
tarikoksen tunnusmerkit. Tämä asia
tulisi virallisesti tutkia ja avata kaik-
ki ”arkistot”.

(KÄ/toim.)
Katso Kansan ääni 3/13, takasivu

**Unto Kiiskinen kirja ”Kesän 1918 muistot”
tarttuu kovaan aiheeseen: Milloin valko-
isen Suomi tunnustaa vuoden 1918 kan-
sanmurhan? Kansalaissota päättyi touk-
okuussa 1918. Kuitenkin siitä alkaneet ta-
pahtumat eivät tapahtuneet enää sodan
oloissa. Silloin tehdyssä köyhien ja sosia-
lismia kannattaneiden joukkosurmassa oli
vain yksi osapuoli, valkoinen Suomi ja sen
kapitalistit.**

donantoja Tammelan väestölle to-
dettiin: ”On tapahtunut tekoja, jotka
ovat mitä jyrkimmin tuomittavia...
ne salaperäiset murhat, joiden uh-
riksi aseettomat vangitut henkilöt
ovat joutuneet, on mitä inhoittavim-
pina tuomittava ja saatettava syylli-
set vallankumouksen vahingoittajat
rangaistukseen.” ”Yksityiset kosto-
toimet kaartimme puolelta on mitä
jyrkimmin kielletty. Sellaisiin tekoi-
hin syyllistyneet rangaistaan... sota-
oikeuden tuomion kaikella ankaruu-
della.” (Forssan punaisen kaartin esi-
kunta 13.2.1918)

**Vuosikymmenten suru ja
traumat**

”Olen lähes kahdeksankymppinen,
mutta edelleen tulee kipeä olo joka
kerta, kun luen vuoden 1918 tapah-
tumista. Äitini äiti eli mummuni pu-
hui aina kapinasta, kun joskus niis-
tä yleensä puhui. Hän menetti mie-
hensä kadonneena, vanhin poikan-
sa kuoli Hämeenlinnan leirillä ja toi-
seksi vanhin ammuttiin rintaman
edessä Hollolassa. Isäni isä kuoli
myös Hämeenlinnassa. Että olisi ol-
lut kaikki pielessä, myös isäpuoleni
ammuttiin Lahdessa. Olen syntynyt
Punkalaitumella. Kun puhutaan kan-
sanmurhasta, se oli Punkalaitumel-
la täydellistä. Arvioni mukaan pitä-
jän aikuisväestöstä lähes 10 % kuo-
li punaisten puolella. Vaikka synnyin
17 vuotta sen jälkeen, painui syväl-
le mieleeni mummuni suru, joka jos-
kus oli käsin kosketeltavaa. Ei liene
sattuma, että minusta tuli vasem-
mistolainen, vaikka mummy ja äi-
ti eivät paljon niistä asioista suos-
tuneet puhumaan. Kiitän sinua Unto
kirjasta, vaikka välillä tuli tippa sil-
mään.” (Taavi Lintunen, Tampere)

**Valkoisen suomen kan-
taisat ja perilliset**

Ensimmäisen maailmansodan jäl-
keisen maailman peri juoksuhaui-
doissa aikuistunut ja verkostoitunut
nuorten miesten joukko, joista muo-
dostui tulevien fasististen liikkeiden
etujoukko. Suomessa sisällissodan
jälkeen valkoiset sotaveteraanit ko-
kivat isänmaan pettämiseen heidät.
He alkoivat kehittää yhteiskunnalle
fasistisia ratkaisumalleja. He kaipasi-
vat vahvaa kansakuntaa ja kansallis-
valtiota, joka olisi poliittisesti, etni-
sesti ja uskonnollisesti yhtenäinen.

Suomessa fundamentalisti-
sella herännäisliikkeellä oli
suuri vaikutus kotimaisten
fasistien parissa. He kuvitteli-
vat totaalisen – uskonnolliset
ja moraaliset puitteet ylittä-
vän – vallan kansalaisiin kuu-
luvan valtiolle.

**”1920-luvusta tuli kan-
sallismielisen radikalismien
suuri vuosikymmen.** Sen ai-
kana syntyi radikaali järjestö-
kenttä, toimintatavat vakiin-
nuttivat muotonsa ja suoma-
lainen fasismi suoritti esiin-
marssinsa... Valkoisista val-
koisin Suomi kyyristyi puo-
lustusasemiin. Se linnoittau-
tui vapaussotaideologiaan,
maanpuolustuksen ja yhteis-
kunnan militarisoimistavoit-
teiden taakse suojeluskun-
tiin ja Lotta Svärdiin.” (Suo-
malaiset fasistit, s. 111–112)

**Fasistien ydinjoukkoon
lukeutui mm. sivistyneis-
tön suomalaisuusaktiivis-
teja,** Saksassa koulutettuja ja
sotineita jääkäreitä, valkoisia
sorakuoppamiehiä, heimo-
sotureita, suojeluskuntain-
toilijoita ja Akateemisen Kar-
jala-Seuran jäseniä. Punaish-
ten jahtaamiseen, kuuluste-

luihin, vankileirien vartioimiseen ja
lahtamiseen osallistuminen yhdis-
ti tuhansia valkoisia.

**Milloin valkoinen Suomi
tunnustaa tekemänsä kan-
sanmurhan?**

Unto Kiiskinen toteaa, että ”valtion
kustannuksella koottu nimiluettelo
vuoden 1918 sodasta ja sen jälkei-
sinä vuosina murhatuista on peitte-
levästi väärin otsikoitu: ”Sotaoloissa
1918–1922 surmansa saaneet”. Sisäl-
lissota päättyi jo toukokuussa 1918.
Siitä alkanutta köyhän ja sosialismia
kannattaneen kansanosan joukko-
murhaa ei voi sanoa sodaksi, siinä-
hän oli vain yksi osapuoli.

**Olemmeko palaamassa 100
vuotta sitten vallinnaisiin yhteis-
kunnallisiin luokkasuhteisiin?**
Uusliberalismiin olennaisesti kuulu-
va valtion tarjoamien peruspalvelui-
den supistaminen ja sosiaalipoliti-
kan tiukat säästöohjelmat ovat syn-
nyttäneet Suomeen yli miljoonan
köyhyysrajan alapuolella tai sen lie-
peillä elävän ihmisjoukon. Markki-
natalouden elementtejä on tuotu
estoitto mukaan julkishallintoon.
Tämän seurauksena yhteiskunnalli-
nen eriarvoisuus on lisääntynyt voi-
makkaasti. Kansallismieliset oikeis-
topopulistipuolueet ovat vahvista-
neet 2010-luvulla merkittävästi ase-
maansa Euroopan unionin jäsenval-
tioissa ja niiden kansallisissa parla-
menteissa. Suomenkin oikeistopo-
pulistit väittävät ajavansa isänmaan
asiaa, puolustavansa köyhiä ja vähä-
osaisia sekä edistävänsä kansallista
turvallisuutta.

Milloin valkoinen Suomi ja sen
perinnettä vaalivat henkilöt herää-
vät 100-vuotisesta vampyyrin unes-
taan ja pyytävät julkisesti anteek-
si tekemiään ihmisoikeusrikoksia ja
alkavat kunnioittaa maassamme jo-
kaisen ihmisen oikeutta ihmisarvoi-
seen elämään?

Matti Laitinen

Lähteet: Unto Kiiskinen: Kesän 1918
muistot (ISBN: 978-952-67912-2-7,
nid.); Oula Silvennoinen, Marko Tik-
ka ja Aapo Roselius: Suomalaiset fa-
sistit – mustan sarastuksen airueet,
WSOY 2016 ja Leo Martti Niemi-
nen: Suur-Suomi saasta, Laatu-
lehti Ky, 1975.

Suomen työväen vallankumous 1918 (5): Kansanvaltaisia uudistuksia ryhdyttiin toteuttamaan välittömästi

Työväen toimeenpaneva komitea julkaisi 28. tammikuuta ilmoituksen vallankumouksellisen hallituksen muodostamisesta. Suomen työväenliikkeen demokraattisia perinteitä noudattaen se esitti asiaa koskevat ehdotuksensa työväen käsiteltäväksi. Asiakirjassa ehdotettiin vallankumoushallitukseksi Suomen Kansanvaltuuskuntaa sekä 35 jäsenen Työväen Pääneuvostoa sen toimintaa valvomaan.

Vallankumoushallitus ryhtyi heti ratkaisemaan tarmokkaasti elintarvikekysymystä, joka ei sietänyt lykkäystä. Kansalaissotaan valmistautuessaan porvarillinen senaatti oli varannut elintarvikkeita ja taistelutarvikkeita Pohjois-Suomeen, jonka porvaristo toivoi pysyvänsä pitämään hallussaan. Täten vallankumoushallituksen alaisella Suomen alueella elintarviketilanne oli paljon vaikeampi kuin valkoisten miehittämällä alueella. Vallankumouksen alussa valtaosa elintarvikkeista oli vastavallankumouksellisten käsissä; valkoisten miehittämällä alueella ne olivat riistäjien käsissä ja Etelä-Suomessa ne olivat riistäjäluokkiin kuuluvan väestön hallussa.

Vallankumoushallitus ryhtyi kiireellisiin toimenpiteisiin viljan ostamiseksi ja kuljettamiseksi Venäjältä. Neuvostohallitus oli valmis auttamaan, ja kohta Venäjältä saatu vilja vaimensi ankaraa elintarvikepulaa vallankumouksellisessa Suomessa. Vallankumoushallitus ei pettänyt nälkäisten ihmisten toiveita: se järjesti kaikkien elintarvikkeiden luetteloinnin pelkäämättä tehdä kotitarkastuksia porvareiden taloissa, se toimi viljan hankkimiseksi ulkomailta, se saattoi voimaan elintarvikkeiden keskitetyn jakelun korteilla ja huolehti köyhälistön lapsista.

Torpparit ja mäkitupalaiset vapautettiin maanomistajien ikeestä

Seuraavana jo pitkän aikaa päiväjärjestyksessä olleena suurkysymyksenä oli toistasataatuhatta pienvuokralaista käsittäneen maalaisköyhälistön julistaminen riippumattomaksi maanomistajista. Tätä koskevassa vallankumoushallituksen laatimassa laissa sanottiin, että torpparit ja mäkitupalaiset saavat "ilman vuokranmaksua viljellä esteettömästi ja hallita tähän asti asumiaan alueita kaikkine niihin kuuluvine etuineen".

Tommi Lievemaa piti esitelmän Suomen 1918 työväen vallankumouksesta opintotilaisuudessa Lontoossa kesäkuussa 2015. Kutsujana opintotilaisuuteen oli Britannian marxilais-leniniläiset kommunistit ja heidän yhdistyksensä Stalin Society. Aihe herätti brittiläisessä kuulijakunnassa runsaasti kiinnostusta. Työväen vallankumouksesta tulee ensi vuonna kuluneeksi 100 vuotta. Tämä aihe liittyy saumattomasti myös Suomen 100 vuotta sitten tapahtuneeseen itsenäistymiseen. Julkaisemme esitelmän kokonaisuudessaan Kansan äänessä. Edellisessä numerossa (4/17) ilmestyneessä neljännessä osassa käsiteltiin maan ajautumista vallankumoukselliseen tilaan sekä alkuvaiheen, punaisen ja valkoisen Suomen muodostumista. Tässä osassa (5) käsittelemme Suomen Sosialistisen Työväentasavallan toimintaa ja lainsäädäntöä sekä valkoisen Suomen yhteydenottoa Saksaan ja Saksalle alistaisen sopimuksen solmimisesta sotilaallisen avun korvauksena.

Vuodet 1917-1918 olivat ihmiskunnan historian yksi taitekohta. Näihin tapahtumiin osuu myös Suomen itsenäistyminen, mitä ei olisi koskaan tapahtunut ilman Leniniä.

Laki hävitti feodalismin jäänteet, mutta kapitalistinen maanomistus ja maan epäsuhtainen jako säilyivät. Suurtilalliset saivat pitää kaiken sen maan, jota eivät olleet antaneet vuokralle, toisin sanoen heidän haltuunsa jäi edelleen suurin osa parhaista maista.

Useimmat yksityispankit lakkauttivat toimintansa ja Kansanvaltuuskunnan 8. helmikuuta julkaiseman lain mukaan niiden tehtävät siirrettiin Suomen pankille, mikäli ne eivät halunneet toimia valtion valvonnan alaisena. Pankkilaisa korostettiin, että pankit eivät saa auttaa vastavallankumousta. Suomen pankki alkoi esittää keskeistä roolia raha-asioissa.

Verojärjestelmä uudistettiin luokkaluonteiseksi. Verotus oli progressiivinen ja koko verotaakka langetettiin omistavien väestökerosten, varsinkin rikkaiden kannettavaksi. Köyhimmät väestökerrokset vapautettiin kokonaan veroista.

Vallankumoushallitus julkaisi työväestön etujen mukaisia lakeja yhden toisensa perään. Vaikka Suomen työväestö oli saavuttanut poliittiset oikeudet naisille jo vuonna 1906, oli kuitenkin olemassa esteitä, joiden vuoksi naiset eivät

päässeet julkisiin virkoihin miesten rinnalle. Vallankumous otti merkittävän askeleen naisten tosiasiallisen eriarvoisuuden hävittämiseen ja demokratian laajentamiseen myös siinä suhteessa. Helmikuun 9. päivän asetuksella kumottiin kaikki määräykset, joiden tarkoituksena oli estää naisilta pääsy valtion ja julkisten laitosten virkoihin.

Vallankumoushallitus ryhtyi tehokkaisiin toimiin työttömyysongelman korjaamiseksi. Nopeasti perustettiin työnvälitystoimistoja. Hallitus hyväksyi päätöksen 40-80 markan raha-avustusten myöntämisestä työttömille sekä elintarvikkeiden ja tavaroiden ilmaisesta jakamisesta työttömille.

Kansanvaltuuskunnassa ei ollut yksimielisyyttä suhtautumisessa teollisuuteen. Eloranta ehdotti sen kansallistamista, kuitenkin kahden äänen enemmistöllä voitiin se näkökanta, että kansallistaminen oli suoritettava vain erinäisissä konkreettisissa tapauksissa.

Koulujärjestelmän uudistus toteutettiin työväenluokan lähtökohdista

Vallankumous ehti vaikuttaa suotuisasti myös kansanvalistukseen. Tä-

mä vaikutus ilmeni ainakin kolmella taholla. Ensinnäkin huolenpitona köyhistä koululaisista. Helmikuussa kunnille annettiin määräys myöntää jokaiselle vähävaraiselle oppilaalle 10 markkaa ruokaan ja vaatetukseen. Valtio puolestaan myönsi tähän tarkoitukseen 20 markkaa henkeä kohti. Toiseksi tehtiin loppu taantumusmiesten ja pappien ylivallasta kouluissa. Ennen vallankumousta kouluhallinnot olivat koostuneet riistäjäluokkien edustajista. Johtavaa roolia olivat esittäneet papit tai näiden vaikutusvallassa olleet henkilöt. Vallankumoushallitus selitti, että koska työväestön lapset ovat enemmistönä kouluissa, työväestön on vaikutettava ratkaisevasti myös kansakoulujen johtoon.

Kolmanneksi pantiin alulle koko koulutusjärjestelmän uudelleenjärjestäminen. Tätä asiaa ajoivat edistysmieliset opettajat, jotka vasta vallankumouksen puhjettua rohkenevat nostaa päätään. Kouluista poistettiin uskonnolliset rituaalit, ja tämä aika käytettiin äidinkielen, luonnontieteen ym. opiskeluun. Opetuksen sisältöä muokattiin työväenluokan luokkanäkemyksen mukaiseksi esimerkiksi äidinkielestä ja historian opetuksessa. Luonnontiedettä kehoitettiin tutkimaan perusteellisemmin. Vallankumous merkitsi näin ollen Suomen koululaitoksen siirtymistä korkeammalle asteelle sekä sen kansanvaltaistamisen mielessä että yhteiskuntatieteiden opetuksen parantamisen mielessä.

Suomen vallankumouksellisia innoittivat inhimillisyyden ja oikeudenmukaisuuden ihanteet. Miltei jokaisessa vallankumouksellisessa julistuksessa oli varoitusta julmuuden välttämiseksi. Vallankumouksen johtajien humaanisuus ilmeni erittäin selvästi siinä, että olemassaolonsa ensi päivinä Kansanvaltuuskunta julkaisi lain kuolemanrangaistuksen lakkauttamisesta. Lain perustelevassa osassa sanottiin, että karkea julmuus ei saa tahrata vallankumouksen ylevää ihannetta. Sosialidemokraattisesti ajatteleva proletariaatti on kaikkialla kohottanut äänensä, se on aina pitänyt kuolemantuomiota sietämättömänä julmuutena ja rikokse-

na elämää vastaan. Itse laki oli muotoiltu hämmästyttävän lakonisesti: "§ 1. Kuolemanrangaistusta ei tästä lähtien sovelleta. § 2. Kuolemanrangaistuksen asemesta tuomioistuimet soveltavat vapauden riistämistä." Tilastojen mukaan rikollisuus väheni vallankumouksen kaudella.

Perustuslakiesitys takasi kansan demokraattiset oikeudet

Suomen vallankumouksen johtajien käsitys Suomen valtiojärjestyksestä, jonka puolesta he kävivät ankaraa taistelua, kuvastui 23. helmikuuta julkaistussa valtiosääntöesityksessä (perustuslaki). Valtiosääntöesityksen mukaan Suomi on tasavalta, jossa koko valtiovalta kuuluu kansalle. Korkein valtiovalta kuuluu yksikamariselle eduskunnalle, jossa on 200 jäsentä. Eduskunta valitaan välittömällä äänestyksellä vaaliipiireittäin, joista on valittava asukaslukea vastaava määrä edustajia. Vaalit on toimitettava joka kolmas vuosi, mutta kansaneduskunnalla on oikeus määrätä ne aikaisemminkin. Kaikilla 20 vuotta täyttäneillä kansalaisilla on äänioikeus sekä oikeus osallistua kansanäänestykseen. Hallituksella ei ole oikeutta kutsua koolle eikä hajottaa eduskuntaa; nämä kysymykset eduskunta voi ratkaista vain itse.

Kansalla oli oikeus tehdä uusia lakiehdotuksia paitsi valitsemiansa edustajien välityksellä myös välittömästi; tällaiseen lakiehdotukseen oli saatava kymmenentuhannen äänioikeutta nauttivan henkilön allekirjoitus, ja eduskunta oli velvollinen käsittelemään lakiehdotuksen kiireellisesti. Laki voitiin asettaa myös kansanäänestykseen, mikäli sitä vaati vähintään kolmannes eduskunnan jäsenistä tai vähintään 5 % edellisiin vaaleihin osallistuneista valitsijoista. Kansanäänestyksellä voitiin kumota mikä hyvänsä eduskunnan, hallituksen tai minnekä hyvänsä instanssin päätös tai mikä hyvänsä tuomioistuimen langettama tuomio, mikäli näiden päätösten asettamista kansanäänestykseen vaati niin ikään 5 % valitsijoista.

Perustuslakiesitys oli ultrademokraattinen hieman Sveitsin mallin mukainen, mutta siitä puuttui perustuslain laatijan Otto Wille Kuusisen mukaan "todellisen kansanvaltan tärkeimmät reaaliset takeet, kuten suuren teollisuuslaitosten ja pankkien ottaminen kansalle kuuluvan valtion haltuun sekä suurtilojen ja tukkiyhtiöiden maiden ja metsien pakkoluovutus ym."

Vallankumouksellisen Suomen ja Neuvosto-Venäjän välinen sopimus

Vallankumoukselliselle Suomelle oli suurena moraalisenä ja poliittisena tukena sen ja Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan välinen sopimus ystävyyden ja veljeyden lujittamisesta. Yhteenkuuluvuuden ja vilpittömän ystävyyden tunne lähensi toisiinsa noita kahden sosialistista tasavaltaa, joita vihamielisen kapitalistisen maailman saartorengas puristi yhä ahtaammalle. VSFNT:n ja Suomen Sosialistisen Työväentasavallan välinen sopimus vastavyiden ja veljeyden lujittamisesta allekirjoitettiin Pietarissa 1. maaliskuuta. Se oli maailman ensimmäinen sosialististen valtioiden väli-

Jatkuu sivulla 17

Puolan Kommunistit väärentämisestä

Puolan Kommunistinen Puolue on antanut seuraavan julkilausuman: - Tuomitsemme jyrkästi katujen nimien muuttamiset ja muistomerkkien tuhoamiset, joita hallitus toteuttaa, jotka muistuttavat sankareista ja taistelusta facismia vastaan.

Ajankohtainen on Punaisen Armeijan mausoleumin tuhoaminen Trzcianka. Hallitus pistää uusiksi neuvosto- ja puolalaisten sotilaiden ja partisaanien sankarityöt. Asialle on laitettu instituutti (IPN), joka asettaa kyseenalaiseksi Puolan vapautuksen 1944-45. Tarkoituksena on hävittää yleisiltä paikoilta kaikki, joka muistuttaa kommunisteista. Paikallisväestö on useilla paikkakunnilla protestoinut hävitystä vastaan. Siitä syystä viranomaiset ovat monilla paikkakunnilla luopu-

neet "puhdistuksista". Nämä toimenpiteet osoittavat, ettei hallitus piitaa yleisestä mielipiteestä.

Paikallisissa vojvodenoissa, joissa ei ole onnistuttu keksimään uusia nimiä, keskushallitus on rientänyt "apuun". Tämä laki loukkaa vojvodenojen itsemääräämisoikeutta. Kuitenkin mahdolliset valitukset tulisi tehdä paikallisille tuomioistuimille. Kuitenkin paikallisia asukkaita laskutetaan muutoksista, vaikka he vastustavat muutosta. Hyökkäyksen kohteena ovat fasismin vastaisen taistelun johtajat. Listassa, jonka IPN on laatinut, on kaksi kolmasosaa vastarintaliikkeen nimistä. Tarkoituksena on vaihtaa listan valitsemat nimet tilalle. Fasismin ja kommunismin samaistaminen on listan tarkoituksena.

Tietysti tämä rohkaisee kiihkoilijoita. Kyseessä ei ole pelkäs-

tään historian väärentäminen, vaan erikoisesti nuorison kasvataminen antikommunismiin. Tässä tilanteessa on vastustettava historian vääristämistä. Tässä tarkoituksessa on luotava vahva verkosto suojelemaan historiallisia perinteitä. Monissa puolalaisissa kaupungeissa on kampanjoita nimien muutoksia vastaan. Puolan Kommunistinen Puolue tukee näitä kampanjoita ja kehottaa jäseniään ja kannattajiaan yhtymään niihin.

Ruotsin Kommunistien Riktpunkt-lehdestä käänsi: Wäinö Pietikäinen

Koskeekohan kielto myös musiikkia, vai saako vielä esittää Warszawankaa tai Partisaanivalssia? (WP)

Kataloniako itsenäiseksi?

Viime vuosina kysymys Kataloniasta, jonka johto on uudemman keran nostanut esiin tämän alueen itsenäistymisen Espanjasta, on ollut jälleen käsittelyn kohteena Euroopan kaikissa joukkotiedotusvälineissä. Lokakuun 1. päivänä Kataloniassa pidettiin jopa kansanäänestys, jonka piti ratkaista tämä ongelma. Mutta ongelma jäi ratkaisematta ja kysymys on edelleenkin auki - kaiken lisäksi Espanjan viranomaiset uhkasivat vastatoimenaan lopettaa autonomian ja ottaa käyttöön alueen suoran hallinnon.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Kataloniassa oli sivistys jo tuhansia vuosia sitten. Kuvassa roomalainen amfiteatteri Tarragonassa noin v. 200 eaa. Tarragona (70 km Barcelonasta etelään) oli Rooman ohella yksi maan tärkeimmistä kaupungeista. Amfiteatterin ohella sieltä löytyvät senaatti, sirkus, vesijohto ym.

Katalonian historiasta

Katalonia muodosti yhteisen valtion Madridin kanssa jo yli 500 vuotta siten kahden kuningaskunnan dynastisen avioliiton kautta. Tämä tapahtuma itse asiassa juuri tarkoittikin Espanjan syntyä, jolloin valtio, jonka rajat käyvät osittain yhteen nykyisen Katalonian kanssa, oli sen yksi perustajajäsenistä.

Tästä huolimatta kyseisen valtion olemassaolo ei ole aina ollut täysin ongelmaton. Keskitetyn Espanjan kuningaskunnan perustamisen jälkeen, eli noin 300 vuotta sitten, Katalonia menetti lopullisesti entisen autonomiansa. Espanjan kansalaissodan (1936-39) edellä tasavaltalainen hallitus palautti kyläkin Katalonian autonomian, mutta sodan voittanut Francon fasistihallitus lopetti välittömästi tämän autonomian - siitä ei saanut edes puhua ankarien vainojen ja pelon olosuhteissa. Vastaavasti suurimman osan ajasta ei kataloninkielellä ollut virallista asemaa (se oli vain eräs espanjankielen murteista - aivan samalla tavoin kuin eräät venäläiset nationalistit kieltävät ukrainankielen ja Ukrainan kansakunnan olemassaolon). Francon diktatuurin aikoi-

na tämä kieli oli kokonaan kielletty - sitä oli jopa vaarallista puhua kadulla.

Luonnollisestikin Francon kuoleman ja hänen diktatuurinsa luhistumisen jälkeen seurasi vastareaktio ja historian heiluri kävi vastakkaiseen suuntaan. Katalonian itsenäisyyden kannattajia oli olemassa myös sata vuotta sitten (1930-luvulla siellä jo kokeiltiin itsenäisyyden julistamista), mutta vasta viime vuosikymmenten aikana nämä voimat aktivoituivat merkittävästi. Tätä edisti esimerkiksi keskenjäänyt toimivaltuuksien jako Espanjan hallituksen ja Katalonian viranomaisten kesken - osa keskushallituksen lupauksista ei toteutunut koskaan.

Kansanäänestykset itsenäistymisestä

Muutaman viime vuoden aikana Kataloniassa on järjestetty jopa kolme kansanäänestystä tai kyselyä itsenäisyydestä - vuosina 2009-2010, vuonna 2014 sekä viimeksi tänä vuonna 2017. Keskushallitus julisti ne kaikki laittomiksi ja lainopillisesti kestäättömiksi, mutta niillä oli kuitenkin poliittisia seuraamuksia. Vaikka äänestykseen osallistui, jopa Katalonian viranomaisten tietojen mu-

kaan, vain 30-40 % äänestäjistä, niin itsenäisyyden puolesta äänestäneiden korkea osuus (80-90 % kaikista äänestäjistä) loi vaikutelman siitä, että tämä prosessi on saanut yleisen kannatuksen. Äänestäjien listoille oli kelpuutettu jostain syystä myös ulkomaalaisia kansalaisia vailla kansalaisuutta, mutta jotka olivat asuneet pysyvästi Kataloniassa.

Tästä huolimatta mielipidetutkimusten tulosten perusteella itsenäisyyttä kannattaa korkeintaan 40 % väestöstä ja sen osuus on viime vuosien aikana ollut supistumaan päin. Mutta muuten ei olisikaan voinut olla, koska etniset katalonialaiset, jotka eivät kaikki kannata eroamista Espanjasta, muodostavat vain 35 % koko väestöstä. Itse asiassa jopa viimeisen kansanäänestyksen, joka järjestettiin 1. lokakuuta, hyväksyi samaisten mielipidemittausten tulosten perusteella vain väestön huomattava vähemmistö.

Näin ollen, jos keskushallitus olisi virallisesti hyväksynyt kyseisen kansanäänestyksen (tieteenkin lähettämällä kaikille äänestyspaikoille vaalitarkkailijoitaan jne.), niin separatistit olisivat kärsineet selvän tappion. Mutta valitettavasti Madrid sekä julisti kansanäänestyksen laittomaksi että myös lähetti keskushallituksen poliisijoukkoja rauhanomaisten protestien hajottamiseen, minkä tuloksena satoja ihmisiä pahoinpideltiin, mutta onneksi kukaan ei kuollut.

Madridin tyhmyyttä

Poliittiselta näkökannalta se oli tyhmyyttä, joka vain lisäsi separatistien kannatusta. Luulen kuitenkin, että Espanjan hallituksen puheenjohtaja Mariano Rajoy jopa tajusi sellaisten toimenpiteiden tehotomuuden, mutta menetteli kuitenkin näin, koska muussa tapauksessa hän olisi vain huonontanut muuttenkin horjuvaa asemaansa.

Nyt Rajoy johtaa vähemmistöhallitusta, joka nauttii alhaisinta parlamentin kannatusta nykyajan Espanjan koko historiassa. Toisaalta separatistien rohkaiseminen olisi voinut johtaa sekä valitsijakunnan osan että myös hänen omaan puolueeseen kuuluvien kansanedustajien osan kannatuksen me-

nettämiseen. Toisaalta onhan tämä niin kutsuttu Kansanpuolue Francon fasistipuolueen suora perillinen ja sen jäsenet esiintyvät tietenkin yhtenäisen ja jakamattoman Espanjan puolesta.

Toisaalta Katalonian hallituksen (Generalitatin) nykyinen puheenjohtaja Carles Puigdemont ilmoitti hiljattain suoraan, että häntä sitoo velvollisuus toteuttaa nykyinen kansanäänestys, jolla olisi myös todellista merkitystä. Kyseinen puheenjohtaja edustaa samoin vähemmistöpuoluetta ja seurasi edellisen hallituksen puheenjohtajaa, jonka Madridin viranomaiset olivat poistaneet virastaan vuonna 2014 pidetyn kansanäänestyksen jälkeen. Vielä yhden eli järjestyksessään jo kolmannen kansanäänestyksen pitäminen, joka jo ennakolta oli luonnehdittu laittomaksi, herättäisi jo selvää tyytymättömyyttä oman puolueen riveissä sekä vaikuttaisi myös seuraavien vaalien tulokseen.

Lokakuun 1. päivän kansanäänestys

Tästä syystä Puigdemont myös järjesti 1. lokakuuta kansanäänestyksen. Asiaa koskevan päätöksen oli hyväksynyt Katalonian parlamentti kansanedustajien pienellä enemmistöllä sekä rikkomalla parlamentin työjärjestystä. Tässä tilanteessa Espanjan keskushallitus tahtomattaan kannusti Puigdemontia, kun yritti estää tulevan kansanäänestyksen takavarikoimalla äänestyslipukkeita ja sulkien äänestyspaikkoja. Niinpä tässä tilanteessa sitten ilmoitettiin, että äänestää voi missä tahansa äänestyspaikassa eli toisin sanoen kuinka monta kertaa tahansa eikä vaalitarkkailijoista ollut tietoaakaan.

Tämän tuloksena ilmoitettu äänestäjien määrä kävi epäilyttävällä tavalla yhteen vuoden 2014 äänestäjämäärien kanssa. Sama oli myös vastaan äänestäneiden prosenttien kanssa, jotka muka äänestivät eroamista vastaan, vaikka muodostuneessa tilanteessa kukaan vastustajista ei olisi todellisuudessa saapunut äänestyspaikalle. Äänestyksestä saatujen tulosten perusteella osa Katalonian kansanedustajista allekirjoitti julistuksen Katalonian itsenäisyydestä, mutta ei saattanut julistusta äänestykseen ja sillä ei tästä syystä ole lainlistaa voimaa - se on itse asiassa vain aiopöytäkirja. Samana päivänä nimellisesti kyseinen Puigdemont sanoi, että itsenäisyyssasiaa lykätään tuonnemmaksi ja että on päästävä sopimukseen Madridin kanssa.

Muuten näinä päivinä on ilmestynyt joukko artikkeleita, joissa Puigdemontia syytetään melkeinprovokaatiosta - hän oli kuulemma saattanut huonoon valoon henkilöitä, jotka luottivat häneen ja toteutti kansanäänestyksen vain siksi, että halusi säilyttää maineensa kannattajien silmissä. Luulenpa kuitenkin, että kaikki tämä ei ollut aivan näin.

Virhelaskelma

Pikemminkin kyse ei ole mistään omien tavoitteiden toteuttamisesta hinnalla millä hyvänsä (vaikka sellastakin on mahdollisesti voinut tapahtua), vaan vakavasta virhelaskelmasta. Se on luonteensa puolesta kaikille nationalisteille - taistelussa sen puolesta, mitä he pitävät päätavoitteinaan, nämä tahot sulkevat silmänsä niiltä seikoilta, jotka todellisuudessa näyttelevät tärkeää osaa.

Sergei Skvortsov

O t e t a a n v a i k k a p a ulkopoliittisen tekijä. Julkilausumassaan siitä, että neuvotteluissa Madridin kanssa he tarvitsevat välittäjää, arvellaan

heidän toivovansa kuitenkin sitä, että joku antaisi heille tukea ulkomailta. Ilmeisesti Kosovon esimerkki innoittaa heitä. Mutta EU:ssa vaikuttavat aivan toisenlaiset standardit. Jopa Espanjan keskuspoliisin osoittaman epäoikeudenmukaisen raakuuden jälkeenkin EU-maiden viranomaiset eivät antaneet kannatustaan Katalonian johdon itsenäisyyspyrkimykselle eivätkä edes osoittaneet halua toimia välittäjänä. EU:n komissio julisti kansanäänestyksen laittomaksi. Siinä ei ole mitään ihmeteltävää, koska useissa EU-maissa on olemassa omia vähemmistökansallisuuksia, joiden keskuudessa katsellaan kiinnostuksella Katalonian suuntaan.

Siten itsenäinen Katalonia saattaisi Trans-Dniestrin tai Vuoristo-Karabahin mallin mukaan muuttua tunnustamattomaksi tasavaltsiksi. Mutta tämä on vain yleiskuvi- telma, koska alueen väestölle ja johdolle nimenomaan EU-suhteet ovat huomattavasti tärkeämpi asia.

Muuten EU:n johto ilmoitti suoraan, että Katalonian itsenäisyyden julistamisen tapauksessa tämä automaattisesti suljettaisiin pois Euroopan Unionista ja se joutuisi pyrkimään uudelleen EU:hun. Siihen tarvittaisiin kuitenkin Espanjan suostumus, jota tämä ei tulisi antamaan. Separatistille tämä olisi erittäin kielteinen tekijä. Tahdomme pa sitä tai emme, niin kuitenkin 90 % Katalonian väestöstä tahtoisi nähdä alueensa EU:n jäsenenä. EU:n jäsenmaissa nationalistit ovat yleensä eurooppalaisesti suuntautunutta väkeä. Tämä on ollut ongelman poliittisena näkökohtana. Sen lisäksi on olemassa vielä taloudellinenkin tekijä - itsenäisen Katalonian rantautuminen Euroopan markkinoille vaikeutuisi heti.

Taloudelliset tekijät unohtettu

Ilmeisesti separatistit eivät ole juurikaan miettineet taloudellisen tekijän merkitystä. Katalonian tuotteista 90 % menee Espanjaan. Valitettavasti heti kansanäänestyksen jälkeen on alkanut pääomien pako alueelta. Epätäydellistenkin tietojen mukaan lokakuun alusta lähtien jo noin 700 yritystä on siirtänyt toimistonsa Kataloniasta Espanjan muille alueille. Ja tämä tarkoittaa puolestaan sitä, että näiden yritysten maksamat verot siirtyvät Kataloniasta muille alueille. Alueen budjettiin on muodostumassa aukko, joka ilmeisesti tulisi vain laajenemaan.

Mutta miksi pääoma pakenee Kataloniasta? Vastaus on yksinkertainen - yritykset eivät tahdo maksaa mitään tullimaksuja, jotka ovat väistämättömiä, jos alueen hallintorajat muuttuvat yhtenä kauniina päivänä valtionrajoiksi. Sellaiset tappiot muuttuvat valtaviksi - kuten tuli jo mainituksi, 90 % Katalonian tuotteista menee Espanjaan. Tästä syystä ei ole kovinkaan kummallista, että 8. lokakuuta Barcelonassa pidettyyn mielenosoitukseen Espanjan yhtenäisyyden puolesta osallistui jopa Katalonian teollisuuskonfederaation johtajia.

Suomen työväen vallankumous 1918 (5): Kansanvaltaisia uudistuksia ryhdyttiin toteuttamaan välittömästi...

Jatkoa sivulta 17

nen sopimus. Se rakentui tasa-arvoisuuden ja keskinäisen edun pohjalle ja lujitti näiden maiden välisiä ystävällisiä ja veljellisiä suhteita.

Sopimuksen 14. pykälässä Suomen Sosialistinen Työväentasavalta sitoutui olemaan millään tavalla estämättä ja lupautui edistämään Suomen sosialistisen työväentasavallan alueelta jo alettua Venäjän federatiivisen neuvostotasavallan aseellisten maa- ja merisotavainojen pikaista poissiirtämistä. Tämä pykälä jätti kerrassaan pohjaa vaille ne porvarillisen propagandan valheet, että Neuvosto-Venäjä ajoi muka imperialistisia tarkoituksia suhteissaan Suomeen.

Epätoivoinen valkoisten hallitus vetosi sotilaallisen väliintulon puolesta

Suomen vallankumous nosti entistä vakavampana esiin saksalaisen johdon aiemmin kielteisesti ratkaisevan kysymyksen sotaväen lähettämisestä Suomeen: kyseessä oli porvarillisen järjestelmän olemassaolo

Suomessa ja vallankumouksen leviäminen Länteen, Eurooppaan.

Heti kansalaissodan alussa Saksaan lähetetyt Suomen valkoisen hallituksen valtuutetut ilmoittivat kirjeissään Saksan ulkoasiainhallinnolle, että Suomen hallitus oli epätoivoisessa asemassa ja Suomen kansaa uhkasi tuho, joten hallitus pyytää äärimmäisessä hädässään apua Saksalta. Samaan aikaan valkoisten asiainhoitajana Tukholmassa ollut Gripenberg sai Suomesta sähköä; häntä kehoitettiin toimimaan tarmokkaasti Ruotsin ja Saksan väliintulon aikaansaamiseksi.

Valkoisten hallituksen Svinhufvud kirjoitti Saksaan 15. helmikuuta: "On välttämätöntä, että ulkovaallat puuttuvat asiaan; Saksa kaiketi lähinnä, koska se on toimintakykyisin ja voi antaa nopeinta ja tehokkainta apua, mutta myös Skandinavian maat, jos mitään apua on siltä taholta toivottavissa. Me siis anomme ulkovalloilta hengen ja omaisuuden suojaamista Etelä-Suomessa, anomme suojaa punaista hir-

muvaltaa ja Venäjän petollista hallitusta vastaan".

Saksa ei olisi ollut imperiaalistinen valtio, ellei se olisi käyttänyt hyväkseen Suomen porvariston epätoivoista asemaa. Se julisti Suomen avunsaannin välttämättömäksi ehdoksi sellaisten sopimusten allekirjoittamisen, jotka asettivat Suomen riippuvaiseksi Saksasta. Valkoiset olivat valmiita kaikkeen. Maaliskuun 7. päivänä Saksan ja valkoisen Suomen edustajat allekirjoittivat Saksan ja Suomen välisen rauhansopimuksen, kauppa- ja merenkulkusopimuksen sekä kumpaakin sopimusta täydentävät pöytäkirjat. Vastoin kansainvälisiä oikeusnormeja kaikki nuo asiakirjat laadittiin vain toisen osapuolen kielellä, saksan kielellä. Tässä kuvastui sekä sopimuspuolien eriarvoisuus että valkosuomalaisen kriittisestä asemasta johtunut hätköinti.

Viktor Holodkovskin kirjasta Suomen työväen vallankumous 1918 lyhentänyt ja toimittanut:

Kansan ääni kuuluu muutoksen puolesta

Inhimillisyyttä ei voi estää...

Erilaiset hirmuhallitukset ovat kautta aikain yrittäneet tukahduttaa kansalaisten osoittaman inhimillisyyden. Jyväskylässä jonkin aikaa sitten sattunut kansalaisten ja virkavallan yhteentö karkoitettavaksi määrätyn afgaaniperheen suojelemiseksi oli mielestäni hyvin tärkeä näytö kansalaisten inhimillisyydestä. Oli tarkoitus palauttaa ihmisiä sotaa käyvälle alueelle, jossa lähetystöhenkilökuntaakin kyyditään panssariajoneuvoilla ns. turva-alueen ulkopuolella, turvallisuussyistä!

Sen sijaan, että sipilän hallitus aikoo tehdä ihmisten suojelemisesta rikollista, olisi sen inhimillisempää koota suomalaisista virkamiehistä – vaikkapa heistä palautuspäätöksen tekijöistä – turvajoukko palautetuille ihmisille. Eikä olisi hassumpaa, vaikka palautettuihin pidettäisiin yhteyttä päivittäin – voitaisiinkin niin seurata palautuspäätöksen oikeellisuutta? Saattaisi tosin olla huomattavasti kustannustehokkaampaa ja kaukonäköisempää pitää ihmiset Suomessa.

messä, kouluttaa heidät kuten ketkä tahansa ihmiset. Koulutus menee tosiharvoin hukkaan. Kerronpa muutaman esimerkin ihmisten rohkeasta myötätunnosta: Toivottavasti useimpien lukijoista tietämän Anne Frankin perhettä piilotteli sananmukaisesti ja yleisesti tunnetusti ns. henkensä kaupalla muuan Mobi.

Joensuussa työskenteli takavuosina ukrainalainen professori L.Semnofomskaja. Hän on elänyt nuoruuttaan synnyinseudullaan natsimiehityksen aikaan, 1940-luvulla. Joidenkin, mahdollisimman kilteiltä näyttävien koulutyttyjen tehtävänä saattoi kuitenkin olla elintarvikkeiden vieminen seudun maakuoppiin ja sen semmoisiin paikkoihin piilotetuille juutalaisille ja romaneille, hengenpitimiksi – tosin oman hengenvaaran hinnalla.

Joskus 80-luvun loppupuolella Vilnassa käydessäni ryhmällemme esiteltiin vanhaa lämpölaitosta. Sen eräässä nurkassa oli jo jonkin aikaa asettunut hiilikasa... Vasta muutaman askeleen päästä opas – eläköitynyt laitoksen työntekijä, kuten maassa aika yleinen ta-

pa oli – kertoi, että kasan alla on koko sodan ajan natseilta löytämättä jäänyt salakäytävän luukku. Käytävä kerkesi olemaan turvapaikka aika monelle hengen hädässä olleelle ihmiselle.

Joensuustakin tunnetaan inhimillisyyden pilkahdus, sekin viime sotien ajalta. Muuan perheenäiti näki torin laidalla syksyisessä räntäsateessa ilmeisen kylmissään olleen nuoren naisen. Käsivarrellaan hän kantoi vain huiviin käärimäänsä pikkuvauvaa. Äiti oli jätetty vankikuljetuksesta odottamaan jatkokyytiä seuraavaan maalaistaloon, vankityövoimaksi, mutta kyytiä ei ollut kuulunut ei näkynyt... Niinpä ”Kerttu” pyysi äitiä seuraamaan itseään, vei kotiinsa, ruokki, majoitti, piilotti koko sodan loppuajan. En epäile, etteikö vastaavanlaisia humaanuja, omanlaisiaan sankaritekoja ihmiseltä ihmiselle olisi muitakin. Minä tunnen vain nämä. Kerro sinäkin!

Pauli Eskelinen
Joensuu11.9.2017

”Stalinistinen juche-aatteen diktatuuri”

Kirjoituksen otsikon Vanha Seppä poimi Jouko Koivistoisen kolumnista (TA 13.10.). Meillä kaikilla on ihanteita. Allekirjoittaneen kanssa samanlaisia ihanteita on Joukolla, koska peittää nupinsa Che-kokardilla varustetulla lätsällä. Mietittyttä kuitenkin, mitä Che ajattelee siellä ”toisella puolella” kaverinsa kirjoittelusta, joka hyväksyy vain Che:n sosialismin mutta ei juche-sosialismia.

Olisiko Jouko huomannut, minkä ”Vanha Seppä” pani merkille, että SKP:n puheenjohtaja vannoo sosialismiin siirtymisen osalta ainoastaan ns. ”rauhanomaiseen tiehen”. Siihen hän kaikki pyrimme. Mutta itse emme määrää sitä, miten yhteiskunnan kehitys etenee. Monesti me marxilaiset olemme saaneet todeta, että historialla on valittavanaan useita teitä, joita pitkin tapahtumat etenevät. Tämä ajatus sisältyy historiallisen materialismin ajatukseen. Siksi marxilainen ei sido tulevaisuutta yh-

den kehityspolun varaan.

Jouko ei tykkää ollenkaan Pohjois-Korean ydinaseesta. Mietipä onko Suomella ydinase? Suomessa ei ole ydinasetta, mutta Natola on ja siihen Suomen herrat uskovat kuin juutalainen tooraansa. Pohjois-Korea ei kuulu sotilasliittoihin, vaan perustaa puolustuksensa täysin omiin voimiinsa. Muistatko Jouko, miten USA nimesi eräät valtiot roistovaltioiksi. Niiden mukana olivat Pohjois-Korean ohella myös Iran, Irak, Syyria ja Libya. Miten näille kolmelle jälkimmäisille on käynyt? Irakin kanssa tehdyt sopimukset USA ja Englanti pettivät. Iranin kanssa tehdyn sopimuksen USA aikoo irtisanoa. Pohjois-Korea on tietoinen siitä, että heidän yhteiskuntajärjestelmänsä on se, jota USA vihaa. Siksi USA:n kanssa on vaikea tehdä sopimusta, jolle olisi olemassa jonkinlaiset vakuudet. Tällainen vakuutus on vain oma ydinase.

Turhaan sinä Jouko sitä stalinismia tähän vetelet. Se on por-

varien ase kommunisteja vastaan. Vaikka sinä kuinka kieltäisit stalinismia, ei porvari anna sinulle anteeksi sitä, että olet kommunisti. Turha on nuoleskella kapitalistien saappaita. Porvarit pelkäävät Stalinia (leninismia ja sosialismia), koska hänen aikanaan sosialistisesta Neuvostoliitosta kehittyi maailman toinen suurvalta ja löytiin takaisin Hitlerin sotajoukot.

Jouko ei tykkää myöskään Pohjois-Korean sosialismista. On hyvin vaikea kenenkään sanoa, mikä sosialismi on oikeaa, kun sitä ei kuukaan tiedä. Jokainen sosialismia rakentava valtio lähtee omista kansallisista lähtökohdistaan. Vanhan Seppän mielestä Pohjois-Korea on esimerkiksi osoittanut, että kaikki voivat tulla toimeen ilman kapitalisteja. Varsinkin Aasiassa on Pohjois-Korean esimerkillä paljon ymmärtäjiä. Muistakaa myös, että Che taisteli ase kädessä riistäjiä vastaan.

Vanha Seppä
Peräseinäjoki

Presidentin matkat

Presidentti Niinistö kävi hiljakkoin vierailulla Yhdysvalloissa. Siellä hän tapasi paikallisen presidentin, josta eräs maailmankuulu kirjailija käyttää nimi-ilmaisua 45. Presidenteillä lienee ollut etupäässä keskinäistä hauskanpitoa ja jutustelua kummankin harrasteista, ehkä naisistakin muutama sana mainittiin.

Pienen närkästyksen viran puolesta Niinistö tunsisi sisällään, kun tämä toinen osapuoli kiitteli Suomea uusien jenkkihävittäjien hankinnasta. Niinistö väitti, ettei edes tarjouskilpailua ole käyty. Totta kylläkin, mutta kyllä presidenttimme tietää uudet hävittäjät hankittavan Yhdysvalloista. Sen verran Suomi on suomettunut länteen päin, jotta tarjouskilpailu on lähinnä silmänlumetta.

Asiantuntijat ovat varoitelleet tilaamasta uusia hävittäjiä kuten myös sotalaivoja. Jos sota Euroopassa alkaisi, josta Allah meitä

varjelkoon, Suomella olisi ensimmäisenä sotapäivänä esim. 60 uutta Hornettia - tai mikä niitten nimi onkaan, mutta kolmantena sotapäivänä enää 5 Hornettia jossain kallionkolossa. Tulevat sodat käytäisiin ohjuksilla, eivät auttaisi puolustusministerimme ihailemat maaminat, muutama jänis ehkä menettäisi henkensä.

Halvin ratkaisu olisi viisas ulkopolitiikka, mutta se ei taas onnistu nykyiseltä oikeistohallitukselta. Hallituksen ero ja uudet vaalit olisivat ratkaisu tuohon ongelmaan. Uusia vaaleja Keskustapuolue eikä Perussuomalaiset halua näillä gal-lup-lukemilla. Heidän ryhmissään liian moni kansanedustaja muuttuisi entiseksi kansanedustajaksi. Se olisi Suomen etu, mutta koska kansanedustaja olisi sellaista ajatellut. Oma suu on lähempänä kuin kontin suu.

Reino Welling
eläkeläinen Jämsänkoskelta

Sote-julistamaton sota

Tapasimme äskettäin toveriamme Juho haavistoa . Hän viettää tällä hetkellä aikaansa Laakson sairaalassa. Sairaalakierros ei ole häneltä ajattelukykyä ja elämänmyönteisyyttä vienyt. Näin siitä huolimatta, että sairaalaan jouduttuaan hän vietti kolmen viikkoa teho-osastolla muistamatta siitä ajasta juuri mitään. Nyt tilanne on jo toinen. Täällä voi aitiopaikalla tehdä johtopäätöksiä maamme terveydenhoidon tilasta. Sote-hölmöilyä hän sanoo julistamattomaksi sodaksi.

Juho sanoo, että täällä sairaalassa perushoito ja henkilökunta ovat huippuluokkaa, mutta henkilökuntaa on liian vähän. Työntekijät joutuvat tekemään ylimitoitetusti työtä. Jopa yli 70-vuotiaat eläköityneet työntekijät käyvät ”paikkaamassa” työntekijäpuolaa. Henkilökunnalla on oikea linja, sillä sen piirissä nähdään, mitä sote-hölmöily tuo tullessaan. Kaikki tulee olemaan uhattuna. Pelkona on, että lääkärin siirtyvät tekemään töitä etusetelillä ja sairaalat menettävät osaavan henkilökunnan.

Meneilään on terveydenhoidon palvelujen yksityistäminen ja julkisten varojen kaappaus. Samalla katsotaan, että yksityistäminen tulee hajottamaan ay-liikettä.

Ei pidä hyökätä sairaaloihin vastaan. Laakso on tyypillinen 20-30-luvuilla rakennettu yksikkö. Varojen puutteesta sielläkin on korjauksia laiminlyöty. Apuvälineet ja laitekanta on vähän ”sekalaista”. Myöskään huolto ei aina oikein pelaa. Kaikki tämä johtuu säästöistä ja varojen puutteesta. Suomesa on kuitenkin ehkä paras sairaalalaitos maailmassa. Yliopistollisissa sairaaloissa tutkitaan ja kehitetään sairauksien- ja terveydenhoitoa. On saavutettu tuloksia, joita yksityinen pääoma tavoittelee haltuunsa.

Haastatteli:
Heikki Männikkö

Lokakuun vallankumous 100 vuotta....

Jatkoka sivulta 2

Marxilainen maailmankuva ja tavoite hämärtynyt

On kulunut runsaat 25 vuotta reaaliosialismin hajottamisesta. Yksin Euroopasta (mukaan lukien Venäjä ja Suomi) löytyy satoja kommunistisiksi itsensä katsovia ryhmiä ja puolueita. Niille kaikille on yhteistä se, että jokaisella on omanlaisensa näkemys siitä, miten yhteiskuntapolitiikka tulee hoitaa. Näiden kaikkien ongelmana on, että marxilaista tiedettä ja maailmankatsomusta ei kyetä ottamaan politiikan työkaluksi. Marxille, Engelsille, Leninille ja bolshevikkeille ensisijaista oli marxilaisen filosofian ja maailmankatsomuksen haltuunotto sekä sen avulla tehty arvio yhteisestä luokkataistelutaktiikasta. Monille ”kommunis-

teille” on tänään tyypillistä, että marxilaista maailmankuvaa ei tunneta, teoriaa jopa halveksitaan eikä välttämättä edes tiedetä dialektisen ja historiallisen materialismin olemassaolosta. Näin ei uusliberalismille sosialistista vastavoimaa rakenneta.

Tunnetun hyvinkin, miten Jeltsinin, Gorbatshevin, Gaidarin ym. toimesta onnistuttiin kaatamaan sosialismi. Isompi kysymys on, että miksi tälle politiikalle ei löytynyt vastavoimaa? Ratkaisu lienee yksinkertainen. Sosialismille ei osattu siinä vaiheessa asettaa muuta päämäärää kuin aineellisen hyvinvoinnin kohottaminen. Eikä enää nähty, miksi sosialismi soveltuisi tähän kapitalismia paremmin. Alussa Neuvostoliitossa kehitettiin marxilaista maailmankatsomusta ja sosialismin teoriaa, mutta filosofian oppikirjoja ei päivitetty enää

1980-luvulla. Neuvostoliitossa yhteiskuntakehityksen tavoitteeksi asetettiin kyllä kommunistinen yhteiskunta, mutta tätä tavoitetta ei koskaan haluttu viedä käytäntöön. Ei esitetty, miten sitä toteutetaan ja mitä se tarkoittaisi nyky-yhteiskunnassa.

Uusliberalismia ei osattu ennakoita

Lokakuun vallankumouksen perintönä syntyi sosialistinen maailmanjärjestelmä, siirtomaiden vapautus, länsimaiden sosiaaliset turvajärjestelmät ja pitkä rauhan ajanjakso. Kansainvälisellä työväenliikkeellä oli pitkään yhteisymmärrys kapitalismin vastaisesta luokkataistelutaktiikasta. Se perustui kuitenkin ajatukseen, että Neuvostoliitto säilyttää edelleen sosialismin sillanpääaseman ja sen esimerkin turvin kansallisvaltiot vuoron perään siirtyvät

sosialismiin. Tämä taktiikka ei toiminut loputtomiin. Tämä olisi pitänyt kyetä ennakoimaan, koska historiallinen materialismi muistuttaa, että yhteiskuntakehityksellä on valittavana aina eri vaihtoehtoja. Yhteiskuntakehitys ei ollut suoraviivaista ja toi mukanaan kapitalismin vaiheen, jossa pääomia alettiin siirtää halvan työvoiman maihin. Syntyi globalisaatio ja uusliberalismi. Tähän ei sosialismi ollut varautunut. Jopa sosialismin oloissa oli tahoja, joille ”kasautui rahaa”. Uusliberalismissa he näkivät keinon saada käyttöön nämä varat.

Marxilainen maailmankuva ja luokkataistelutaktiikka päivitettävä

Mitä siis Lokakuun perintö veloitetaan? Työväenluokan hajaannuksen välitön syy on, että siltä puuttuu toimintaan suuntaa antava yhtenä

nen tieteellinen marxilainen maailmankatsomus. Marxilais-leniniläinen maailmankatsomus on 30 vuoden aikana jäänyt jälkeen tieteen ja yhteiskunnan kehityksestä.

Tehtävämme on päivittää marxilainen dialektisen ja historiallisen materialismin filosofia vastaamaan nykyistä tietoutta. Vain yhtenäinen maailmankatsomus luo perustan työväenluokan yhtenäisyydelle. Toinen tehtävämme on tutkia maailman talouskehitystä ja luoda työväenluokan kapitalismin vastaiselle luokkataistelulle uudeen yhteinen strategia ja taktiikka. Tämän pohjana voisi olla 30-luvun fasisminvastaisesta kansanrintamasta tuttu yhteisrintamapolitiikka. Näitä tehtäviä varten on muodostettava kansainvälisiä yhteistyö-elimiä.

Kommunistien Liitto

Virossa paikallisvaalit toivat yllätyksen

Venäläisetkin hylkäsivät Edgar Savisaaren

Keskustapuolue ei hyväksynyt listoilleen entistä puoluejohtajaansa vedoten hänen käynnissä olevaan oikeusprosessiin. Viron suojelupoliisi on jahdannut Savisaarta jo vuosia ja onnistui syrjäyttämään hänet kaupunginjohtajan tehtävästä korruptiosyytöksillä. Savisaar luonnehtii oikeudenkäyntiä poliittiseksi.

Viron konservatiivinen kansanpuolue tervehti syyskuun lopussa Angela Merkeliä hakaristeillä Merkelin osallistuessa EU:n huippukokoukseen Tallinnassa. Tunnuksat olivat muutoinkin ”väkevänpuoleisia”.

Savisaaren äänet, 25 000 ääntä, sai Tallinnan apulaiskaupunginjohtaja, Viron venäläinen Mihail Kõlvart. Hänen äänisaalis on yllättävä, koska poliittikkona Kõlvartilla ei ole mielipidetä, ei suurissa eikä pienissä asioissa.

Keskusta on venäläinen

Venäläisten äänestyskäyttäytymisen paljasti, että he ovat sitoutuneet äänestämään keskustaa huolimatta siitä, että Savisaar ei ole enää puolueen johtaja eikä sen ykköshedokas. Vaikka keskustan äänet tulevat niin Tallinnassa kuin Itä-Virossa venäläisiltä, he eivät saa puolueessa ministereiden tai kaupunginjohtajien paikkoja. Valtaa käyttävät virolaiset. Jatko näyttää, onko Savisaaren katoaminen kuvioista hy-

vä vai huono asia? Mikäli keskustan nykyinen virolainen johto ei anna venäläisille valtaa eikä anna heidän äänensä kuulua, puoluetta voi odottaa hajoaminen. Puolueen uuden johtajan Jüri Rataksen aikana Natoon kriittisesti suhtautunut ministeri, Mihhail Korb joutui jo kesäkuussa eroamaan.

Nationalismi vahvistuu

Viron puoluekartalle ilmestynyt nationalistinen Viron konservatiivinen kansanpuolue, EKRE sai koko maassa pelättyä pienemmän, 6,7 prosentin kannatuksen. Puolue vastustaa EU:ta, homoavioliittoja, pakolaisia ja vaatii Viron ei-kansalaisilta äänioikeuden poistamista paikallisvaaleissa. Parlamenttivaaleissa ei-kansalaiset eivät saa äänestää. Heitä on

Edgar Savisaar on vähän pidempään Viron poliittisessa elämässä sinnitellyt hieman edistyskelisempi poliitikko.

noin 80 000.

Virossa ennustettiin kaikkein oikeistolaisimman puolueen Isänmaan, IRL:n katoamista, mutta puolue sennitelti itselleen koko maassa 8 prosentin kannatuksen. Oikeistolainen reformipuolue tuli kolmanneksi saaden 19,5 prosentin kannatuksen.

Keskusta voitti koko maassa saaden 27,3 prosenttia annetuista äänistä. Seuraavaksi eniten ääniä saivat paikkakuntien omat vaaliliitot, 26,8 prosenttia. Sosiaalidemokraatit saivat 10,4 prosentin äänisaaliin. Äänestysaktiivisuus jäi koko maassa 53,5 prosenttiin. Edes äänioikeuden alentaminen 16-vuotiaille ei lisännyt äänestysintoa.

Leena Hietanen

Lähteet:
<https://www.postimees.ee/4259893/fo-tod-ja-video-ekre-tervitas-merkelit-haakristide-ja-vilekkooriga>

Viron vaalien taustaa

Viron venäläiset ovat perinteisesti äänestäneet keskustapuoluetta, jonka perustaja ja pitkäaikainen puheenjohtaja Edgar Savisaar on. Venäläisten puolueuskollisuutta on perusteltu Savisaaren persoonalla. Savisaar on Nato-vastainen, hän ajaa hyviä suhteita Venäjään, hän on puolustanut Viron venäläisiä ja tuonut heitä mukanaan päivän politiikkaan.

Savisaar on juuri tästä syystä joutunut Viron suojelupoliisin hampaisiin ja on kovan poliittisen ajon kohde. Tekäistujen syytösten avulla hänet syrjäytettiin Tallinnan kaupunginjohtajan tehtävästä ja hän on parhaillaan oikeudessa syytettynä korruptiosta. Viron suojelupoliisi on syyttänyt Savisaarta viimeiset kymmenen vuotta Venäjän vaikuttaja-agentiksi. Suojelupoliisilla taas on varsin läheiset suhteet Yhdysvaltain suurlähetystöön Tallinnassa.

Savisaaren oikeuteen joutumista käyttivät hyväkseen hänen puoluetoverinsa, nuoret keskustalaiset, jotka janosivat valtaan pääsyä. Savisaar äänestettiin junttakokouksessa sairaslomalle ja puolueen johtoon nousi Savisaaren työtoveri, Tallinnan apulaiskaupunginjohtaja Jüri Ratas. Viron hallituksen kaaduttua viime marraskuussa keskustalle aukeni tie hallitukseen ja puolue nousi pääministeripuolueeksi lähes 20 vuoden tauon jälkeen. Hallituskelpoisuutta perusteltiin Sa-

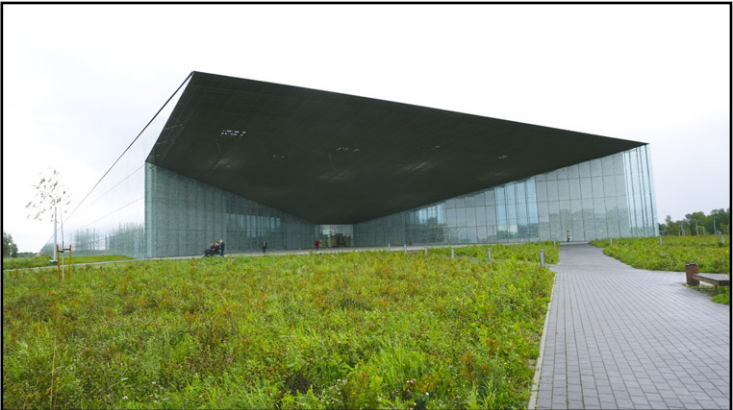
visaaren katoamisella.

Keskustan hallitus Jüri Rataksen johdolla ryhtyi ajamaan politiikkaa, joka ei ole mitenkään eronnut edeltäjänsä oikeistopuolueiden linjasta. Kuvaavaa oli, että kun alueministeri Mihail Korb erehtyi arvostelemaan Viron Nato-jäsenyyttä, hän joutui

heti eroamaan viime kesäkuussa.

Keskustan kolme naisjäsentä, niin sanotut kolme sisarta, alkoivat kritisoida puolueen politiikkaa ja uhkasivat muodostaa oman vaaliliiton paikallisvaaleissa. Puoluetta uhkasi hajoaminen vasemmisto-venäläissiipeen. Naiset perääntyivät paitsi Olga Ivanova, joka sai rinnalleen Edgar Savisaaren. Savisaar perusteli vaaleihin osallistumista sillä, että koska lääkärit katsoivat hänet riittävän terveeksi oikeudenkäyntiin, hän voi myös osallistua vaaleihin.

Leena Hietanen

Eestin uusi kansallismuseo Tartossa on rakennettu entiselle sotilaskokentälle. Tämä aihe on innoittanut rakennuksen suunnitteleita arkitekhteja. Toistaiseksi museon ensisijainen turisteille suunnattu anti näyttää olevan neuvostoajan kritiikki. Eestillä oli silloin monia saavutuksia kulttuurin ja elinkeinoelämän saralla. Kuuluihan Neuvosto-Eesti suureen kansainväliseen yhteisöön, jossa saavutukset huomioitiin.

Vallankumouksen kauhistus

JP Väisänen on rajannut tulevan vallankumouksen tiettyyn muotoon (TA 1.9.2017). Karl Marxin mukaan ”Ihmiset tekevät itse omaa historiaansa, mutta he eivät tee sitä mielensä mukaan, he eivät tee sitä omavalintaisissa, vaan välittömästi olemassaolevissa, annetuissa ja perinnöksi jääneissä olosuhteissa.” Kommunistit ovat saattaneet itsensä pelon valtaan mahdollisen tulevan vallankumouksen johdosta. Asiaa kierretään kaukaa sen sijaan, että valmistauduttaisiin välttämättömään. Tämän päivän oppimestareilla on ohjeet kaikille menneisyyden vallankumousjohtajille. Tulevan vallankumouksen toteuttamistavoista laaditaan virtuaalimaailman ”tulevaisuuden kuppiloita”.

Patriarkaattinen ja feministinen omistus. ”Maa ei kysy kyntäjän kieltä” eikä pääoma edustajansa sukupuolta. Maailmankuuluja monopolikapitalismin edustajia olivat Margaret Thatcher, Madeleine Albright ja mitä rauhanomaisinta maailmaa edustava Hillary Clinton, tämä verenhimoinen demokraatti, joka hävisi presidentin vaalit yhtä uskolliselle suurkapitalismin edustajalle Donald Trumpille.

Suomessa tätä feminismiä edustavat perussuomalaisen presidenttiehdokas Laura Huhtasaari, vihreiden Heidi Hautala ja valtion omaisuuden hävittämisen suururakan saanut elämäntapakehitysläinen Anne Berner. Ei tule myöskään unohtaa kokoomusjohtoiseen hallitukseen pyrkivää, USA:ssa koulutettua Li Anderssonia.

Porvaristo on aina pitänyt huolen vallankumouksen muuttamisesta verilöylyksi. Chilessä Allende valittiin vapailla vaaleilla presidentiksi. Puheet vapaudesta ja oikeudenmukaisuudesta eivät häirinneet ”kansainvälistä yhteisöä”, mutta kun Allende kansallisti ylikansallisten yhtiöiden hallussa olevat kuparikaivokset, yhteisö pani toimeksi. Rauhan Nobelpalkittu Henry Kissinger järjesti sotilasvallankaappauksen.

Vallankumousta varten vaaditaan työväenluokan puolelta järjestäytynyt voima, joka kykenee nostamaan joukot taisteluun. Eikä se voi tapahtua mielivaltaisesti milloin tahansa jonkun ihmisryhmän mielihaluista. Vallankumouksen ehtona on aina oleva vallankumouksellinen tilanne. Hallitsevan luokan sekasorto, jolloin se ei voi enää hallita entiseen tapaan ja työväenluokan yleinen haluttomuus tyytyä nykyiseen tilaan.

Kumpaakaan näistä ehdoista ei ole nyt eikä näköpiirissä, mutta kapitalismin eli ”vapaan markkinatalouden” kehitys huolehtii yleismaailmallisten ristiriitojen kasvusta ja se johtaa väistämättä sotiin ja sekasortoon. Tällä hetkellä porvaristolla ei ole Euroopassa mitään aihetta aseelliseen väkivaltaan työväenluokkaa kohtaan. Kommunisteilla puolestaan ei ole voimaa eikä kannatusta työväenluokassa, joten huoli aseellisesta vallankumouksesta on lähinnä koominen.

Mutta se ei merkitse sitä, että porvaristo ei varautuisi tulevan varalle. Sotaliitto Nato ja jatkuva sotaan valmistautuminen on monopolikapitalistien turvaverkko mahdollisten luokkayhteentöiden varalta. Porvaristo on läksynsä lukenut. Päinvastoin kuin kommunistit.

Viljo Heikkinen
Lapinlahti 11.9.2017

Jartsevin huomioita Eestistä

Helsingin Sanomien Tallinnassa asuva avustaja Kaja Kunnas rävytti 3.10.-17 HS:n pääkirjoitussivulla uutisen: ”kommunismin uhrien määräksi tutkijat arvioivat jo liki 100 miljoonaa.” Voimme vain ihmetellä, miten korkeaksi tämä luku nousee. HS:n lukijakunta tietenkään ei kysele, miten tällaiseen maagiseen lukuun päädytään. Toisen maailmansodan uhrien lukumääräksi arvioidaan tänään 62 miljoonaa. Itse laskisin ne kaikki hyvin perustellusti vain kapitalismin uhreiksi. Mutta 100 miljoonaa kommunismin uhria liittyy hyvin siihen maailmankuvaan, jonka uusliberalistit haluavat ihmisten tänään omaksuvan.

Kesällä kiertelimme henkilöautolla Eestissä. Tarttoon on rakennettu uusi massiivinen Eestin kansallismuseo. Teimme museokierroksen tutun suomalaisryhmän mukana. Oppaan esitys sisälsi 90 % neuvostoajan kritiikkiä. Kuulijalle jäi käsitys, että Neuvostoliitossa oli 14 neuvostotasavaltaa, sekä Eesti, jota kaikki muut sortivat. Olisi odottanut oppaan mainitsevan, että neuvostoajana kaikilla oli tarjolla koulutus, terveydenhuolto, työpaikat ym. Eestin neuvostotasavallalla kulttuuri, teollisuus ja korostetusti maatalous kehittyivät. Neuvostotasavaltojen joukossa Eestin kehitys kulki kärjessä. Museoon oli rakennettu kaikille suomalais-ugrilaisille kansoille oma osastonsa. Annettiin ymmärtää, että Venäjällä näiden kansojen identiteetti kielletään ja siksi Eestin tulee ottaa tämä tehtävä vastuulleen. Sukulaiskansojen esittelyyn kyllä ymmärtää, mutta ei se ole Eestin yksinoikeus. Kyllä sukulaiskansamme voivat tänään esitellä saavutuksiaan ja kulttuuriaan myös Venäjän alueella.

Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen Eestistä on muodostunut Euroopan oikeistolainen valtio. Kommunistien toiminta käytännössä on kielletty. Neuvostoliiton osuus Hitler-Saksan ja sen liittolaisten lyömisessä kielletään. Keväällä 2011 Tallinnassa järjestetty Stalin-näyttelyyn funktiona oli osoittaa ihmisille Stalinin- ja neuvostoajan kauheet. Silloin esiteltiin mm. neuvostoajan eestiläistä julistetaidetta, joissa kannustettiin ihmisiä työhön ja ylistettiin työn saavutuksia. Näyttelyssä sai vaikutelman, että myös Eestissä sosialistinen työ ja sen saavutukset innoittivat ihmisiä. Mikään ei osoita todeksi eestiläisten taiteilijoiden luoneen sosialistista realismia esittäviä teoksiaan konepistooli ohimolla, vaan he kuvasivat näissä teoksissaan silloin vallitsevaa oikeaa todellisuutta.

Kunna hehkuttaa, että Tallinnaan pystytetään kommunismin uhrien muistomerkki. Enemmänkin voisi kysyä, että milloin pystytetään muistomerkki Eestissä teloitetuille 20000 juutalaiselle ja miten estetään, että ”kommunismin uhrien” joukkoon ei eksy vääriä ihmisiä?

Jartsev